

ŽELEZAR

Jesenice, 1. junija 1989

Številka 21 • XXXVIII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KNI, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je od 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradetič, lektorica — novinarka Lilijana Kos, administracija — Mira Sifer in Binka Catak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah do 29. maja

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	101,1	104				
Jeklarna 2	103,1	103				
Livarna	26,6	75	14,0	22,5	123,2	47
VBS	105,7	99	4.796,7	106,0	23.592,6	99
HVB	104,0	103	7.400,3	99,7	41.960,1	103
HVJ	87,1	96	1.557,7	90,6	9.166,2	98
PVT	104,7	101	1.743,3	110,7	8.838,4	105
VDP	91,0	81	3.480,3	83,6	22.228,1	85
Žičarna	95,5	98	2.035,7	89,6	11.651,8	96
Jeklovlek	99,1	100	1.788,0	89,8	11.359,5	101
Elektrode	104,1	99	1.269,6	92,4	7.035,9	92
Želblarna	105,6	99	691,6	117,6	3.347,8	100
Žič. valj.	91,5	102	582,8	143,5	5.481,1	111
ŽELEZARNA	101,4	100	25.360,0	97,2	144.784,7	98

Potek proizvodnje v preteklem tednu je bil dokaj normalen, brez velikih odstopanj in težav. Tako je dosežena skupna proizvodnja za 1,4 % večja od načrta in so praktično vsi obrati izboljšali svoj rezultat v primerjavi z rezultati do 22. junija, ko je bilo doseganje skupne proizvodnje 100 %.

Ker manjkata do zaključka meseca le dva delovna dneva, lahko že z gotovostjo ugotovimo, da bo tudi v maju zaostanek v doseganju načrta odpreme končnih izdelkov v primerjavi z doseženo skupno proizvodnjo. Vzroke in posledice je razlike sem v preteklosti že opisoval. Praktično pa se tako stanje odraža v izredno visokih zalogah vložka v medfazni proizvodnji. Ob tem je potrebno poudariti, da dinamika dobav nabave polizdelkov zaostaja za načrtom. Največje zaloge vložka so pripravljene za Valjarno debele pločevine in praktično zadoščajo za en mesec. Vzrok je zaostajanje proizvodnje Valjarne debele pločevine. Preusmerjanje domačega jekla je sicer možno, vendar so v porastu tudi zaloge slabov in gredic. Tako postajajo tople valjarne v celoti velik problem, ki se že stopnjuje s kvalitativnim odstopanjem v praktično vseh treh valjarnah: Valjarni bluming štekel, Valjarni debele pločevine in v Valjarni žice in profilov.

Strokovne skupine pospešeno delajo na razreševanju kvalitativnih problemov, nekatere težave v obratovanju pa bo še potrebno razrešiti s TOZD Tehnične dejavnosti. Če v najkrajšem času ne dosežemo izboljšanja, nas čaka v vseh treh toplih valjarnah res vroče in dolgo poletje.

Podpredsednik poslovnega odbora
za proces:
Božo Bartelj

Okrogla miza

Delavski svet Delovne kupnosti Železarne Jesenice organizira okroglo mizo na temo

Kriteriji in merila za določanje presežkov delavcev.

Okrogla miza bo v ponedeljek, 5. junija, ob 12. uri v zgornjih prostorih Restavracije Železarne (Kazina).
Vabljeni

Projekt Mc Kensey:

Ugotoviti realno stanje v Železarni

Novembra lani smo o strokovnjakih iz firme Mc Kensey že pisali, ko smo poročali o predavanju dr. Petra Kraljiča o možnostih in strategiji razvoja Slovenskih železarn. Njegovo predavanje je na prisotne naredilo zelo močan vtis, zato se sedaj že lahko pogovarjamo o projektu Mc Kensey, ki poteka tudi v naši železarni. Predsednika poslovnega odbora Borisa Breganta smo vprašali, zakaj smo se tudi v naši železarni odločili za tak način reševanja problemov, v prihodnji številki pa bomo več povedali o izvajanju projekta in prvih rezultatih.

Osnovni cilj projekta Mc Kensey je ugotoviti realno stanje v Železarni, kar pomeni, da je treba naše podatke spraviti na enako metodologijo kot jo imajo metalurgije v svetu in potem ugotoviti, kakšna so realna odstopanja. Potem je treba oblikovati strategijo in način, kako ugotovljena odstopanja odpraviti, da bi se lahko postavili ob bok najbolj uspešnim, če ne celo pred njih.

Zakaj ravno Mc Kensey? Takih svetovnih organizacij je po svetu veliko in imajo tudi zelo različne pristope. Odločili smo se za tujo organizacijo, ker je tako več možnosti, da se bomo čim bolj približali realnosti. Naša želja je spoznati situacijo ne glede na vzroke, domače institucije pa nekatere vzroke že vnaprej opravičujejo, ne da bi jih opredelile. To je torej odgovor, zakaj smo se odločili za tujo svetovno organizacijo. Med temi je na področju metalurgije Mc Kensey največ naredil. Svetoval je pri sanaciji avstrijskih, nemških in ameriških firm in

tam, kjer so njegove usmeritve in ugotovitve upoštevali, tudi rezultati niso izostali. Da smo se odločili za Mc Kensey, je vplivalo tudi to, da je vodja firme Slovenec; tako se lažje pogovarjamo in pojasnjujemo včasih precej nejasne pojme, ki so posledica našega družbenega in političnega sistema.

Pristop izvajalca projekta kaže na neko sistematičnost, ki pa zahteva enotna izhodišča, katerim se prilagajajo tudi informacije oziroma podatki. Tu se pojavljajo velike težave, ker je pri nas zemanje podatkov drugačno, kot jo zahteva projekt, predvsem zaradi naše zakonodaje in načina dela. Zato bo treba naše izrazoslovje in baze podatkov prilagoditi tujemu izrazoslovju. Primer: pri nas so plače čisti dohodek, v tujini je to strošek; pri nas so davki dohodek, v tujini strošek; pri nas govorimo o ostanku dohodka, v tujini pa o profitu.

Projekt poleg ugotavljanja stanja vključuje tudi cilje in predloge za nj-

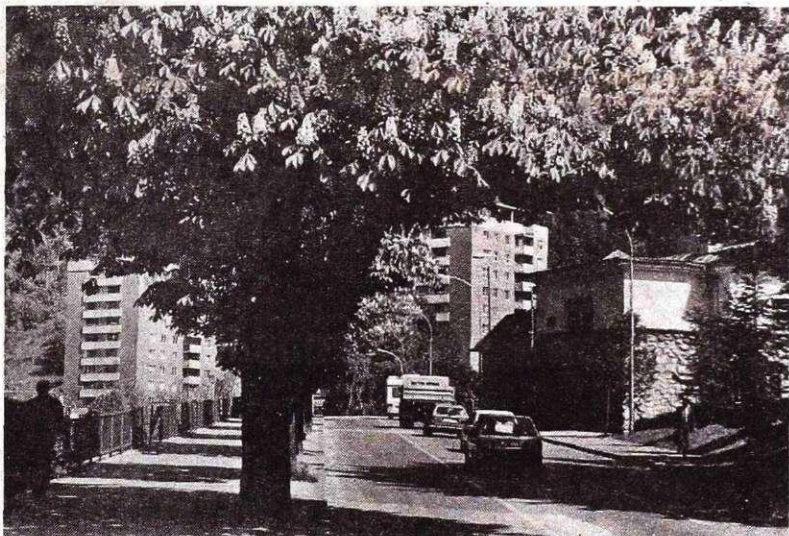
hovo uresničitve. Tu gre za to, da se najbolj realno prikaže potreben obseg izboljšav na vseh področjih, tudi pri zemanju in obravnavi nekaterih podatkov. Pri ugotavljanju učinka oziroma uspešnosti poslovanja v naši železarni do sedaj nismo upoštevali tudi uspešnosti konkurence; projekt Mc Kensey pa v svojih ciljih in izhodiščih za uspešnost avtomatično vključuje primerjavo z najbolj uspešnim konkurentom. Torej: če je moj konkurent za deset odstotkov boljši od mene, je moj cilj, da sem jaz za enajst odstotkov boljši od njega. In temu cilju je potem podrejena tudi vsa ostala dejavnost. Poleg tega ugotavlja realno potrebno vrednost blaga glede na pogoje financiranja in devizno politiko v Jugoslaviji (upošteva razlike do realnega tečaja in stroške v plačilnem roku ter stroške meničnega poslovanja in stroške izvoza), stroškovne škarje in realno potrebno vrednost zaradi nadomestila kapitala ter predlaga izboljšave, kako do tega priti.

Prvo in osnovno je zmanjševanje materialnih stroškov in stroškov dela, drugo pa so spremembe proizvodnih programov in trga. Namen vsega tega pa je za 19 odstotkov izboljšati vrednost naših izdelkov oziroma zmanjšati stroške proizvodnje. Predsednik poslovnega odbora ocenjuje, da je ta cilj realen in dosegljiv, zato že pripravljajo sugestije, kako ta cilj doseči tudi v praksi.

Predvsem se bo treba naučiti uporabljati znanje in pridobivati nova, sprejeti nove organizacijske spremembe in opustiti stare navade in razvade. Skratka, morali bomo biti precej bolj prilagodljivi. Potrebovali bomo tudi večjo družbeno pomoč, vendar ne samo verbalno, kot smo jo imeli večinoma do sedaj. Predvsem pa bomo morali verjeti stanju takemu, kot je. V preteklosti smo namreč pogosto najprej iskali opravičila, namesto da bi iskali poti za izboljšanje.

Prve ugotovitve? S projektom Mc Kensey bomo »očistili« metalurgijo in prva ugotovitev je, da nas je preveč. To je ugotovitev izvajalca projekta in ta se s tako imenovanim viškom delavcev ne ukvarja. Naloga projekta je, da ugotovi stanje in določi cilje ter pota za njihovo doseganje. Naše delo pa je, da za tiste delavce, ki so preveč, najdemo ustrezno drugo delo.

Lilijana Kos

Jesenice v teh dneh (foto: S. Kokalj)

Ustanovitev mešanega podjetja za proizvodnjo nožev za embalažo, usnje in plastiko

Aktivnosti, vezane na ustanovitev in pričetek montaže opreme ter poizkusno proizvodnjo

Na osnovi pogodbe med Železarno Jesenice, Helmoldom (ZDA) in Metalko Ljubljana se nadaljujejo aktivnosti za ustanovitev mešanega podjetja. Železarna Jesenice izpolnjuje svojo obvezo priprave ustreznega jeklenega traku. Poizkusi, ki se izvajajo na pilotni napravi, dajejo dobre rezultate v pogledu sestave fizikalnih lastnosti, kakor tudi geometrije kaljenega jeklenega traku. Tako bomo lahko že v naslednjih mesecih dobavili zahtevanih 40 ton kaljenega traku firmi Helmold v ZDA. S tem bo dana osnova za pričetek kompletiranja strojev in naprav ter njihovo odpremo v Jugoslavijo. Nekaj manj uspeha je na področju tržne obdelave, kjer Metalka ni uspela v celoti realizirati načrtovanega obsega raziskav in tudi poizkusnega plasmaja izdelkov. Zato so za ta del dogovorjene pospešene aktivnosti.

Pred prihodom opreme moramo pripraviti ustrezen prostor, organizacijo in kadre. Že v prvih analizah je potrjeno, da je ena od primernih variant uporaba prostorov DO Kovin na cesti Heraja Verdника. Prostor je možno usposobiti za potrebe mešanega podjetja za razmeroma majhnimi vlaganji. Je lokacijsko blizu proizvodne surovine (kaljeni jekleni trak) in ima zadostne pomožne prostore. DO Kovin je pripravljena pričeti aktivnosti za realizacijo takšnega predloga.

Ker je po dogovoru le Železarna Jesenice lahko partner v mešanem podjetju, zaradi možnosti zagotavljanja re-produkcijskega materiala, osvojenega ustreznega znanja za to proizvodnjo in ker razpolaga z ustreznimi sredstvi, obstaja možnost, da se nova proizvodnja v novem mešanem podjetju organi-

zira v prostorih sedanjega Kovina, seveda le v primeru, da se le-ta predhodno pripoji Železarni Jesenice, TOZD Tehnične dejavnosti. Železarna Jesenice bi s tem pridobila možnost manjšega vlaganja v ustrezne poslovne prostore in del opreme, ki je potrebna za novo proizvodnjo. Kovin pa s pripojitvijo k Železarni pridobi sigurnejši program nadaljnjega razvoja.

Po pričetku proizvodnje v novi enoti Donita, v prostoru bivšega Kovinosa, bi bilo že v letošnjem letu na tem programu zaposlenih približno 30 delavcev sedanjega Kovina. Ostali delavci (približno 60) že sedaj delajo pretežno za potrebe Železarne Jesenice (žične koluti za VAC, obdelava žičarskih bobnov, vzdrževanje vodil žične valjarne, izdelava palet in lahkih konstrukcij in drugo po individualnih naročilih).

Poleg tega trenutno Kovin izdeluje še grelne elemente za električne bojlerje, hlevsko opremo in delo po naročilu drugih naročnikov. Po pripojitvi k Železarni v TOZD Tehnične dejavnosti se delo Kovina praktično ne spremeni, razen spremembe na programu Donit. Obstaja možnost, da del ali vso preostalo proizvodnjo organiziramo v drugi obliki v ali izven Železarne. Na ta način celotno število delavcev, ki v prvem momentu prihaja v Železarno, prihaja v obstoječem proizvodnim programom.

Proizvodnja mešanega podjetja bi v prvi fazi (leta 1989) zaposlovala 30 ljudi, v končni fazi pa 70. Tako je tudi povečana možnost zaposlovanja delavcev

Kovina in drugih iz Železarne Jesenice.

Po ustanovitvi mešanega podjetja le-to posluje samostojno pod vodstvom upravnega in poslovnega odbora, ki ga sestavljajo člani Železarne, Helmolda, Metalka in samoupravnih organov mešanega podjetja po principu deleža vloženih sredstev.

Glede na obstoječe možnosti bi na ta način z najmanjšimi vlaganji lahko v kratkem času organizirali proizvodnjo v novem mešanem podjetju, kar je pogoj za pridobivanje dodatne vrednosti.

Predsednik poslovnega odbora
Boris Bregant

Priprave na kongresa ZKS in ZKJ so v polnem teku. Aktivnosti tečejo v številnih osnovnih organizacijah po sprejetem programu. Nejasnosti pa se pojavljajo pri vsebinskem razumevanju novega načina delovanja ZK.

Platformo kongresa in proces prenove bodo jeseniški komunisti obravnavali na posvetu, ki bo v

četrtek, 1. junija, ob 15. uri
v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice.

Uvodna razmišljanja bo podal Milan Kučan, predsednik CK ZK Slovenije.

Karavanke so prevrtane

V nedeljo, 28. maja, so okoli 7.30 z miniranjem odstranili še zadnji oviro, ki je ločevala naše in avstrijske graditelje karavanškega predora. Tako so delavci po 1.021 dneh in dobra dva meseca pred rokom zaključili najbolj naporno, odgovorno in negotovostno polno delo pri gradnji predora.

Pri tem se spomnimo zadnje največje nevarnosti, januarskega vdora vode, in hribinskih pritiskov, ki jih strokovnjaki uvrščajo med najmočnejše doslej znane v evropskih Alpah, stalne prisotnosti metana, ki jih je spremljal na 1.500 metrov dolgem odseku...

Vsem izvajalcem del in vsem, ki so dobesedno bedeli nad tem projektom, moramo iskreno čestitati in jim zaželi, da bodo tudi pri gradnji sodobnih prometnic tako uspešni. To pa predvsem zato, ker bo karavanški predor po mnenju strokovnjakov najpomembnejša povezava med zahodno in jugovzhodno Evropo. To bo tudi majhen, a toliko bolj pomemben korak v približevanju naše države Evropi.

M.C.

Seja delavskega sveta Železarne

Na dnevnem redu 20. seje Delavskega sveta Železarne, ki je bila 26. maja, so bile naslednje točke: pregled izvajanja sklepov, informacija o poslovanju v prvih treh mesecih, osnutek pravilnika o inventivno inovacijski dejavnosti, kriteriji kot sestavina določanja presežka zaposlenih, združitve DO Kovin v SZ Železarno Jesenice — TOZD Tehnične dejavnosti, zmanjšanje fluktuacije strokovnjakov, predlog delitve sredstev sklada skupne porabe za leto 1989, imenovanja, delegatska vprašanja in razno. Ker po štirinajsti uri delavski svet ni bil več sklepčen, so delegatska vprašanja in pobude ter zadeve pod točko razno preložene na naslednjo sejo.

Po pregledu uresničevanja sklepov, ki ga je podal predsednik PO Boris Bregant, je delavski svet ugotovil, da je večina sklepov izpolnjenih, dolgoročnejši pa so v izvajanju. Že na prejšnji seji so se delegati seznanili z željo Veljke Vukaliča, delegata TOZD Ploščati program, da odstopi s funkcije delegata; tokrat so sprejeli sklep, da se z odstopom strinjajo. Valentin Markež je seznanil delavski svet z aktivnostmi, ki jih vodijo v TOZD Tehnične dejavnosti za povečanje domačih storitev.

Na osnutek pravilnika o inventivno inovacijski dejavnosti in na kriterije za določanje presežka zaposlenih delavski svet ni imel pripomb in ju daje v štirinajstodnevno javno razpravo. Za strokovno in kvalitetno izpeljavo javne razprave so zadolženi direktorji TOZD in vodja DSSS. Osnutek pravilnika s predgovorom k javni razpravi in kriteriji so objavljeni v prilogi današnje številke Železarja.

Več o razlogih za združitve DO Kovin v Železarno Jesenice, TOZD Tehnične dejavnosti, pojasnjuje Boris Bregant v današnji številki. Delavski svet je na podlagi interesa delavcev DO Kovin Jesenice (in po Bregantovi razlagi) odločil, da se začne postopek za združitve. Imenoval je komisijo za sestavo elaborata o združitvi v sestavi Ivan Voh (predsednik), Danica Novak-Kenda (za statusno področje), Vesna Janc (za finančno področje), Polona Bernard (za ekonomsko področje), Bogomir Aheč (za kadrovske področje) ter Miha Slibar in Jože Ravnik (za programski del in proizvodnjo).

Delavski svet Železarne je pooblastil delavski svet TOZD Tehnične dejavnosti, da odloči, ali so podani pogoji za združitve DO Kovin Jesenice v TOZD Tehnične dejavnosti in da prične postopek za združitve.

Janez Poljšak je predstavil problem fluktuacije strokovnjakov v Železarni. Po dopolnjenih podatkih je v dveh letih odšlo iz Železarne kar 40 visokošol-

cev, delovanje trga delove sile pa bo v prihodnje te procese še pospešilo. Ker je razlog za odhajanje iz Železarne v zadnjem času postal osebni dohodek, so potrebni takojšnji ukrepi. Na predlog poslovnega odbora je delavski svet sklenil, da glede na možnost dodatka za deficitarnost (po 44. členu SaS o delitvi OD in sklada skupne porabe) dodatno stimulira te kadre. Denarna masa za te namene se poveča za 2 % OD Železarne. Predloge za te stimulacije pripravijo direktorji TOZD in sektorjev, odobri pa jih poslovni odbor. Stimulacijo osebnega dohodka naj bi prejimali tisti delavci z visokošolsko izobrazbo, ki dosegajo boljše rezultate od pričakovanih. Omenjeni predlog stimuliranja ne vpliva na področje nagrajevanja strokovnega razvoja. Strokovni razvoj in napredovanje na delovnem mestu je potrebno uveljaviti s 1. julijem, nato pa v nadaljevanju oba pristopa združiti.

Delavski svet je ugotovil, da v javni razpravi na predlagano delitev sredstev sklada skupne porabe ni bilo bistvenih pripomb, zato ga sprejema. Delitev sredstev (brez stanovanjskega dela) bo potekala po prioriteti: osebna izplačila, skupne zadeve, sprejete obveznosti, sredstva za vlaganje v širši družbeni standard. Ker se bodo sredstva oblikovala med letom, bo koriščenje po načrtu mogoče le, če bo ustvarjenih dovolj sredstev. Jubilejne nagrade in odpravnine se z letom 1989 izplačujejo tekoče z enomesečnim zamikom po izpolnitvi pogoja. Jubilanti, ki so izpolnili pogoj od 1.1. do 30.4.1989, pa bodo prejeli jubilejno nagrado skupaj z izplačilom OD za junij 1989. Glede na zahteve po učinkovitem nadzoru nad racionalno porabo sredstev sklada bo odbor za kadre in družbeni standard mesečno spremljal oblikovanje in koriščenje sredstev in o tem kvartalno obveščal delavski svet Železarne. Sredstva za vlaganje v širši družbeni standard bodo lahko koristila le tista društva, ki bodo podala poročila o koriščenju teh

sredstev v lanskem letu in program dela za leto 1989.

Imenovanje podpredsednika poslovnega odbora za razvoj

Na predlog razpisne komisije je delavski svet s 30. junijem 1989 imenoval za podpredsednika poslovnega odbora za razvoj mag. Janeza Jamarja za mandatno dobo štirih let. Dr. Marin Gabrovšek pa se 29. junijem zaradi upokojitve razreši dolžnosti podpredsednika PO za razvoj.

CSI-MZ

Obvestilo!

Vse delavce Železarne, ki so člani Društva za pomoč duševno prizadetim, obveščamo, da bo članarina za letošnje leto v znesku 5.000 din odbita pri OD za maj.

Upravni odbor

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (27)

Konservatorstvo in restavracija (3)

Postopki zaštite in obnavljanja muzejskih predmetov so seveda različni, tako glede na materiale, ohranjenost in tudi pomembnost dediščine. Omenil sem samo tisti del, ki je za železarsko dediščino najpomembnejši, pa tudi največ je, to so železni oz. jekleni predmeti. Seveda so se nekatere restavratorske delavnice specializirale za posamezno vrsto (npr. slikarska platna, plastike, freske, leseni predmeti, papir, različne kovine itd.), kar je odvisno tudi od kadra, saj so danes restavratorji in konservatorji ljudje z visoko akademsko izobrazbo (slikarji, kiparji, kemijski inženirji itd.). Prav zato bi bilo neodgovorno, da bi prekinili z neko tradicijo in stopnjo znanja, ki smo jo tudi na Jesenicah že dosegli.

Seveda imajo predmeti poleg videza in zunanje izpodrednosti lahko tudi svojo »zgodbo«, ki je tudi pomembna, kar velja predvsem za lokalno zgodovino. Čeprav nisem pisal o zaščiti lesenih predmetov, bi bila morda zanimiva primerjava dveh muzejskih skrinj (seveda med ostalimi), ki sta približno enako stari (iz 19. stoletja), a sta doživeli različno muzejsko usodo. Medtem, ko je bila prva strokovno restavrirana, je druga skoraj pozabljena obležala v depozitu. Medtem ko prva predstavlja del zbirke grajskega inventarja, druga ni prišla v koncept razstavne zbirke.

Potovalna skrinja (kovček) je pred leti v muzej prinesel Anton Žerjav, zra-

ven pa priložil naslednjo zgodbo:

Marija Žerjav, rojena 25. 11. 1839 na visokogorski kmetiji pri Zakamniku v Plavskem rovtu. V družini je bilo osem otrok, štirje fantje in štiri dekleta. Poleg kmetovanja so morale poleg moških tudi dekleta dnevno prevažati z volovsko vprego rudo od Savskih jam do Ruardovega plavža na Savo. Marija si je pri prevozu rude trdo prihranila toliko goldinarjev, da se je odločila in se leta 1865 prijavila v Trstu za potovanje v Ameriko. Že takoj drugo leto 1866 je v Trstu prvikrat stopila na veliko ladjo na jadra, od koder so z velikimi težavami po treh mesecih prispeli v New York. Kmalu je dobila službo v

mestu Hasting — Minnesota in se poročila z rudarjem Janezom Žužkom, doma iz Novega mesta, ter se od tedaj dalje pisala Mina Žužek. Leta 1870 so ji v omenjenem mestu izdelali ta kovček, zgodaj spomladi leta 1871 pa je z njim dobro naloženim prvikrat po štirih letih prispela na Jesenice za dva meseca. Še to leto je kovček zopet romal nazaj v Ameriko in se do leta 1895 pojavil na Jesenicah še trikrat. Zadnji krat je kovček priromal iz Amerike na Jesenice po prvi svetovni vojni leta 1924. Možno je, da je v Ameriki umrl, sama brez otrok pa je od tega leta dalje ostala na Jesenicah in umrla v visoki starosti 92 let 1. decembra 1931. (7.5.1975)

Potovalna skrinja (kovček) je s svojo dokumentarnostjo dobila enakovredno mesto v muzejski zbirki, njena zgodba pa govori, kako težko in nenavadno je bilo življenje njenih lastnikov.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Obljubljena in dejanska višina regresa

V rubriki Hm, hm... smo lahko prejšnji teden prebrali, da smo pri regresih za letni dopust »potegnili ta kratko« — kljub navidez lepim obljubam. Avtor je prebrčan, da bi morali obljubljeno višino regresa revalorizirati, ker je bilo 1.200.000 dinarjev 25. aprila precej več vrednih kot na izplačilni dan 31. maja.

Ker sem pri pripravi predloga sprememb sporazuma in pri določanju višine regresa neposredno sodeloval, čutim dolžnost, da bralcem namesto vznepanja želja predočim dejstva, ki so bila namerno ali nenamerno izpuščena.

Ko smo razpravljali o spremembah sporazuma, smo izhajali iz spoznanja, da so spremembe potrebne zlasti zato, da se bomo lahko prilagajali inflacijskim razmeram. Želeli smo vzpostaviti odnose enakopravnosti, tako da bi bil vsak član kolektiva v enakopravnem položaju, ne glede na to, kdaj uveljavlja svojo pravico do izplačila regresa za dopust, jubilejno nagrado, odpravnino, nadomestilo za bolniško odsotnost itd.

Družbeni dogovor se sicer še ni menjal, vendar smo se kljub temu, na osnovi individualne liste, lotili sprememb in dopolnitev našega sporazuma. Spremembe smo sprejeli in skladno s temi spremembami obračunali tudi regres za letni dopust.

Osnova za regres je višina osebnega dohodka v gospodarstvu Slovenije v preteklem tromesečju. Trenutno so znani podatki o osebnih dohodkih za prve tri mesece letošnjega leta.

Poprečje za to obdobje znaša 1.840.213 din. Na tej osnovi bi znašal naš regres 1.104.128 din.

S takšnim regresom v Železarni gotovo ne bi bili zadovoljni. Ker je v času izplačila regresa izplačan še osebni dohodek za april, smo se odločili, da bomo pri višini regresa upoštevali tudi oceno osebnega dohodka za ta mesec.

V razpravah in razlagah smo ves čas predvidevali izplačilo regresov ob koncu maja. 1.200.000 din je bila napoved regresa, objavljena v Železarni 13. aprila. Takrat so bili znani podatki o osebnem dohodku za november, december in januar. Višina regresa na tej osnovi bi znašala 764.716 din, ker so bili poprečni osebni dohodki za to obdobje 1.274.527 din. Ta znesek se je povečeval iz meseca v mesec približno za toliko, kot je znašala inflacija.

Ocenili smo, da bo za februar, marec, april znašalo poprečje osebnega dohodka v gospodarstvu Slovenije 2.000.000 din. Regresa pa je lahko 1.200.000 din. Če je bila ocena točna, še ne vemo, očitno pa bistvene razlike ne

bo. Vsekakor je to več kot 1.104.128 din, kar je še danes uradni podatek za primerno višino regresa, po presoji slovenskih sindikatov. Regres na osnovi družbenega dogovora pa bi letos lahko znašal le 416.455 din (to je 60 % lanskega poprečja OD v gospodarstvu Slovenije).

Ali smo torej zaradi obljub res dobili v roke krajši konec palice? Presoja prepuščam bralcem. Če pa so naša pričakovanja zaradi sprotnega preračunavanja dinarjev v marke večja od realnosti, menim, da za to ne smemo kriviti »fabriškega establishmenta«.

Vodja oddelka za nagrajevanje
Rafko Perić

Restavrirana vaščanska skrinja kot del grajskega inventarja

Še nerestavrirana potovalna skrinja iz Amerike v depozitu Tehniškega muzeja

Pregled dela skupne disciplinske komisije

V mesecu aprilu so direktorji TOZD in sektorjev vložili 28 zahtevkov za vodenje disciplinskega postopka. Komisija je na treh obravnavah obravnavala skupaj še z zahtevki iz marca 21 delavcev in pri tem izrekla 21 ukrepov. Med kršitvami delovnih obveznosti tudi tokrat prevladujejo nedovoljeni izhodi iz železarne, vinjenost in neopravičeni izostanki.

Talilnice

Jože Lekše — II. ponovni zidar, Jeklarna 1, vinjenost, predčasno zapustil delo, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta,
Jadran Ložar — II. ponovni zidar, Jeklarna 1, večkratno predčasno zapuščanje dela, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev,
Anton Tumpaj — upravljalec vrtnalnice, Jeklarna 1, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev,
Janko Kržič — glavni delovodja izmene, Jeklarna 1, napaka pri izdelavi šarže, denarna kazen,
Ismir Korlat — žerjavovodja, Jeklarna 1, neizpolnjevanje delovnih obveznosti, javni opomin,
Emsud Omanović — operater KL, Jeklarna 1, nedovoljeni izhod iz železarne, javni opomin.

Okrogli program

Borut Hamer — II. žebjar, Žebljarna, nedovoljeni izhod iz železarne, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev,

Muharem Ališić — žičar, Elektrode, nedovoljeni izhod iz železarne, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Ploščati program

Drago Pretnar — 1. rezalec na krožnih škarjah, Hladna valjarna Jesenice, nedovoljeni izhod iz železarne, javni opomin,

Jože Divjak — 2. valjavec, Hladna valjarna Jesenice, nedovoljeni izhod iz železarne, javni opomin,

Zdravko Bertoncelj — adjuster, Predelava valjanih trakov, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo devetih (9) mesecev,

Dževad Sečkanović — ravnalet pločevine, Valjarna debele pločevine, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev,

Veljko Vukalič — strojni brusilec, Valjarna bluming štel, spal na delovnem mestu, malomarno delo na brusilnem stroju, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Tehnične dejavnosti

Viktor Oblak — žerjavovodja, Vzdrževanje, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev,

Franc Žbil — 1. ključavničar, Strojne delavnice, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja (preklic pogoje odložitve prenehanje delovnega razmerja),

Ilija Blagojevič — žerjavovodja, Vzdrževanje, nedovoljeni izhod iz železarne, tatvina (manjša vrednost), prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev,

Mustafa Bešić — premikač, Transport, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Delovna skupnost skupnih služb

Alojzija Anzelc — čistilka, splošni sektor, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta.

Po obravnavi na odboru za prošnje in pritožbe ter varstvo pravic delavcev je postala dokončna naslednja odločba:

Silvo Derganc — strojnik, Vzdrževanje, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

V tem času je postala pravomočna tudi odločba:

Janez Lončar — pomožni ogrevalac potisne peči, Valjarna debele pločevine, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Skupna disciplinska komisija

Skupna poraba — odgovori na pripombe delavskih svetov

Ob obravnavi predloga skupne porabe v letu 1989 smo prejeli nekaj pripomb delavskih svetov, katere želimo v tem sestavku pojasniti. Po številu pripomb, ki jih je bistveno manj kot leto poprej, lahko predvidevamo, da se delavci Železarn za razporeditvijo sredstev skupne porabe strinjajo.

1. Praznovanje dedka Mraza
(Sredstva naj se v primeru, če SZDL ne pripravi programa in ne zagotovi sofinanciranja vseh DO v občini, namenijo za obdaritev otrok delavcev Železarn).

Menimo, da je pripomba sprejemljiva, s tem, da se vedno pričakujemo, da bo SZDL aktivno pristopila k načrtovanju praznovanja in pravočasno dostavila programe ter zagotovila soudeležbo tudi ostalih v občini.

2. Sredstva za stanovanjsko gradnjo
(Sredstva, namenjena za rušenje barake na Savski 12, naj se prenesejo v postavko za modernizacijo in prenovu stanovanj).

Sredstva v tej postavki bodo delno porabljeni za ureditev terena na mestu, kjer je stala baraka z zidano pralnico. Vsa preostala sredstva se bodo koristila za kritje drugih postavk stanovanjske gradnje.

(Višino stanovanjskih posojil je potrebno revalorizirati).

Višina stanovanjskih posojil je bila določena glede na razpoložljiva finančna sredstva in glede na število prosil-

cev za posojila. Nizko višino posojil povzroča tudi dodeljevanje posojil pod nerealnimi pogoji v preteklosti. Na tak način so posojila dejansko postala »darila«, saj smo iz naslova v preteklosti dodeljenih posojil formalno v celotnem letu 1988 le sredstva za dve posojili za novogradnjo. Vsa ostala sredstva je potrebno tekoče formirati med letom. Ob odzivu večine prejemnikov gradbenih posojil za predčasno odplačilo in ob zaostritvi posojilnih pogojev bodo dani pogoji tudi za izplačila višjih stanovanjskih posojil v prihodnje.

(V prihodnje določiti drugačno tehniko določevanja stanovanjskih posojil).

V novem pravilniku o urejanju stanovanjskih vprašanj predvidevamo tudi drugačen način določanja zneskov za stanovanjska posojila. Višina posojil naj bi bila odvisna od cen kvadratne stanovanjske površine družbeno usmerjene stanovanjske gradnje v občini, upoštevajoč tudi podražitev.

3. Praznovanje dneva žena
(Sredstev v ta namen je premalo).

Pripomba, da bi se v ta namen združevalo več sredstev, bomo upoštevali

ob izdelavi predloga skupne porabe v letu 1990.

4. Sredstva za aktivnosti sindikata
(Ali je potrebno financiranje te dejavnosti iz sklada skupne porabe poleg sredstev, ki se zbirajo s sindikalno članarino? Zakaj nesorazmerje med sredstvi za delo komisij npr. kultura-sport 1:7?).

Sredstva se združujejo skladno z določili Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji Železarna Jesenice. V tem SaS predvidevamo, da se sredstva solidarnostne pomoči oblikujejo v skladu skupne porabe najmanj v višini 0,30 % neto osebnega dohodka v tekočem letu, kolikor je predvideno tudi v načrtu.

Sredstva za delo komisij pri IO KO-OS so bila načrtovana na osnovi dejanskih stroškov v letu 1988 in na osnovi programov. Komisija za šport ima v letu 1989 predvidene večje izdatke z organizacijo peteroboja, katerega prireditelj je bila letos Železarna Jesenice, velike stroške pa predstavljajo tudi plačila najemnin za športne objekte (telovadnica, kegljišče, ipd.), kar vse opravičuje tudi delitev sredstev v predlaganem razmerju.

5. Sredstva za vlaganje v širši družbeni standard

(Prevelika sredstva so predlagana za Rekreativni center Kres glede na sorazmerno majhno število koristnikov).

Za Rekreativni center Kres so v predlogu predvidena za letošnje leto višja sredstva z namenom, da se zagotovi vsaj minimalno vzdrževanje v preteklosti postavljenih objektov. Vse pogosto smo namreč pričali, ko objekti propadajo zaradi nerednega vzdrževanja. Seveda bo tudi ta sredstva možno koristiti le v primeru, da bo dostavljen program del in poročilo o koriščenju sredstev v letu 1988.

(Zagotoviti je potrebno učinkovit nadzor nad porabo sredstev, zato morajo vsi koristniki poročati Odboru za kadre in družbeni standard o uporabi sredstev).

Sklep, da je potrebno dostaviti poročila o koriščenju dela in programe dela, je bil sprejet na seji delavskega sveta Železarn Jesenice 26.5.1989. Poročila o porabi sredstev bo vsak mesec pregledoval odbor za kadre in družbeni standard, kvartalno pa se bo z njimi seznanjal in jih potrjeval delavski svet Železarn.

6. Jubilejne nagrade in odpravnine ob odhodu v pokoj

Pri predlogu sredstev za gornja namena sicer ni bilo pripomb delavskih svetov, izrabljamo pa priložnost za pojasnilo nekaterih nejasnosti glede teh izplačil. Jubilejne nagrade, izplačane predvidoma 31.5.1989, predstavljajo poračun jubilejnih nagrad v preteklosti, upoštevajoč delovno dobo v Železarni do 31.12.1988, oziroma do 30.4.1989 za delavce, ki so prekinili delovno razmerje v Železarni v času od 1.1. do 30.4.1989 in v tem razdobju tudi dopolnili določeno število let delovne dobe v Železarni. V nadalje se bodo jubilejne nagrade obračunavale tekoče z enomeščnim zamikom, skladno z ugotovitveno višino povprečnega OD na zaposlenega v SRS in določili samoupravnega sporazuma.

Na isti način bodo poračunane tudi odpravnine ob odhodu v pokoj.

Vodja oddelka za stan. stand. in organiz. prost. časa
Vanja Simeonov

Izobraževanje ob delu v šolskem letu 1989/90

Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice vpisuje v naslednje oblike izobraževanja:

— **1. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja ob delu za poklic ekonomskega tehnik**

Pogoji za vpis:

— dokončana osnovna šola in

— delovne izkušnje.

— **1. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja ob delu za poklic blagovni manipulant (III. stopnja zahtevnosti del)**

Pogoji za vpis:

— dokončana osnovna šola,

— delovne izkušnje.

Kandidati naj prijavijo priložilo sprčevalo o končani osnovni šoli, rojstni list, poročni list in potrdilo o zaposlitvi.

— **v 3. in 4. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja za poklic ekonomskega in upravno administrativnega tehnik se lahko vključijo kandidati, ki imajo dokončani 1. in 2. letnik ustrezne smeri v srednjem izobraževanju.**

— Osnovna šola za odrasle od 1. do 8. razreda. Šolanje je brezplačno.

— **Verificirani programi za II. stopnjo zahtevnosti del in nalog, in sicer:**

— kuharski pomočnik,

— natakarski pomočnik,

— receptorski pomočnik,

— sobarica.

— **Verificirani program za izpopolnjevanje za II. stopnjo zahtevnosti del in nalog v skladiščih:**

— Pogoji za vpis:

— dokončana osnovna šola

— dokončanih 6 razredov osnovne šole in

— delovne izkušnje.

— **jezikovni tečaji:**

— angleščina (začetni in nadaljevalni),

— nemščina (začetni in nadaljevalni),

— italijanščina (začetni in nadaljevalni).

Informacije po ☎ 81-072.

Srečanje delovnih invalidov Slovenskih železarn

Izvršni odbor Aktiva invalidov Železarn Jesenice obvešča svoje člane, da bo srečanje delovnih invalidov SOZD Slovenske železarn v Ribnem pri Bledu v organizaciji Aktiva invalidov Veriga Lesce.

Prijave sprejemajo: za HVŽ Marinka Preželj, ☎ 20-35, Jesenice Rudi Marka, ☎ 35-52, Javornik-Bela Alojz Markelj, ☎ 22-48.

Udeležba za člane 40.000 din, za svojce 50.000 din, za zunanje 60.000 din. Odhod z Jesenic ob 8. uri.

Pregled sestankov SDS

Zadnji Pregled sestankov SDS smo zaključili z vrsto vprašanj in zahtev SDS adjustaža 1 iz obrata Hladna valjarna Bela, tako da današnjega nadaljujemo z opozorilom SDS adjustaža 2, da na vprašanja s prejšnje seje še niso prejeli odgovora, in s pripombo, da za svoje uspešno delo v prvem tromesečju niso ustrezno nagrajeni. Da ni prejela odgovora, se pritožuje tudi SDS adjustaža 3. SDS je pod razno razpravljal tudi o delovni disciplini, stanju v kopalnicah in garderobah ter o novo postavljenih normah za adjusterje in paletarje. Delavcem na liniji CRNO SDS predlaga, naj klobarje vežejo z dvema povezovalnima trakovima ter da naj obeh km vstavijo papir med ovoje, označijo tudi kolobarje in jih vpišejo v kartico. SDS valjarna 1,3 in 4 so se seznanile tudi z novimi normami za ZRM valjarski stroj. SDS valjarna 2 pa v zvezi s skladom skupne porabe pripominja, da so letošnja posojila za gradnjo ali adaptacijo stanovanj absolutno prenizka. Pritožuje se tudi nad slabšim čiščenjem umivalnice.

Naknadno smo iz obrata HVB prejeli še zapisnika SDS lužilnice 1 in 3. SDS lužilnica 1 pod razno predlaga, naj se za skupinovodje CBL uvede progresija, v primeru, če so vključeni v normo, pa rneudi sicer naj se delovne naloge na tej liniji prevrednoti. Urediti treba tudi klima naprave na žerjavih 220 in 221 in poskrbeti za boljši vložek.

Dodatno smo prejeli tudi zapisnike SDS bluming 3, adjustaža bluming 3 ter adjustaža štel 1 in 2 iz obrata Valjarna bluming štel. SDS bluming 3 pod razno omenja, da bodo v primeru, če bodo direktno za Valjarno debele pločevine valjali večje količine, rneudi na blumingu za merjenje debeline boljše pripomočke. SDS adjustaža bluming 3 v zvezi s poslovanjem v prvem tromesečju omevja, da jim ni jasno, zakaj se dobro poslovanje ne pozna tudi pri osebnih dohodkih. Takole pravijo: »Če smo ustvarili 26 milijard dohodka, bi se to moralo poznati predvsem pri naših osebnih dohodkih, ne pa, da nam dobiček poberejo davki in prispevki in da imajo potem vse občinske službe boljše osebne dohodke kot delavci železarn. Do kdaj bo tako, vprašujejo vsi člani SDS.« Na sklad skupne porabe niso imeli bistvenih pripomb, zastavljajo pa vprašanje, zakaj odbori za gospodarstvo po TOZD-ih delijo vsak mesec mi-

mo sklada skupne porabe različnim društvom in »društvom« pomoč v izdelkih železarn v vrednosti nekaj starih milijard? Vprašujejo tudi, »zakaj in kako porabijo ta »društva« naprimer nekaj plošč črne ali nerjavne pločevine oziroma drugega materiala« in »zakaj nikdar ni obrazložitev, za kaj se ta material uporablja«.

SDS adjustaža štel 1 in 2 se pritožujeta predvsem zaradi delovnih pogojev in razmer. Pravijo, da je vzdrževanje naprav v oddelku slabo, da ni nič nenavadnega, če se vselej nekaj pokvari, ko pa je vse dotrajano, rezerve pa ni nobene. Izrecno opozarjajo na težave pri razrezu svitkov Č 1832 oziroma kateregakoli jekla debeline 67 na liniji rezanja: »Pločevina je zelo izbočena, zato ne gre skozi drugi ravnalni stroj (skozi sortirno kretnico) in jo je treba ročno jemati s traku. Na tem vprašanju je nujno treba nekaj ukreniti, ker so se ljudje začeli upirati (UPRAVIČENO) takšnemu težkemu delu, vrh vsega pa se še nič ne naredi.« Za garderobne prostore pravijo, da »ne zaslužijo tega imena«. Sledi nazoren opis stanja: »Vse je zapuščeno. Omarice so iz žične mreže, tako da ves prah, ki se dviga, pada po oblekah. Pokrite so z razno šaro kot je papir, karton, pločevina itd. Za uspešno delo je potrebno imeti ugodne pogoje, med katere spada tudi garderoba.«

Iz obrata Jeklarna 1 smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, talilniške naprave 1,2,3 in 4, vlivališče 1,2,3 in 4, priprava vložka 1,2,3 in 4, predelava talilniških odpadkov, kamnolom ter ponvično gospodarstvo 2 in 3. Pripomb ali vprašanj v zvezi s predlogom delitve sklada skupne porabe oziroma glede poslovanja v prvem tromesečju ni imela niti ena od omenjenih SDS. Bilo pa je nekaj pripomb pod točko razno.

SDS vlivališče 1 naslavlja na obratovodstvo vprašanje, zakaj imajo na pečeh iz meseca v mesec manjše »procente«. Pritožujejo se tudi nad slabimi malicami. SDS vlivališče 4 opozarja, da na njihovi izmeni nujno potrebujejo vsaj še enega delavca. SDS priprava vložka 1,3 in 4 so se seznanile z višino nagrad za izločene eksplozivne predmete. Predlagale so, naj se nagrade popravijo sproti, skladno z rastjo osebnega dohodka. SDS predelava talilniških odpadkov meni, da je dodatek v višini 50 % glede na prašnost prenizek. Člani SDS ponvično gospodarstvo pa zahtevajo, da se jim osnova osebnega dohodka dvigne za eno kategorijo, saj jim deseti in enajsta kategorija ne omogočata doseganja poprečja železarn. Zanima jih, koliko stane izkop ponvice v Jeklarni 2, kjer kopljejo »strojno«, in koliko v Jeklarni 1, kjer kopljejo »ro-

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarn

OD 5. DO 11. JUNIJA

5. junija, Janez BEGEŠ, Elektrode, Lesce, Na trati 59, ☎ 74-766.
6. junija, Janez BIČEK, TOZD Talilnice, Jesenice, Udarina 9, ☎ 83-193.
7. junija, Franc BRELIH, TOZD Tehnične dejavnosti, Jesenice, Kurirska 3, ☎ 81-162.
8. junija, Sonja ČERNE, SEOI, Blejska Dobrava 33.
9. junija, Marjan DEMŠAR, Jeklarna 2, Gozd Martuljek, Dobela 25.
10. junija, Bojan ERJAVŠEK, kadrovski sektor, Jesenice, Tomšičeva 53, ☎ 82-760.
11. junija, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128 B, ☎ 73-831.
Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 5. 6.	Klavdij Mlekuž	Matija Urh
Torek — 6. 6.	Jože Cej	Miroslav Zupan
Sreda — 7. 6.	Adam Kovač	Alojz Varl
Četrtek — 8. 6.	Vanda Eniko	Miha Šlibar
Petek — 9. 6.	Alojz Slivnik	Martin Brumat
Sobota — 10. 6.	Marjan Erman	Zdenko Cund
Nedelja — 11. 6.	Marjan Pintar	Mitja Kersnik

Služba obratne ambulante

Od 5. do 10. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: III. obratna ambulanta — dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik.

V soboto, 10. junija, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik.

ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — dr. stomat. Ljudmila Gaser.

Za borce: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V soboto, 10. junija, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Obvestilo

Zaradi kadrovske stiske v Dispanzerju za medicino dela (specializacija, porodniški dopusti in prepoved dodatnega zaposlovanja) sporočamo, da do preklica dela kurativna ambulanta dr. Reška za delavce TOZD Ploščati program, Energetika in Vzdrževanje samo v popoldanskem času in kurativna ambulanta dr. Čeha (ki nadomešča dr. Benedikovo) za delavce TOZD Talilnice, Transport, Vatrostalna, Kovin in Tehnični biro samo v dopoldanskem času.

Zaradi dodatnih obveznosti dr. Čeha v Železarni prosimo, da se javljate v ambulanti do 9. ure.

Za razumevanje se vam zahvaljujemo!

Dispanzer za medicino dela ŽJ

Dežurni v Vatrostalni

3. in 4. junija, Borut VEBER, Jesenice, C. revolucije 11, ☎ v službi 83-281.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Pojasnilo in opravičilo

V zvezi s člankom Najboljši mladi matematiki CSUI, ki je izšel 25. maja v 20. številki Železarja, dolgujem dijakom CSUI, predvsem pa delavcem kadrovskega sektorja Železarn Jesenice opravičilo in pojasnilo.

Z najboljšimi mladimi matematiki CSUI sem se pogovarjala v četrtek, 11. maja. Članek je bil pripravljen za objavo v 19. številki Železarja, ki je izšla 18.

maja. Zaradi preobilice gradiva pa se je urednik odločil, da tega članka ne bo takoj objavil, zato je članek izšel šele 25. maja. V tem času pa so dijaki CSUI, ki so dosegli na republiškem tekmovanju v matematiki zelo dobre rezultate, že prejeli nagrado in priznanje, kot so si v svojih izjavah tudi želeli.

Lilijana Kos

čno», pa tudi razlika med osebnimi dohodki zidarjev Vatrostalne in zidarji ponvičnega gospodarstva, ki delajo v Jeklarni 1.

Iz obrata Jeklarna 2 smo prejeli zapisnike SDS peč + VOD 1,2,3 in 4 ter kontiliv 1,2,3 in 4. SDS peč + VOD 1 vprašuje, če bo in kdaj bo ponovno dana možnost uveljavljanja beneficirane delovne dobe, ker meni, da otežkočeni dodatek ne more biti ustrezno nadomestilo za opravljanje še vedno težavnih del in nalog. SDS peč + VOD 2 je imela veliko pripomb glede sanitarij. Te so namreč preveč oddaljene od delovnega mesta in v večini neuporabne. Predlagali so, da bi se v sanitarije z umivalnikom preuredil prostor, ki je sedaj namenjen za odmor delavcev. Delavci VOD se pritožujejo tudi nad težkimi delovnimi pogoji pri čiščenju komore. Zanima jih tudi, če se misli kaj ukreniti v zvezi z nevzdržnim prašenjem apna pri polnjenju košar, saj praktično otežuje normalno delo po celi hali, od peči do kontiliva. Vprašanje slabih delovnih pogojev in beneficirane delovne dobe je načela tudi SDS peč + VOD 4. Delavci namreč menijo, da se delovni pogoji slabšajo in da meritve, ki so bile opravljene pred časom, ne veljajo več. Prah, ki se je nabral na nosilnih konstrukcijah, in se še nabira ob raznih vibracijah, neusmiljeno pada dol. Odpravevanje in zaščita pred hrupom sta vse slabša. SDS zato predlaga, da se meritve ponovijo, tako da bi se komisija za ugotavljanje beneficirane na osnovi meritev morda lažje odločila. SDS kontiliv 2 in 3 ugotavljata, da se slabo skrbi za čistočo v garderobah (še zlasti v popoldanskem času). Vprašujejo tudi, zakaj so jim odvzeli avto »golf«. Pravijo, da se dogaja, da zaradi sarž ob koncu dneva marsikateri delavec ostane brez avtobusnega prevoza in mora iti peš domov.

Iz obrata Livarna smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, modelna mizarna, jeklolivarna 1 in 2 ter čistilnica odlitkov. Vse SDS so predlagale, naj bi (pri skladu skupne porabe morda) formalni sklad za financiranje jubilejev, ki jih praznujejo posamezni obrati. SDS jeklolivarna 1 in 2 ob informaciji o poslovanju v prvem tromesečju izraža svojo zaskrbljenost nad nadaljnjo usodo in prihodnostjo obrata in livarjev. Takole sprašujejo: »SDS ob ugodnih rezultatih Železarn Jesenice zanima, kaj bo z delom livarjev? Zato javno sprašujemo: Doklej bomo svoje delavce pošiljali v druge obrate? Kaj je z delom za livarje in kaj bo z livarno? Ali livarna bo, ali jo bomo uknili?«

(se nadaljuje)

Kaj je novega v sindikatu

Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne se je v petek, 19. maja, sestel na 21. redni seji, na kateri je poleg pregleda zapisnikov 19. in 20. seje obravnaval še finančno poročilo za leto 1988 in finančni načrt za leto 1989. Konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne in poslovnih rezultatov Železarne za prvo tromesečje. Pregledali so tudi informacijo Občinskega sveta ZSS Jesenice ter obravnavali tekočo problematiko.

Pri pregledu in oceni glasovanja na referendumu je bilo poudarjeno, da so k dobremu rezultatu referenduma o spremembah samoupravnega sporazuma veliko prispevali sindikalni aktivisti, ki so se dobro vključili v razprave na SDS, nato pa so skupaj z volilnimi komisijami uspešno izpeljali tudi referendum. Vse pripravljence referenduma je potrebno pohvaliti in poudariti, da se je z rezultatom tega referenduma potrdila tudi volja delavcev, ki so predlagali, da se o spremembah samoupravnega sporazuma glasuje ločeno od drugih sprememb.

Teze o prenovi sindikata

Pripombe, mnenja in predloge o prenovi sindikata je posredovalo osem osnovnih organizacij sindikata; posredovali jih bomo tudi na Občinski svet ZSS Jesenice.

Predsednik izvršnega odbora je prisotne seznanil z organiziranostjo sindikata delavcev kovinske in elektroindustrije Slovenije. Iz organizacijske sheme je razvidno, da je v republiški odbor naše panoge neposredno vključene nekatere osnovne organizacije sindikata iz delovnih organizacij iz vsake regije, ostale pa te povezave sploh nimajo. Predlagano je, da bi v prihodnje v republiškem odboru ustanovili podobore za barvno in črno metalurgijo, kovinsko industrijo in elektroindustrijo. S tem bi ustvarili možnost obravnave specifičnih problemov posamezne panoge, okrepila pa bi se tudi vloga strokovnih sindikatov. Pri tem je bilo poudarjeno, da je potrebno tudi v osnovnih organizacijah sindikata delo organizirati tako, da bo učinkovito. Razmišljali so, da bi v vsakem obratu imeli zaupnika oziroma poverjenika, ki bi mu delavci zaupali, predsednik osnovne organizacije pa bi pomagal na nivoju obrata in koordiniral delo med zaupniki. Tako bi organizacija še bolj približala delavcem in omogočila hitreje reševanje problemov, s katerim se delavci srečujejo. Razmisliti je treba tudi v smeri nadaljnjega povežovanja in strokovne pomoči na nivoju TOZD, kjer bi kazalo doreči tudi vprašanje profesionalizacije določenih sindikalnih funkcij ali pa bi sindikat strokovno okrepili na nivoju podjetja. Nakazane so bile tudi ideje o dodatni stimulaciji zaupnikov in o zaščiti sindikalnih funkcionarjev, ki bi jim morali ustvariti pogoje za učinkovito delovanje in preprečiti kakršnokoli šikaniranje.

Dopusti

Komisija za oddihe in izlete pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne je na seji 11. maja ugotovila precejšnjo nezasedenost počitniških zmogljivosti za letovanje na morju. Predlagali so, da se rok za prijave podaljša do 31. maja. V Biogradu n/m se zaradi slabe zasedenosti ukinita prva in zadnja izmena, v Crikvenici pa zadnja izmena. Po preteku podaljšane roka pa se morebitna prosta mesta ponudi zunanjim interesentom.

Člani izvršnega odbora so poudarili, da je v prihodnje treba ustvarjati take pogoje, da bodo naši delavci tudi v teh razmerah lahko letovali na morju ali v toplicah. Največji problem so življenjski stroški, ki so že tako visoki, da si zaradi tega marsikdo letovanja na morju ne more privoščiti. Zavzeli so se za izboljšanje osebnih dohodkov, s katerim se vedno zaostajamo za okolico in našim ciljem, da glede na naše pogoje dela za 9 % presežemo republiško povprečje. Ponovno so poudarili, da je zaradi prepočasne rasti osebnih dohodkov v Železarni vedno več nezadovoljstva, zato so predlagali, da se konec meseca osebni dohodek poravnava vsaj za 20 %. Še enkrat so se tudi zavzeli za večji regres, ki naj bi že v naslednjem letu znašal 100 % in ne 60 % povprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu Slovenije.

Dobitniki priznanj Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije

Letošnji dobitniki priznanja Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije iz Železarne so: Ludvik KOMLIJANEC, Vera SMUKAVEC, Miroslava RIHTARŠIČ, Vlado REPE in Dušan THALER. Vsem dobitnikom tega lepega priznanja za dolgoletno in ustvarjalno delo se enkrat čestitamo z željo, da tudi v prihodnje aktivno sodelujejo v sindikatu.

Skupne osnove za aktivnost Zveze sindikatov pri izdelavi statuta podjetja, kolektivnih pogodb in organiziranosti sindikata v podjetju

Prevedeno gradivo je bilo poslano vsem članom izvršnega odbora in osnovnim organizacijam sindikata. Predviden je še prevod načrta skupnih osnov za sklepanje kolektivnih pogodb, ki ga bomo prav tako poslali vsem članom izvršnega odbora in osnovnim or-

ganizacijam sindikata. Gradivo se bo obravnavalo na naslednji seji, zato morebitne pripombe čimprej posredujte na sindikat Železarne.

Reševanje pritožb delavcev na odločbo »kadrovec«

Pisno poročilo s sestanka odbora za prošnje, pritožbe in varstvo pravic delavcev (DSSS) je bilo skupaj z zapisnikom posredovano vsem osnovnim organizacijam sindikata.

Finančno poročilo za leto 1988 in finančni načrt za leto 1989 Konference osnovnih organizacij sindikata Železarne

Potrjeno je bilo finančno poročilo za leto 1988 in sprejet finančni načrt za leto 1989. Konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne. Predlagali so, da se finančno poročilo za leto 1988 pošlje vsem osnovnim organizacijam sindikata.

Poslovni rezultat Železarne v prvem tromesečju

Pri obravnavi poslovnega poročila so člani izrazili zaskrbljenost zaradi neenakega dvigovanja cen naših izdelkov; čeprav je nujno, da se stalno in sproti usklajujemo z drugimi, obstaja bojazen, da se nam zapre trg. Zaskrbljujoč pa je tudi podatek o dvigovanju zalog in razmeroma slabi odpremi proizvodnje. Poudarili so, da bi morali bolj izkoristiti možnosti in dobre pogoje, ki jih imamo v tem obdobju v Železarni. Čeprav smo maso sredstev za osebne dohodke prekoračili za 1,5 %, smo še vedno v zaostanku za načrtovano rastjo osebnih dohodkov tudi glede na predvideno maso za osebne dohodke, ki naj bi znašala 10–11 % skupnega prihodka.

Informacija Občinskega sveta ZSS Jesenice

Informacija IV/89 Občinskega sveta ZSS Jesenice vsebuje usmeritve za javno razpravo o osnutku amandmajev k slovenski ustavi. Javna razprava bo organizirana tudi v Železarni 31. maja ob 12. uri v sejni dvorani samoupravljalcev. Uvodničar bo dr. Rado Bohinc iz Ljubljane.

V informaciji so podane tudi spremembe družbenega dogovora o dohodku, ki so pomembne tudi za sindikat.

Razpisi za podelitev občinskega priznanja 1. avgust za leto 1989 in priznanj Slovenskih železarn za leto 1989

V 18. številki Železarja je bil že objavljen razpis za podelitev občinskega priznanja 1. avgust 1989. Rok za prijave je 31. maj 1989, zato predlagamo, da morebitne predloge čimprej posredujete na sindikat Železarne.

Komisija za odlikovanja in priznanja pri Konferenci sindikata SOZD Slovenske železarne je v skladu s pravilnikom razpisala Medaljo Slovenskih železarn in Plaketu Slovenskih železarn za leto 1989. Istočasno nas opozarjajo na vzporedno akcijo evidentiranja kandidatov za državna odlikovanja. Komisija za odlikovanja pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne je že pripravila nekaj predlogov, ki jih bomo posredovali konferenci sindikata SOZD SZ.

Praznovanje obletnic obratov Železarne

Nekaj obratov Železarne v letošnjem letu zaokrožuje visoke obletnice obratovanja. Ker te obletnice sovpadajo s 120-letnico Železarne, 20-letnico SOZD SZ in 60-letnico mesta Jesenice je izvršni odbor predlagal, da se v Železarni dogovorimo za najprimernejšo obliko obeležja teh jubilejev. Eden izmed predlogov je tudi, da bi praznovanja združili z občinskim praznikom 1. avgustom. Mesec avgust bi popestrili z raznimi prireditvami, v septembru pa bi zaključno prireditev organizirali na Poljanah. O tem se je potrebno čimprej pogovoriti, zato predlagamo sklic skupnega sestanka vseh zainteresiranih. Prvi sestanek skliče sindikat Železarne v prvih dneh meseca junija.

Problematika osebnih dohodkov

Delavci Železarne vse večkrat izražajo nezadovoljstvo zaradi naraščanja življenjskih stroškov, kjer kljub stalnemu povečanju osnovnih dohodkov ti ne dohajajo vseh podražitev. Opozarjajo tudi, da nas okolica v rasti osebnih dohodkov bistveno prehiteva, zato so od Občinskega sveta ZSS Jesenice zahtevali, da pridobi realne podatke o osebnih dohodkih delavcev iz petih največjih delovnih organizacij v gospodarstvu in iz treh organizacij iz gospodarstva. Zahtevajo tudi, da se pridobi odgovor, kaj so posamezne družbene dejavnosti naredile za zmanjšanje svojih stroškov.

Predlog TAM za ukinitve participacije v zdravstvu

Predsednik izvršnega odbora je prisotne seznanil z zahtevom delavcev TAM o ukinitvi participacije v zdravstvu. To zahtevo so izpostavili že ob stevki junija lani. O ukinitvi se bodo odločali na referendumu. Obenem predlagajo, da bi se za ta korak odločile tudi ostale delovne organizacije.

Zahtevo delavcev TAM so obravnavali tudi na seji Republiškega odbora sindikata delavcev kovinske in elektro-

industrije Slovenije, vendar predlog o ukinitvi še ni obdelan. Inicijativa republiškega odbora je, da se predlog strokovno obdeli in predlaga tudi konkretno spremembo. Ko bo predlog pripravljen, se bomo o njem opredelili tudi v Železarni.

Sodelovanje — izmenjava skupin delavcev iz SSR in SFRJ

Člani izvršnega odbora so bili seznanjeni, da poteka dogovor o medsebojni izmenjavi skupin delavcev iz Volgograda — SSSR in SOZD Slovenskih železarn za leto 1989. Gre za izmenjavo desetih delavcev. Predlog je, da bi v SSSR odšli trije delavci iz Železarne Jesenice, trije delavci iz Železarne Ravne na Koroškem, dva delavca iz Železarne Štore, dva delavca pa iz predelave (Veriga Lesce, Plamen Kropa). Sredstva za prevoz se v glavnem pokrivajo iz skupnih sredstev SOZD Slovenske železarne.

Predlagali so, da bi za potovanje v SSSR izbrali take sodelavce, ki jih želimo na ta način nagraditi za njihovo uspešno delo, npr. v proizvodnji, na določenem projektu, za inovacijo, za uspešno sindikalno delo in podobno.

Predsednik izvršnega odbora je člane pozval, da naj čimprej predlagajo in pomagajo pri izbiri kandidatov.

Zaradi prenosa tehnologije iz Donita Medvode na Jesenice krožijo vprašanja, ali bo ta tehnologija močno vplivala na varstvo okolja na Jesenicah. Člani izvršnega odbora menijo, da je potrebno od strokovnih služb občine Jesenice pridobiti odgovor glede resničnosti teh govoric in obenem obvestiti tudi občane.

Člani izvršnega odbora zahtevajo tudi podrobno informacijo o namenu Železarne, da vključi delovno organizacijo KOVIN.

SINDIKAT ŽELEZARNE

Občni zbori

● Osnovne organizacije sindikata Delovne skupnosti skupnih služb so letne seje izpeljale šele v aprilu. Za ta termin so se odločili zaradi reorganizacije DSSS, ki se je v tem času še izpeljevala. Nova organiziranost DSSS naj bi bila tudi razlog za ponovno presojo možnosti, kako organizirati osnovne organizacije sindikata glede na skupen interes članov in možnosti, ki jih daje nova organiziranost delovne skupnosti. Ta preverjanja po sindikalnih skupinah in na izvršnih odborih so navrgla nekaj variant, iz katerih se je uveljavil predlog o organiziranju dveh osnovnih organizacij sindikata namesto dosedanje ene osnovne organizacije

10. srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v OZD Slovenije

10. srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v OZD Slovenije 26. in 27. maja je bilo predvsem zelo poučno, to ni niti tako čudno ob dejstvu, da približno polovica vseh, ki se poklicno ukvarjajo v delovnih organizacijah z obveščanjem, nima niti višje ali visoke izobrazbe. Program je bil zato zastavljen tako, da so si udeleženci izpopolnili formalno znanje ter se seznanili z najnovejšimi spremembami s področja njihovega delovanja.

Udeležence srečanja je v imenu glavnega pokrovitelja uvodoma pozdravil Boris Bregant, predsednik poslovnega odbora Železarne Jesenice.

Vsega, kar je Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, povedal o družbenem in gospodarskem položaju v Jugoslaviji, ni možno prikazati v tem prispevku. Zato navajamo le telegrafsko. Izvajanje vseh treh reform je po njegovem kapitalno vprašanje za izhod iz krize, pomemben pa je tudi odnos Jugoslavije do sveta oziroma Evrope. Razlikovati je treba, čigava pristojnost je poslovanje in čigava samoupravljanje (v praksi sta nemalokrat vlogi ravno zamenjani). V sodobnem svetu so odnosi globalizirani. Samo s ceninim izdelkom ni več možno izpodrinuti konkurenta. Kdor se hitro in ustrezno ne spreminja, propade.

Program je v možnosti za dodatno izobraževanje delavcev, ki v organizacijah združenega dela opravljajo informativno dejavnost, so prikazali predstavniki ustreznih fakultet v Zagrebu in Ljubljani. Kot zanimivost naj navedemo, da Fakulteta političnih ved v Zagrebu nudi slušateljem predvsem praktična znanja, iz katerih razvijajo v višjih letnikih teoretična spoznanja (to bolj ustreza »novinarjem« v OZD), FSPN v Ljubljani pa je bolj znanstvena.

Udeleženci srečanja so se seznanili s pobudo Društva novinarjev Jugoslavije o ustanovitvi jugoslovanskega združenja glasil v organizacijah združenega dela, ki naj bi bilo podjetniško organizirano.

Doktor Andrej Berden je predstavil obveščanje v združenem delu in zakon o podjetjih na poseben način. Poudaril je, da je sistem združenega dela, ki smo ga v Jugoslaviji razvijali skoraj dve desetletji, predvideval, da je človek altruistično usmerjen, družba pa brez konfliktna. Na tem je temeljil tudi sistem obveščanja. Resnica je ravno

sindikata KSI. Priprave na to sejo so bile prav zaradi tega obsežnejše, kajti preverjanja po SDS so vzela nekaj več časa, pripraviti pa je bilo potrebno tudi predlog novih članov izvršnih odborov tako za osnovno organizacijo sindikata Kadrovski sektor kot za novoustanovljeno osnovno organizacijo sindikata Splošni sektor.

Dosedanja predsednica izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata KSI je s sodelavci dobro pripravila občni zbor tega kolektiva, ki s sektorski direktorji pokriva zahtevno področje kadrov, informiranja in splošnih zadev za celo Železarno. Po uvodnem poročilu predsednice osnovne organizacije sindikata KSI Lilijane Markež so o dejavnosti, problematiki in načrtih za leto 1989 poročali tudi predsedniki komisij pri izvršnem odboru, nato pa so o delovni problematiki na kratko poročali tudi direktorji sektorjev. V razpravo so posegli tudi podpredsednik poslovnega odbora Janez Poljšak, predsednik občinskega sindikata Marjan Drolc in predsednik konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Edo Kavčič, ki so skupaj z ostalimi razpravljalci prispevali k celovitejši obravnavi nekaterih problemov, ki so največkrat prisotni tudi v drugih delovnih okoljih.

Predsednica Lilijana Markež se je v svojem poročilu omejila le na nekaj najpomembnejših področij, ki so bila predmet stalne obravnave in prizadevanj tudi v sindikatu. Vse mogoče krize so najbolj prizadele standard delavcev, ki s svojimi osebnimi dohodki realno ne zmorejo pokriti vedno večjih življenjskih stroškov. V lanskih poletnih mesecih so se tudi delavci skupnih služb zbrali na zborih delavcev in zahtevali take osebne dohodke, da bo zaposleni delavec vsaj dostojno živel in da bodo uspešni strokovnjaki primerno motivirani za ustvarjalno delo. Doseženi rezultati na osnovi teh zahtev so pospešili nekatere pozitivne rešitve, ki se danes upoštevajo in postopoma se, čeprav počasi, vračamo na položaj, ki naj po družbenem dogovoru omogoča, da glede na težavnost dela presegamo poprečne osebnih dohodkov v gospodarstvu Slovenije za 9 % (v zadnjem mesecu smo se temu cilju približali).

Težko pričakovana mikroorganizacija ni izpolnila pričakovanj, kajti še vedno delamo po starem, nova organizacija je zaenkrat le na papirju. Največ nezadovoljstva pa je povzročil »kadrovec«. To izmišljeno delovno mesto brez normativov je bilo včasih namenjeno za tiste delavce, ki so se šele usposabljali za delo v Železarni, tokrat pa je šlo za stranski tir, na katerega so bili ob pre-

števanju potrebnega števila delavcev v posameznih oddelkih neopravičeno potisnjeni oziroma razporejeni nekateri delavci, katerih status je v tistem trenutku postal sila negotov. Kljub temu, da je sindikat pravočasno obveščal in opozarjal na zapleteno problematiko prestrukturiranja in na obvezne postopke ter kriterije, ki jih je potrebno upoštevati pri ugotavljanju kadrovskih viškov, tega nihče ni upošteval. Čeprav je res, da tako ravnanje hudo prizade ne vsakega delavca. Zato ni čudno, da so se kadrovci pritožili in da so v tožbi tudi uspeli. Položaj posameznikov se sedaj rešuje v okviru preizposlovanja znotraj Železarne in po objubah odgovornih delavcev kadrovskega sektorja in vodstva bodo zadeve rešene najkasneje do 30. junija. Sprožen pa je tudi postopek razprave o kriterijih, ki morajo postati obvezna sestavina pri ugotavljanju kadrovskih viškov za vse delavce enako. Direktor kadrovskega sektorja se je zavzel za to, da bi nova organizacija čimprej zažvela in dala tudi rezultate. Poudaril je, da je treba tudi delo kadrovskega sektorja posodobiti in zagotoviti take izobraževalne programe, ki jih potrebujemo v Železarni. Tudi pri usposabljanju ključnih kadrov bo potrebno narediti več kot doslej.

Tudi splošni sektor se mora znajti in dokazati v novih razmerah, kjer nalog ni malo, je začel razpravo direktor splošnega sektorja. Beneficirano delovno dobo smo pri gasilcih uspešno rešili, nastal pa je problem nadomestitve tistih, ki so si s tem pridobili pravico do upokojitve. Pojasnil je tudi nekoliko večje osebne dohodke v nadzorni službi, kjer gre po večini za delavce z daljšo delovno dobo, za izmensko delo, pa tudi za nadure, s katerimi rešujejo nadomeščanje.

Vodja centra za samoupravljanje in informiranje je povedala, da je zaradi varčevanja skrčen tudi Železar. To ni najboljša, kajti s tem je zožena možnost sprotnega informiranja, ki smo ga v Železarni vajeni. Sicer pa ocenjuje, da vsaj zaenkrat informacije še niso okrnjene, saj se trudijo, da to nadoknadijo z njihovo boljšo vsebino. Opozorila je tudi na problem povratnega informiranja in delegacij. Očitno je, da tu ni prave povezanosti z bazo in samoupravnimi organi, njihov vpliv se zmanjšuje, zato nevarno upadeta tudi interes in volja za delovanje.

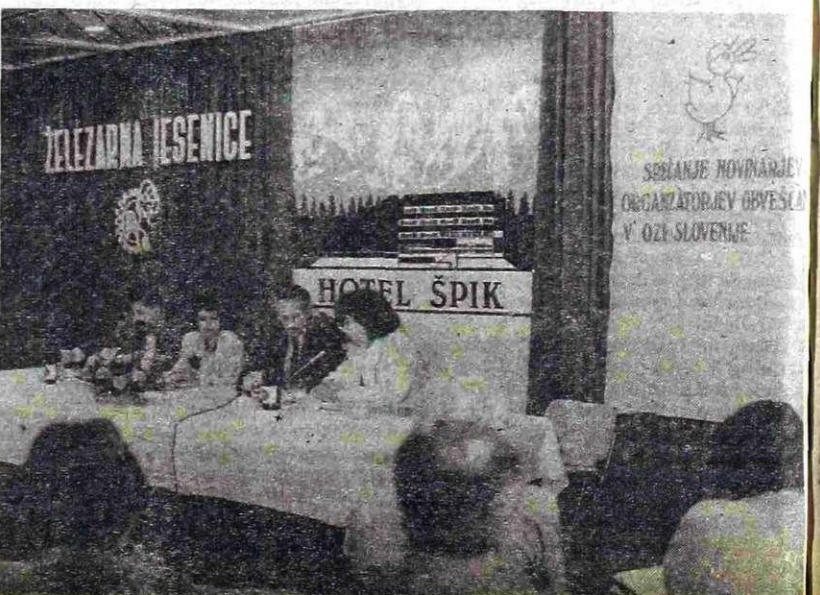
V razpravi so se dokončno odločili za prehod na dve osnovni organizaciji sindikata, predvsem zaradi povežovanja skupnih interesov za čim uspešnejše delo in reševanje specifičnih problemov, ki tarejo posamezno delovno okolje.

per, Tanja Povalej, Lisca Sevnica in Brane Šalamon, Stavbar Maribor.

Delovni dan je organizator srečanja. Aktiv novinarjev in organizatorjev obveščanja v OZD Gorenjske, popestril z modno revijo. Ženski del občinstva je »vzdihoval« po oblačilih, moški pa po manekerkah.

Naslednji dan pa je bil hudo resen. Na vprašanje Ali nas (novinarje) lahko zaprejo? so odgovorili dr. Mitja Desinger, dr. Tone Frantar in dr. Andrej Berden z vseh pravnih vidikov: kdaj je možna začasna in dokončna prepoved objave, razlika med odškodnino in javno objavo popravka; kazenska odgovornost novinarja ipd. Opozorili so predvsem na to, da morajo novinarji opravljati svoje delo korektno, kulturno, nezašljivo. Prebiti pa je treba blokada, ki je več let obstajala v našem življenju, če hočemo razviti podjetniška podjetja. Pri tem ima pomembno vlogo tisk, zato naj novinarji opravijo svoje poslanstvo.

Nada Dejak

Predsednik GZS Marko Bulc v pogovoru z novinarji (foto: I. Draškič)

Centralna čistilna naprava poskusno obratuje

Voda je surovina, nujno potrebna za življenje in gospodarstvo. Zato si moramo prizadevati, da ohranimo naše naravne vode (reke, jezera, morje) čim bolj čiste. To pomeni, da moramo večjo skrb posvečati čiščenju odpadnih vod, ki jih v veliki meri (zlasti komunalne odplake) neočistišene spuščamo v odvodnik.

Vse vode so bolj ali manj sposobne, da vnesene snovi same očistijo. Naravno samoočiščenje je zapleten preplet fizikalnih, kemijskih in bioloških procesov, je postopna razgradnja organskih snovi v odvodniku brez sodelovanja človeka. Samoočiščenje sproži in pri njem sodelujejo vsi vodni organizmi, od bakterij in majhnih živali do rib. Rast in uspevanje ter organizmov, ki so udeleženi pri samoočiščenju vod, sta odvisna predvsem od vsebnosti v vodi raztopljenega kisika in od hranljivih snovi; za alge je pogoj še prisotnost zadostne sončne svetlobe. Ti pogoji so v industrializiranih deželah le redkokdaj dani (prevelika koncentracija onesnaženja, prisotnost raznih strupenih snovi v odpadni vodi, ...), zato moramo naravno samoočiščenje v odvodniku dopolniti s čistilno napravo.

Tudi na Jesenicah smo v letu 1988 dokončali gradnjo čistilne naprave. Glavni projektant je dipl. ing. Igor Kos, glavni izvajalec del pa SGP Gradbinec, TOZD GO Jesenice. Med gradnjo je bilo precej problemov s financiranjem izgradnje, saj večini DO v občini primanjkuje investicijskih sredstev. Dejansko je dokončana I. faza čistilne naprave. V II. fazi izgradnje sodi izgradnja objekta za izsuševanje blata in uporaba bioplina za ogrevanje gnilišča, kar na učinek čiščenja odplak ne vpliva.

Sočasno z izgradnjo čistilne naprave je tekla tudi gradnja glavnega kanalizacijskega kolektorja od Kovinoservisa do kauperjeva. Gradnja le-tega je bila izredno težavna, saj je izkop potekal pretežno po zahtevnem zemljišču. Kljub vsem težavam v težkih pogojih gospodarjenja in ob majhnem posluhu za varstvo okolja ter naravnih dobrin smo uspeli dograditi čistilno napravo v obsegu, ki prispeva k izboljšanju kvalitete reke Save in njene okolice.

Izgradnja čistilne naprave je bila nujna, če upoštevamo, da je na Jesenicah na kanalizacijo priključenih 75 % prebivalcev in da se tudi večina fekalnih odplak zaposlenih steka v kanalizacijo in dalje na čistilno napravo. Vse te odplake so se do lani neočistišene izlivali v Savo. Zaradi močnega onesnaženja v odvodniku in se onesnaženje kopiči v močanskem jezeru. S čiščenjem odplak v čistilni napravi Jesenice se ekološke razmere v reki Savi in ob njej ter v akumulacijskem jezeru počasi izboljšujejo.

V občini smo sprejeli tudi predpis, ki omogoča kontrolirano izlivanje vsebin iz greznic v kanalizacijo mesta Jesenice. Te so do 15 krat bolj onesnažene kot sveže odpadne vode, ki v čistilno napravo pritečejo po kanalizaciji. Tako čistilna naprava ni zgrajena le za mesto Jesenice, ampak predstavlja pridobitev za varstvo okolja za celotno občino.

Lokacija centralne čistilne naprave je bila izbrana ob izlivu potoka Javornik v reko Savo, natančneje med železniškim tirom in akumulacijo Moste na Savi. Čistilna naprava je z železniškim

nasipom povsem ločena od naselja Javornik. Lokacija je ugodna tudi zaradi stekanja odplak na čistilno napravo. Vse odpadne vode namreč prostotočno dotekajo na čiščenje. Tako odpade prečrpavanje odpadnih vod na ustrezno višino, kar precej zmanjša obratovalne stroške.

V centralni čistilni napravi Jesenice zmogljivosti 30.000 E se čistijo fekalne odplake mesta Jesenice in nove elektroeklarne ter fekalne odplake vseh drugih gospodarskih, obrtnih in družbenih dejavnosti. Ker je na Jesenicah zgrajen mešan kanalski sistem, se z vsemi naštetimi odplakami čistijo tudi meteorne vode — deževna voda s cestišč, parkirišč itd.

Letos smo pričeli tudi z gradnjo kanalizacijskega kolektorja od Jesenice do Hrušice, kar pomeni priključitev odpadnih vod naselja Hrušice s platojem Karavanskega predora, ter odpadne vode bolnice in klavnice Jesenice. Računamo, da se bo obremenitev čistilne naprave s sedanjih 13.000 E povečala na okrog 20.000 E.

Za čiščenje odpadnih vod je bil izbran preizkušen sistem mehansko-biološkega čiščenja z anaerobno stabilizacijo blata v gniliščih (gnitje). Čiščenje poteka v dveh fazah. V prvi mehanski stopnji se iz odpadne vode izločijo grobe primese, pesek, maščobe in vse ostale snovi, ki so težje ali lažje od vode. V tej stopnji dosegamo 30 do 40 % učinek čiščenja. Naslednja stopnja je biološko čiščenje odpadne vode, kjer s pomočjo bakterij in spremljajoče družbe razli-

čnih organizmov poteka biološka razgradnja v vodi raztopljenih snovi. Na ta način se voda očisti in tako spušča v vodotok reke Save.

Centralna čistilna naprava obratuje šest mesecev, kar pomeni, da smo se v fazi preizkusnega obratovanja. Zdaj dosegamo 85 do 90 % učinek čiščenja. Očiščena odpadna voda ustreza predpisanim zahtevam, kar pomeni, da je glavni namen izgradnje centralne čistilne naprave, to je čiščenje komunalnih odplak in s tem zmanjšanje škodljivega vpliva na okolje na najmanjšo možno mero, dosežen. Škodljivim vplivom, kot so smrad, hrup, odpadki od čiščenja, se ni moglo v celoti izogniti, lahko pa jih s primerno ureditvijo in pravilnim ravnanjem zmanjšamo na najmanjšo možno mero.

Koliko nam je to uspelo, se lahko prepričate sami. Zato vam bomo vse občane v soboto, 3. junija od 8. do 12. ure na

ogled centralne čistilne naprave Jesenice.

Organiziran ogled čistilne naprave s strokovnim vodstvom bo ob 8. in 10. uri.

Vabljeni!

Komunalno podjetje Kovinar Jesenice

Poklonili so se spomenu padlim v NOB

Borčevska organizacija Cirila Tavčarja na Plavžu se kar dosti pojavlja v svojem delovanju. V soboto, 20. maja, se je 38 njenih članov v zgodnji jutranji uri odpravilo z avtobusom v Javorniški Rovt, v znano vas iz NOB.

Takoj po prihodu so se zbrali pred spomenikom, posvečenem 10 padlim borcem NOV na širšem območju Javorniškega Rovta. O tej vasi, njenih ljudeh in razvoju osvobodilnega gibanja je povzel besedo tovariš Sovenko. Na tem območju in v vasi se je vidno razširilo v letu 1943, iskro upora pa je že prej v vas zanesel znani prvoborec Jeseničan Mirko Frankič — Tilen.

Podobna krajša spominska slovesnost je bila ob obležju kraja, kjer je 6. novembra 1944 padla kurirka in sekretarka SKOJ Jeseniško-bohinjskega odreda Ivanka Krničar. O tem 20-letnem dekletu je spregovorila Tončka Konobelj.

Borci s Tavčarjeve so preostali del dneva preživeli v prijetnem Domu kurirjev na Pristavi. Z razglednico Pristave pa so poslali pozdrave in dobre želje svojim hudo bolnim tovarišem in tova-

rišcam. Tudi to dokazuje, da so žive in trdne vezi med borci in da jim čas ne more do živga.

Vibr

Razprava o osnutku amandmajev k ustavi SRS

Le kakih trideset občanov Jesenic se je v ponedeljek, 22. maja, udeležilo javne razprave o osnutku amandmajev k ustavi SR Slovenije. Udomačilo se je že, da na tim. javne razprave jeseniška politika najraje povabi strokovnjake ali politike iz republik logov in tako »opravi« svojo obveznost. Tokrat se je vabilu odzval mag. Milan Gaspari, predsednik republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in član republiške ustavne komisije.

Razpravo oz. bolje rečeno, razgovor z Gasparijem je vodil predsednik jeseniškega sindikata Marjan Drole. Ne vem sicer, kdo je v občini zadolžen za izvedbo javne razprave, toda v uvodnih besedah o njej nismo slišali ničesar. Pričakovali bi, da bodo v razpravi povzeta tudi dosedanja stališča naše občine (npr. tista, ki jih je sprejela občinska skupščina), tako pa je kazalo, da so predavanje in odgovori Gasparija šele uvod v širšo javno razpravo, nekakšna strokovna pomoč izvajalcem javne razprave...

Gaspari je v uvodu poudaril velik pomen zvezne ustave (amandmajev). Ta daje republiški ustavi ne samo normativni, temveč tudi politični okvir. Določila, ki bi bila v nasprotju z zvezno ustavo, ne bi mogli izvajati. Taka določila bi lahko zvezno ustavno sodišče izločilo, zato si tukaj iluzij ne smemo delati. Se vedno pa so zvezni okviri dovolj široki in korajža velja, posebej še, ker soglasja k novi ustavi v Jugoslaviji v doglednem času še ne bo možno do- seči.

Gaspari se je nekoliko dlje zadržal na področju tim. svobodne menjave dela in samoupravnih interesnih skupnosti. Predlagani ustavni amandmaji družbenih dejavnosti ne obravnavajo kot porabo. Te dejavnosti postajajo tržni subjekti, v katerih se bodo realno vrednotili vsi faktorji dela in rezultati dela. V dosednji razpravi nekateri menijo, da naj bi se pri organizaciji samoupravnih interesnih skupnosti strogo držali načela prostovoljnosti, drugi pa bi npr. v ustavo vključili tudi področje telesne kulture in otroškega varstva. Zameisel o nacionalnih programih bi sicer družbenim dejavnostim zagotovila rednejše in dolgoročneje financiranje, vendar pa bi na drugi strani vodila v neracionalno porabo sredstev in povzročila nevzdržen pritisk na skupno republiško vrečo.

Gaspari se je zavezal za to, da bi imele družbenopolitične skupnosti možnost formiranja skladov. Tudi na ta na-

čin je možno zagotoviti stabilne in dolgoročne vire financiranja. Izognili bi se vsakoletnemu licitiranju, do česar je pripeljal proračunski sistem.

Organiziranost krajevnih skupnosti naj bo stvar krajanov, zato je kot obvezen organ predpisan le zbor krajanov (občanov). Občine naj v osnovi ostanejo takšne kot dosedaj, razvijati pa jih je potrebno v smeri poudarjene lokalne samouprave. Občinam je prepuščeno odločitev med neposrednimi volitvami ali delegatskim sistemom.

Pri pisanju določil, ki zadevajo področje človekovih pravic, ne smemo pasti pod raven mednarodnih paktov. Ne smemo pozabiti, da smo na nekaterih področjih to raven že presegli. Pravica do svobode združevanja je ustrezno določena. Različni predlogi, da se dopolni, niso upravičeni, saj bi lahko — nasprotno z namenom — peljali k omejitvam te pravice.

V razpravi se je kot najzanimivejše odprlo vprašanje družbene lastnine. Eden od razpravljalcev je podprl stališča znanega ekonomista dr. Mencingerja. Gaspari se je nasprotno zavezal za idejo družbene lastnine. Čudil se je, kako da so tudi mladi proti družbeni lastnini, saj bi jim prav družba lahko dala začetni kapital, oz. možnosti ... Odprta so bila še nekatera druga vprašanja, npr. kaj bo s sindikati v pogojih pluralizma, kakšno vlogo naj imajo v skupščinskem sistemu (Gaspari se je zavezal za to, da bi lahko tudi sindikati pred skupščino nastopali kot predlagatelji), kako preoblikovati družbenopolitične zbornice oz. zbor občin, kako preseči princip enotnih list kandidatov itd.

Ena od razpravljalk je vprašala, zakaj puščamo ob strani zbornice krajevnih skupnosti in zbornice združenega dela ter ali so ob prihajajočih (neposrednih) volitvah možne kakšne večje poenostavitve volilnih postopkov. Gaspari ji je odgovoril, da so v Litiji že predlagali novo podjetje. Izdelovalo bo volilne skrinjice...

Ivan Puc

Kritika je vedno dobrodošla

V 16. — 17. številki Železarja sem dobronamerno načel vprašanje klavzule o zaračunavanju zamudnih obresti po izteku odprtega roka za plačilo stanarine. Ta klavzula je navedena na ustreznem obrazcu računa za stanarino in komunalne storitve, ki ga Dominvest vsak mesec dostavlja zavezanecem za plačilo na njihovi blagajni.

Na ta moj prispevek, ki sem ga podpisal s kratko Vibr, so se na Dominvestu hitro odzvali že v naslednji 18. številki Železarja: s pohvalo, kritiko in opozorilom. V tej isti številki Železarja je tudi prispevek R.K. o neki kritiki. Upam, da so ga na Dominvestu prebrali in razumeli.

Sem eden tistih, ki spremljam delovanje Dominvesta na področju stanovanjskega gospodarstva glede na njegovo pooblastilo. Sem in tja o tem tudi kaj napišem v Železarja, s kritičnimi pripombami, kajti dobro delo se samo hvali. Glede omenjenega Dominvestovega odgovora lahko v povzetku rečem tole:

1. Moj prispevek s pomisleki glede zamudnih obresti pri zamudnem plačilu stanarine, se je posledično odrazil zelo pozitivno. Povzročil sem koristno Dominvestovo informacijo (ki so sicer zelo redke), kajti dolžniki stanarin in komunalnih storitev se bodo v prihod-

nje verjetno temu ustrezno ravnali.

2. Drži, Dominvest je delovna organizacija s statusom usposobljena in pooblaščenca DO, ki opravlja naloge in dela na področju upravljanja in gospodarjenja s stanovanjskim skladom v občini. Razpolaga s strokovno literaturo in Uradnimi listi idr. Zato mi lahko dajejo lekcije s pravnim podukom s področja stanovanjskega gospodarstva.

3. Dominvestov odgovor na moj članek Vprašljive zamudne obresti za stanarine naredi vtis urejenega poslovanja v skladu z veljavnimi predpisi. Pa temu ni tako. Upam, da me za naslednje očitke ne bodo tožili. Zavaroval se bom z gradivom in podatki Dominvesta in stanovanjske skupnosti občine Jesenice. Kaže, da se tudi pri Dominvestu pravi predpis in praksa lahko spremenita v svoje nasprotje. Nekaj primerov:

● Tabela dolžnikov stanarin (gradivo Stanovanjske skupnosti Jesenice)

Leto	Štev. dolžnikov stanarin	Od tega*			Skupaj mesecev
		od 1—3 mes.	več mes.	1 leto	
1983	7	4	1	2	37
1984	10	5	27	36	68
1985	23	21	18	108	147
1986	60	48	127	180	355
1987	248	225	433	336	994
1988	852	925	1.179	492	2.596
Skupaj	1.200	1.228	1.785	1.154	4.197

● V zvezi s problematiko dolžnikov stanarine v poročilu Stanovanjske skupnosti občine Jesenice lahko ugotovimo, da v letu 1988 ni bila izdana nobena odločba niti zahtevek lastniku (stanodajalcu op. V.B.), da odpove stanovanju, ali da sam plača dolžno stanarino.

● Podatek, ki piše Dominvestu negativno oceno: v letih 1986 do 1988 je dosegel dolg na stanarinah 101.427.830 din (povzeto iz poročila odbora za plan, splošne in finančne zadeve pri stanovanjski skupnosti za leto 1988). Med drugim so v odboru ugotovili, da bi s sprotno izterjavo in plačevanjem stanarin lahko dohajali inflacijo.

● Če se zadržim na predstavljeni tabeli, ugotovimo podatek, da se je v zad-

njih šestih letih pojavilo 1200 dolžnikov, ki stanarine ni plačalo kar 4.197 mesecev.

● V zvezi s tem navedimo določilo Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur.l. SRS, št. 3/81 in št. 1/86), ki ureja vprašanje neplačevanja stanarine.

Drugi odstavek 45. člena se glasi: »Če imetnik stanovanjske pravice tri mesece zapored ali tri mesece v zadnjih dveh letih ne plača stanarine, lahko zahteva skupnost stanodajalcev od stanodajalca, da mu odpove stanovanjsko razmerje po predpisih o stanovanjskih razmerjih. Če mu stanodajalec v 30 dneh po prejemu te zahteve ne odpove stanovanjskega razmerja po

predpisih o stanovanjskih razmerjih, je sam dolžan plačati zaostalo stanarino.

● Kaže, da so pri Dominvestu sprejeli ali zanemarili to določilo zakona, ker sicer ne bi imeli opravka s tako poraznim rezultatom poračunavanja stanarin. To gradivo opiramo na razpoložljiva gradiva Dominvesta in stanovanjske skupnosti, v katerih se nismo zasledili podatkov, v kolikih primerih je Dominvest kot pooblaščenca DO predlagala stanodajalcem odpoved stanovanjskega razmerja zaradi neplačevanja stanarine, ali da je v nasprotnem primeru od stanodajalcev zahteval poravnavo dolžne stanarine.

● V poročilu Dominvesta pogašam podatek o ukrepih proti dolžnikom stanarine na podlagi 64. člena ZSG (Ur.l. SRS, št. 1/86). Pričeli pa so s 65. členom ZSG (Ur.l., št. 3/81). Nekemu hišnemu svetu na Plavžu so poslali seznam dolžnikov stanarin v njihovem bloku. V spremnem dopisu z dne 30. 3. 1989 pa so med drugim zapisali: »Posebej opozoriti stanodajalce, ki so dolžni stanarino 3 in več mesecev, ker bo proti njim sprožen postopek za izselitev na osnovi 65. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu SRS.« Naj dodam: na seznamu je stanovalka, ki stanarine ni plačala že 24 mesecev! Podatek, ki ne potrjuje ažurnosti poslovanja in izvajanja predpisov pri Dominvestu.

● Pri stanovanjski skupnosti občine Jesenice pa so se glede dolžnikov stanarine odločili za dosledno izterjavo (to je naloga pooblaščenca DO, op. V.B.) in preseljevanje v cenejša stanovanja. Preseljevanje dolžnikov v cenejša stanovanja pa ni v določilih ZSG. Skratka, na področju gospodarjenja in upravljanja s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lasti že dolgo ni razlogov za zadovoljstvo. Zato nas ne preseneča, da v Železarju razmišljajo, da bi prevzela v upravljanje skoraj 3.000 stanovanj njihova strokovna in servisna služba.

Na koncu naj v premislek povzamem stavek iz prispevka R.K. O NEKI KRITIKI, ki se glasi: »Kritika je praviloma vedno dobrodošla — ali nam daje priložnost, da jo z argumenti zavrnemo, ali pa nas opozori, spomni, da česa morda nismo naredili dovolj dobro, da se moramo popraviti, spremeniti.«

Vibr

Na CSUI so dan mladosti proslavili delovno

Že v začetku šolskega leta smo se v okviru mladinske organizacije in šolske skupnosti na našem centru zmenili, da bomo praznovanje meseca oziroma dneva mladosti povezali s praznovanjem 50-letnice srednjega strokovnega šolstva na Jesenicah.

Tako smo 25. maja na našem centru izvedli delovno srečanje vseh učencev in učiteljev. Na tem srečanju so sodelovali naši zunanji sodelavci, predavatelji z različnih strokovnih področij.

O ekološki situaciji jeseniške železarne in njeni perspektivi nam je predaval dipl.inž. Boris Bregant, o soncu kot alternativni vir energije dipl.inž. Jaka Soklič, o varčevanju z električno energijo dipl.inž. Aleš Soklič, o gradnji karavanskega predora in moderni avtocesti dipl.inž. Sašo Čeh in Srečko Milinarič (predavanje sta spremljala z diapozitivi), o umiranju gozdov v jeseniški občini dipl.inž. Emil Golob, o divjadi v naravnem okolju dipl.inž. Andrej Avsenak (predavanje je z diapozitivi obogatil Marko Pogachnik), o naših razvadah in navadah dr. Branko Čeh, o ljubezni, ki je lepa stvar, ima pa takšne ali drugačne posledice, je predaval dr.ing. Vladikovič, o pitni vodi in nalezljivih boleznih Janec Samar, o kulturni dediščini v Sloveniji dr. Cena Avguštin (predavanje je bilo opremljeno z diapozitivi), o dediščini ljubitelja narave in fotografskega mojstra Slavka Smoleja je predaval Jože Varl (predavanje je spremljal z diapozitivi). V telovadnici stare gimnazije smo imeli glasbeno učno uro — srečanje z opernim pevcem Jakom Jerša in njegovim ansamblom.

Poleg tega delovnega srečanja so naši učenci v mesecu maju izvedli pet delovnih akcij: v okviru pašniških skupnosti so v jeseniški in radovljiški občini čistili pašniške površine, planinskega društvu Jesenice so priskočili na pomoč pri prenašanju drv za kočjo na Golici, očistili pa so tudi bazen v Ukovi in ga tako pripravili za letno sezono.

V mesecu maju so štirje učenci iz naravoslovne usmeritve pripravili raziskovalne naloge, s katerimi so že nastopili v Kranju in v Kopru, 2. junija pa jih bodo predstavili na ljubljanski fakulteti v okviru gibanja znanost mladim.

Na kulturnem področju pa moramo pohvaliti naše glasbenike, ki so nam pod vodstvom mentorice prof. Marije Hebrle-Perat in dirigenta Janeza Kirina v gledališču Tone Čufar pripravili celovečerni koncert.

Člani fotokrožka CSUI pa so pripravili samostojno razstavo, ki bo v juniju v pasaji radovljiške graščine. Učenci 2. letnika naravoslovne usmeritve so nam predstavili angleško igrice z naslovom Vžigalnik.

Na koncu članka moramo omeniti, da je bil 11., 12. in 13. maja v Subotici 22. festival dela mladih Jugoslavije. Iz našega centra sta se tega festivala udeležila strojni mehanik Alen Brejc (zasedel 10. mesto) in elektrovarilec Janez Mežnar (zasedel je 13. mesto). Ob sta učenca 3. letnika kovinarske usmeritve IV. stopnje.

Moramo se tudi pohvaliti, da imamo na našem centru republiškega prvaka iz matematike Boruta Novaka iz 3. letnika naravoslovne usmeritve.

Jožica Zgaga
I.BN

Zagon pred letnim dopustom

Maj je mesec, ko je bolj pogosto slišati besedo dopust, čeprav se ob njej letos dvakratno zamislimo. Cene so tiste, ki bodo marsikomu prekrizale račune, pa če je še tako delaven.

Med tiste, ki so zaposleni čez mero, spada Pihalni orkester jeseniških železarjev, ki v zadnjem času dela s podvojeno močjo.

V soboto, 20. maja, se je udeležil Srečanja pihalnih orkestrrov Gorenjske, ki je bilo tokrat v Škofji Loki. Sodelovali so še orkestri iz Domžal, Trzica, Kranja, Kamnika, Žirov in Lesc. Po ponesrečeni paradi je bil na mestnem trgu koncert, na katerem se je vsak orkester predstavil s dvema ali tremi skladbami. Vsi so pokazali dovolj visoko raven, seveda pa so Jeseničani poželi najbučnejši aplavz s svojim Halifaom. Po srečanju je bila še okrogla miza, kjer so dirigenti, predsedniki orkestrrov in predstavniki republiškega združenja pihalnih orkestrrov in ZKO Slovenije razpravljali o kadrovski in finančni problematiki ter o vlogi glasbene šole v korist pihalnih orkestrrov. Pozna ura je bila vzrok, da se pogovor ni mogel tako razviti, kot je organizator pričakoval. Tudi sicer organizacija ni bila najboljša, prej improvizirana, saj je bil nastop preveč razvlečen, tudi obisk je bil skromen, kar pomeni, da ni bilo dovolj poskrbljeno za reklamo.

Poglejmo si še urnik nastopov naše orkestra:

— 28. maja je bil promenadni koncert na Bledu, 3. junija se orkester od-

pravlja v Italijo v Bagnarolo na 3. internacionalni spomladanski koncert; lani so gostile Jesenice.

— 4. junija pripravljajo Plesni orkester kar dva samostojna koncerta, ob 17. in 20. uri. Na njem bo sodeloval tudi Alfi Nipič. Zanimanje za oba koncerta je zelo veliko. Orkester se trudi, da obiskovalci ne bodo razočarani. Program zagotavlja zares lep večer.

— 11. junija bo POJŽ že po tradiciji spremljal planince na srečanje planincev treh dežel v Avstrijo v Železno Kaplo.

— 16. junija bo sodeloval pri uradnem prehodu skozi Karavanški predor. Ob tej priložnosti bo srečanje najvišjih družbenopolitičnih delavcev obeh dežel.

— 17. junija bo v Lescah srečanje pihalnih orkestrrov SOZD Slovenske železarne. Predstavitev orkestrrov in njihovih koncerti bodo na Bledu. Ob koncu meseca je na Bledu še en promenadni koncert v zdraviliškem parku.

Kje pa je prosti čas, bo kdo pomislil! Se ene aktivnosti v tem mesecu ne smem zamolčati. Železničarska godba iz avstrijskega Podklostra vsako leto povabi na svoj koncert predstavnike jeseniške godbe. Tako je bilo tudi letos. Drugi gost je bil žirovniški oktet. Le-tega je dirigent Johann Egger poslušal na lanskoletnem srečanju, ko je

skupaj z našim orkestrom zapel Avsenikovo Slovenijo, od kod lepote tvoje. Zaprošil je za note in sodelovanje je rodilo sadove.

Koncert je bil zelo uspešen. Program je bil raznolik in je zajemal klasiko in moderno glasbo. Avstrijski orkester odlikujejo disciplina, številčnost, uigranost in mladost.

Posebno poglavje koncerta je bil žirovniški oktet pod vodstvom Marjana Jemca. Ocena odlično je premalo, kajti njihov nastop je tako naelektril dvorano, da je bilo čuti, kako se srca mehčajo. Zdravljica, Lovska in venček koroskih narodnih so bili krona tega večera, Slovenija, od kod lepote tvoje pa biser v tej kroni. Po obeh nastopih je občinstvo bučno zahtevalo ponovitev. Neskončno lepo nam je bilo pri duši. Ponosni smo bili na počete ambasadorje, ki tako častno predstavljajo v tujini našo državo. Vsak narod bi bil nanje ponosen. Mi smo bili še posebej.

Koncertu na rob bi rekla še tole. Obiskali so ga najvišji kulturni in družbenopolitični delavci, župan jim je predal darilo, B tubo, beljaška železniška direkcija jim je podarila bariton, dunajski direkcija avstrijskih železnic pa nove obleke. Ob tem se nam je kar milo storilo, ko smo pomislili na naše obrabljene instrumente in obleke.

In še drobna opazka. Vsaka obiskovalka je dobila ob vходу v dvorano večico nageljnov. Drobna, a lepa pozornost.

Štefi Muhar

Zagrebska nagrada jeseniškemu piscu

V petek, 19. maja, je bila v zagrebskem hotelu Palace slovesna podelitev nagrad avtorjem treh najboljših kratkih zgodb, ki so bile poslano na lanskoletni natečaj časopisa Večernji list za kratko zgodbo.

V četrstoletni tradiciji tega natečaja, ki se ga s svojimi deli udeležujejo

domala vsi pomembnejši pisci kratke proze s hrvaškosrbskega jezikovnega območja, je letos ena izmed nagrad prvič prišla v Slovenijo. Žirija pod predsedstvom uglednega hrvaškega književnika Ranka Marinkovića je v konkurenci 900 kratkih zgodb podelila tretjo nagrado Edu Torkarju za zgodbo Ura (Sat), ki je bila objavljena v Večer-

njem listu 18. junija 1988. Povejmo še to, da je Edo Torkar uspešno sodeloval na tem natečaju že leta 1987, ko je z zgodbo Vetr z morja prišel v ožji izbor za nagrado.

Obe zgodbi je v srbohrvaščino prevedel Siniša Petković, ki prav tako kot Torkar živi in dela na Jesenicah.

Husein Kljunić

Paberki na poteh kulturne dediščine

Najprej o turističnem nageljniu ...

Šolsko kulturno društvo Prešernov rod in Odbor za razvoj Poti kulturne dediščine (PKD) sta prejšnjo sredo v Kobjegli na Primorskem prejela cenjeno in navdse popularno priznanje TV Ljubljana, turistični nagelj, seveda za prizadevanja in vidne rezultate pri razvijanju PKD.

Deset let je že od tistih dni, ko so v žirovniški šoli skupaj rekli DA za zamisel tamkajšnjega glasbenika Slavka Mežka in povezali kulturnozgodovinske spomenike in obeležja v Pot kulturne dediščine. Malo je bila kriva tudi TV oddaja Pisani svet, ki je zamisel takoj posnela; po javni predstavitvi pa je bilo treba začeti delati, saj so se mnogi, predvsem mladi Slovenci, takoj ogreli za kulturni sprehod po njej. Od Prešerna iz Vrbe k Jalnu na Rodine, pa od tam k Finžgarju v Doslóve, mimo Janševga čebelnjaka na Breznici do imenitne aleje slavnih mož izpod Stola, ki so jo s pomočjo kiparjev Kalina, Torkarja in Kermaunerja uredili neverjetno delavni žirovniški učenci in njihovi mentorji, naprej do Čopove rojstne hiše, ki jo je po vzorih Prešernovine in Finžgarjevine odkupila slovenska šolska mladina, mimo obeležij NOB do arheološkega najdišča na Ajdni, pa spet nazaj, k manj znanim, a še vedno pomembnim zgodovinskim imenom in lokalitetam, ki jih je v vaseh pod Stolum krepko čez sto ...

Zgledu najmlajših so sledili tudi odrasli: Turistično društvo s markacijami na Poti in prireditvami v Završnici, Glasbena mladina Jesenice s Polesnimi glasbenimi srečanji v cerkvi sv. Marka v Vrbi, jeseniško gledališče Tone Čufar s prireditvami v spominjskih hišah, domače kulturno društvo s lastnimi prireditvami in imenitno obnovljeno dvorano na Breznici, krajani z vse boljšim odnosom in lepo urejenimi domačijami in kraji, farani z zgledno skrbjo za sakralne kulturne spomenike ...

Pot kulturne dediščine je iz mikavne trase prerasla v trajno kulturno dogajanje, ki vabi vedno nove obiskovalce, pa tudi vse imenitnejše izvajalce. Pot kulturne dediščine vodi kašarje in puntarje iz kulturniške perifernosti, kakršno jim želijo skonstruirati birokratski »vsemogočnejši« v občinskem pa še kakšnem središču. Izročilom Poti iskreno sledijo desetletski romarjevi od vsepovsod, v njen razvoj želijo tvorno in strokovno prispevati mnogi.

Turistični nagelj mora na Poti kulturne dediščine cveteti. Za preprečevanje venenja poznamo mnogo načinov, najboljši pa je skrbna roka in trajna ljubezen. Ne le domačinov. Vseh v jeseniški hiši, saj je na oknih nagelj lepši in bolj diši kot bodeča neža ...

... O obnovljeni kulturni dvorani na Breznici ...

Zgradili so jo pred dobrimi šestdesetimi leti. Leto so opravila svoje in današnjim časom in potrebam ni bila več sposobna ustreči, ljudje je niso več radi obiskovali. Pred dvema letoma so člani DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica sprejeli sklep, da bodo za prvo silo poskrbeli za ogreva-

nje, za centralno kurjavo.

Potem pa se je začelo: vsaka nova luknja v dotrajani dvorani je odkrila deset starih, nujno potrebnih popravil. Menjava oken, pozidava lesenih pregradnih sten, nova vrata, nujna zamenjava gnilega dela odra, pozidava novih stranskih društvenih prostorov, ureditev nove kuhinje, betonska stopnišča, izolacija večno vlažnih sten, instalacija centralne kurjave, nova kurilnica, popolna obnova sanitarij, novi podi na odru in v stranskih prostorih, izgradnja deponije za trda goriva in kurilno olje, nakup novih stolov in miz, struženje poda v dvorani, beljenje, barvanje, obnovev električnih instalacij, izolacija stropa, pa brezkončno čiščenje, pospravljanje vsega starega, obnovev fasade, nova glavna zavesa ...

Neverjetno, koliko presenečenj je vrlim kulturnim ljubiteljem in krajevnim javnim delavcem pripravila odločitev o prenovi kulturnega doma. Zgodbe o lovu za potrebnim denarjem bi napolnile knjigo, nekateri so »pomagali« z nadvse »produktivnim« zabavljanjem in »blagohotnimi« nasveti; včasih je vse skupaj izgledalo brezizhodno ...

Toda preveč jih je bilo, ki so hoteli končati začetno, premočno so verjeli v uspešen konec, v lepo, sodobno urejeno dvorano, da bi jim moglo spodleteti. V petek, 19. maja, je bila svečana otvoritev stotera nagrada za njihov trud in res pravi praznik za vasi pod Stolum. Otvoritveni program so pripravile domače kulturne skupine, ki v času obnove niso prekinile z rednim delom: mešani pevski zbor pod vodstvom Slavka Mežka, moški vokalni oktet pod vodstvom Marjana Jemca ter mladinska dramska skupina s odlomki iz programa Pot okoli sveta. Praznični večer je obogatil baritonist Jaka Jeraša, ob spremljavi mladega pianista Primoža Kerštajna. Navdušenost, vznesenost, svečana trema in spoštljivo občudovanje so tisti večer napolnili pomlajeno dvorano. Prvi list nove, zanimive, vabljive in bogate knjige spominov na kulturna dogajanja v Kulturnem domu dr. Franceta Prešerna na Breznici je poln — novi nestrpno čakajo. Pot kulturne dediščine je dobila vabljivo kulturno počivališče ... Hvala vsem, ki ste delali in pomagali! Nasvidenje vsem, ki vam je obnovljena dvorana namenjena in na stečaj odprta!

... Pa še o 50-letnici Prešernove rojstne hiše — muzeja v Vrbi ...

V soboto, 20. maja, je Vrbo zgodaj dopoldne preplavila mladina z vseh koncev Jugoslavije. Blizu 800 jih je videlo in doživelo, odkod je bil mislec, ki je preteklosti, čudni sedanosti in vprašljivi prihodnosti kot večno vodilo zapustil Zdravljico, tolikokrat vzneseno in tolikokrat oporekano.

Samostojni koncert ženskega pevskega zbora

Ženski pevski zbor Milko Škoberne pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice bo ob zaključku sezone izvedel nekaj samostojnih koncertov, in sicer:

- 10. junija ob 19.30 v cerkvi na Koroški Beli,
- 12. junija ob 20. uri na Bledu na otoku,
- 14. junija ob 20. uri v cerkvi na Jesenicah.

Dolikovci razstavljajo v novi šoli na Livku

Za dan mladosti, krajevni praznik in ob otvoritvi nove šole so Dolikovci s svojo razstavo Livčanom popestrili kulturni program. Priredili so prvo slikarsko razstavo v tem kraju. Razstavljene slike prikazujejo njihovo vas in okolico, saj so dela nastala v slikarski koloniji Livek 87.

Livek je strnjena vas pod Matajurjem. Do 1814 je spadal pod Benečijo, leta 1917 pa je avstrijska vojska zavzela Livški preval in tu prebela italijanski fronto — znani preboj pri Kobariidu — ter udarila v Furlanijo. Leta 1943 se je tu Gregorčičeva brigada bila z Italijani in prodrla v Beneško Slovenijo.

Livška fara obsega deset zaselkov. Stara šola po potresu 1976 ni več odgovarjala svojim namenom. Krajani in učitelj Ivan Rutar so stopili v akcijo ter v dobrih šestih mesecih dosegli, da zelo obnovljena šola že služi livški mladži prvega in drugega razreda. Ščas-

ma bo zaživel še tretji in četrti razred, saj mladi ostajajo doma, odkar je Metalflex iz Tolmina tu odprl obrat za proizvodnjo mejnih stikal. Šola je najbolj zahodna šola v Sloveniji oziroma v Jugoslaviji in je tudi pomemben objekt za kulturno življenje vasi.

Ob otvoritvi so pomembni predstavniki občine Tolmin, Nove Gorice, Izobrazevalne skupnosti Slovenije, Beneški Slovenci iz Italije in seveda domači učitelji iz OŠ Kobarid poudarili pomen šole v obmejnem kraju. Dolikovci pa smo ponosni, da v novi šoli razstavljamo 26 slik v olju in akvarelu. Razstavljalci so: Arh, Ambrožič, Ivanovič, Guštin, Kreuzer, Lužnik, Višnar-Mlekuž, Heberle-Perat, Rolc, Vandot, Velikajne in Židanek.

Predstavniki Dolika, inž. Rudolf Arh, je ob tej priložnosti šoli podaril pet svojih risb, prof. Peratova pa je v imenu Dolika zaželela livški mladini veliko uspehov v novi šoli tudi na likovnem področju.

Sašo

Harmonikarji v Begunjah

V nedeljo, enajstega junija, se bodo na rekreacijskem prostoru Krpin v Begunjah ponovno, letos že enajsto leto zapored, srečali harmonikarji Gorenjske. Turistično društvo Begunje namreč pripravlja tekmovanje godcev, ki igrajo diatonično harmoniko, prireditve pa ima naslov Amaterske melodije 89.

V prvem delu se bodo gledalcem in seveda tudi ocenjevalni komisiji predstavili harmonikarji, ki živijo v eni od petih občin gorenjske regije. Vsa bo zaigral dve melodiji, od katerih bo prva partizanska oziroma iz NOB, druga pa po izbiri izvajalca. Najbolje ocenjeni bo dobil v trajno last pokal; imeli bodo tudi pravico nastopati na zaključnem tekmovanju Zlata harmonika Ljubecne. Vsi pa bodo prejeli diplome, priložnostne spominke in praktične nagrade, ki jih prispevajo delovne organizacije in zasebniki.

V drugem delu bodo nastopili nekateri diatonični harmonikarji iz ostalih krajev Slovenije ter iz zamejstva; ti so že prejšnja leta navduševali poslušalce v Krpinu. Popoldne bo zabava s plesom ob spremljavi ansambla Obzorje.

Prireditelj, Turistično društvo Begunje skupaj s Kokrškim odredom, pokroviteljem prireditve, vabi vse gorenjske diatonične harmonikarje, da se prijavijo za nastop najkasneje do četrtega, osmega junija, na naslov: Tonček Triplat, Rodine 30 c, 64274 Žirovnica, ali po ☎ 80-369 ali 73-640. V prijavi naj poleg imena navedejo tudi točen naslov in starost!

Vsem harmonikarjem in seveda vsem ljubiteljem harmonikarskih viž kličejo organizatorji nasvidenje v Begunjah enajstega junija ob deseti uri, če bo slabo vreme, pa teden dni kasneje.

M.G.

Priznanja za praznik OF in 1. maj

Občinska konferenca SZDL in Občinski svet zveze sindikatov Radovljica sta 1. maja priredila vsakoletno praznovanje dneva OF in praznika dela na Šobcu pri Lescu.

Slavnostni govornik je bil sekretar OK ZKS Radovljica Janko Stušek, v kulturnem programu so nastopili godba na pihala DPD Svoboda Lesce, ženski pevski zbor Almira Radovljica in folklorna skupina KPD Veriga Lesce. Ob tej priložnosti so podelili tudi letošnja priznanja OF in Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije.

Srebrni znak OF je Občinska konferenca SZDL Radovljica za 1989 leto podelila: Ignacu Blazniku iz Kroke, Zdravku Ješetju iz Zaloš pri Podnartu, Janezu Markovcu iz Ljubnega, Jožetu Ostermanu z Bleda in Jožetu Rebču iz Radovljice. Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije je Občinski svet zveze sindikatov Radovljica za letošnje podelil: Marjanu Bogovčiču iz Grand hotela Toplice Bled, Poloni Cerkovnik iz Skupnih služb Lip Bled, Francu Erzenju, zasebnemu obrtniku, Francki Jesterle iz Osnovne šole Gorje, Francu Janževcu iz Kemične tovarne Podnart, Janku Kovarčiču iz PTT Radovljica, Vidu Rozman iz Iskre Otoče, Barbari Smajčič iz Komunalnega gospodarstva Radovljica, Janezu Šemrlu iz GG Bled, Sršku Trdini iz Elana Begunje in Sonji Župan iz Sukna Zapuže.

JR

Bla, bla

Agitiramo za volitve

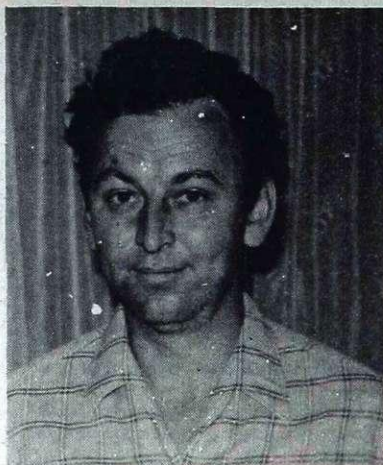
Pravijo, da v občini kasnimo s pripravami na volitve tudi zato, ker nimamo kriterijev. Če se želimo iti čez leto neposredne tajne volitve, se menda ne bomo novembra ali decembra pogovarjali, koga bi meli radi, pa bomo ugotovili, da jih ni kaj dosti, ki bi bili pripravljeni.

Pripravljeni na kaj? Na to, da bodo morali imeti kandidati program, s katerim se bodo predstavili javnosti; to v naši občini pomeni predvsem na radiu, pa v Železariju, na kakšnem sestanku v krajevni skupnosti. Ste se pripravljeni soočiti z drugimi tako? Ste pripravljeni delati v skupini, imate smisel za delo z drugimi, znate jasno povedati svoje misli, imate izkušnje, poznate delo v občini, poznate probleme, s katerimi se v občini srečujemo, imate vizijo, kako to uresničiti? Ste dovolj strokovni, ste se pripravljeni stalno izobraževati, ste pripravljeni na kritiko, argumentiran dialog, na stalno preverjanje svojega dela? Če ste, potem to povejte tudi drugim, da ne bomo tudi tu jadovali, da nimamo nikogar.

Pa še na nekaj morate biti pripravljeni, če boste sprejeli kandidaturu in se šli z drugimi volitve. Na to, da boste lahko po izteku mandata prepuščeni sami sebi, da si boste sami iskali službo. Kajti grenke so izkušnje zadnjih mandatov, kljub resnim opozorilom pred vsakimi volitvami in obljubam, da bo do naslednjih volitev vse dobro.

Tako kot leta 1982 ali 1986 si tudi sedaj (ali pa si bodo) sedanji predsedniki, podpredsedniki, sekretarji, itd. sami iščejo, kaj bodo delali po izteku mandata, saj kljub vrlim obljubam tega nismo pripravljeni ali sposobni storiti organizirano. Ali pa smo tudi že tu tako daleč in deluje trg? Čakamo na vaše mnenje!

Bodi dosti o volitvah. Morda pa sploh ne bo šlo zares in bo nekdo namesto nas opravil to, kar pravimo, da je naša suverena pravica, da si sami »izvolimo« v »odmolimo« svoje predstavnike. Če drugega ne, vsaj razmišljati začnimo. Saj je tudi to naporno delo in če drugega ne, malo razmiga naše včasih prelene možgane.

Pavleku v slovo

Po dolgotrajnem in napornem letnem remontu naj bi delavci Valjarne debele pločevine na dnini Babič zopet pričeli normalno delati. Pa ne bo tako. Eden bo manjkal. V petek dopoldne, ko smo se že veselili dvodnevnega počitka, se je kot blisk hitro in boleče med sodelavce razširila presenetljiva vest! Umrli je Pavel, Pavel Smetana, po domače Mostarjev Pavel. Nihče ni mogel verjeti, da je to res, saj smo bili skupaj še pred slabim tednom. Sedaj, ko ga ni več, se nam v misli vsiljuje tako lep, a žal tako resničen Prešernov verz

Kaj znanec že zasula je lopata, odprta noč in dan so groba vrata, prelistajmo na hitro njegovo življenjsko knjigo:

Rodil se je leta 1941 v majhni hišici na Koroški Beli kot tretji otrok. Takrat se je bilo zelo težko prebijati skozi življenje, saj je v naši lepi domovini gospodaril in ubijal oholi tujec. Po osvoboditvi je hodil v domačo šolo in takoj

potem se je zaradi težkih domačih razmer moral zaposliti. Tako je že kot petnajstletni fant začel leta 1956 delati v Železarni v takratnem obratu Javornik III. V letu 1963 je prišel v Valjarno debele pločevine in ji ostal zvest vse do zadnjega dne, to je celih 26 let. V prostem času je rad pomagal sovaščanom na polju in pri drugih domačih opravilih. Z vsem svojim srcem pa je dolgo časa sodeloval tudi pri gasilskem društvu Koroška Bela. Ustvaril si je družino in prenovil svojo rojstno hišo. Žal sadov svojega trdega dela ne bo mogel uživati, ker ga je dohitela prezgodnja smrt. Čelne škarje Sack pa bodo ostale brez svojega prvega rezalca.

Najbolj pa ga bodo seveda pogrešali njegovi najožji sorodniki, katerim izrekamo najiskrenejše sožalje.

Naj mu bo lahka domača slovenska zemlja, kateri je bil vedno zvest.

Sodelavci Valjarne
debele pločevine

Trgovska delovna organizacija GOLICA o.o.
Temeljna organizacija Delikatesa o.sub.o.
Jesenice, Titova 22

ponovno objavlja

prosta dela in naloge:

— poslovanje v poslovalnici 9 — Mojstrana, Triglavsko 28, s polnim delovnim časom za nedoločen čas

Pogoji:

- dokončana poslovodska šola,
- štiri leta delovnih izkušenj,
- trimesečno poskusno delo,
- smisel za organizacijo in ekonomiko ter komuniciranje z ljudmi in izpit — obnovitveni iz higienskega minimuma
- natakarcie v TO — z razporeditvijo v bife poslovalnice 9 — Mojstrana, Triglavsko 28, s polnim delovnim časom za nedoločen čas

Pogoji:

- dokončana gostinska šola — smer natakarcie,
- eno leto delovnih izkušenj,
- enomesečno poskusno delo,
- dvoimensko delo in opravljen izpit iz higienskega minimuma.

Kandidatke naj ponudbe z dokazilom o izpolnjevanju pogoja zahtevane strokovne izobrazbe pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: Trgovska delovna organizacija Golica — Kadrovska služba, Jesenice, Titova 22. O izidu objave bodo kandidatke obveščene v 15 dneh po opravljenem postopku.

Avtonega na Javorniku

Vse bralke in bralce Železarja obveščamo, da je na Javorniku, v prostorih AMD Jesenice, pri-

čela ponovno obratovati avtopralnica. Člani AMD imajo 10 % popust.

Odbor za medsebojna razmerja v DO Kovinska oprema Mojstrana objavlja prosta dela in naloge

vođenje obrata proizvodnje in vzdrževanja.

Pogoji:

- izobrazba I. stopnje fakultete za strojništvo,
- 3 leta delovnih izkušenj na takem ali podobnem delu.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj se prijavijo v petnajstih dneh po objavi oglasa na naslov delovne organizacije Kovinska oprema Mojstrana, Alojza Rabiča 58, 64281 Mojstrana.

Prijavi naj priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v petnajstih dneh po izteku prijavnega roka.

Vabilo

Članice in člani društva upokojencev Javornik-Koroška Bela vabimo na članski sestanek, ki bo v soboto, 3. junija, ob 16. uri v prostorih društva. Želimo, da se sestanka udeležite v čim večjem številu, ker bomo razpravljali o nadaljnjem delu društva, posebej o rekreativni dejavnosti. Po sestanku bo predavanje o zdravi prehrani za starejše ljudi. Predavateljica bo Slava Biček.

Odbor

Dežurni trgovini

V soboto, 3. junija, bosta na Jesenicah od 8. do 19. ure odprti trgovini:
DELIKATESA, poslovalnica 7, Titova 7, in
DELIKATESA, Kašta 4 na Plavžu, Tavčarjeva 4.

DEŽURNA LEKARNA

V juniju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Razstavní salon DOLIK Jesenice

Od 27. maja do 7. junija je v Razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice na ogled razstava slik akademskega slikarja Kamila Legata.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Razstava predlogov za izbor simbola občine Jesenice

Do petka, 2. junija, si lahko v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice ogledate vse predloge, ki so prispeli na natečaj za izbor simbola občine Jesenice.

Občane poprošamo, da si predloge ogledajo in podajo svoje mnenje oz. predloge.

Čestitka krvodajalcem

Občinski odbor Rdečega križa Jesenice ob dnevu krvodajalcev, 4. juniju, iskreno čestita vsem krvodajalcem, aktivistom Rdečega križa, organizatorjem krvodajalskih akcij v delovnih organizacijah in na terenu z željo, da bi bili zdravi in srečni in ostali zvesti tej čudni gestii, aktivističnemu človekoljubnemu opravilu, pridobivanju prostovoljnih krvodajalcev.

Zahvala

Narcise v Planini pod Golico so odcvetele. Meseca maja je konec. Za nami je prireditev miss narcis. Ostajajo le še dobri vtisi in izkušnje organizatorjev. Letošnje osrednje majsko prireditev smo skupaj pripravili člani športnega in gasilskega društva v sodelovanju s celotno KS.

Organizacijski odbor se zahvaljuje vsem krajanom, ki so pomagali pri pripravi prireditve, pa tudi tistim, ki ste ob tem pokazali slabo voljo, nepripravljenost, negostoljubnost in nas s tem opozorili, da na vse ne moremo računati.

Še enkrat se zahvaljujemo tudi vsem posameznikom in DO, ki so prispevali dobitke za srečelov in nagrade za najlepše tri.

Še posebno pa smo dolžni reči hvala sodelavcem Radia Triglav Jesenice. Brez njihove pomoči, brez reklame naša prireditev prav gotovo ne bi bila tako obiskana.

Hvala in nasvidenje prihodnje leto med narcisami!

A.K.

Vsem nekdanjim Milanovim sodelavcem in prijateljem se iskreno zahvaljujeva za pozornost. Hvala tudi Frenkovim prijateljem.

mama in ata Binder

Popravek in opravičilo

V zadnji številki glasila smo takoj za zahvalo svojcev ob smrti Janeza-Ivana Sodje objavili zahvalo Vide Jelovčan ob odhodu v pokoj. Pri tem je med obema zahvalama izpadel viden presledek.

Za neljubo napako se opravičujemo.

Uredništvo

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

2. junija, amer. barv. akcij. film SFX MASČEVALEC ob 18. in 20. uri.
3. junija, amer. barv. akcij. film GROM NA KOLESIH ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri premiera amer. barv. trde erotike POPER IZ MIAMIJA II. Mladini do 18. let starosti ne dovolimo ogleda filma!

4. junija, amer. barv. akcij. film GROM NA KOLESIH ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri amer. barv. trde erotike POPER IZ MIAMIJA II. Mladini do 18. let starosti ne dovolimo ogleda filma!

5. junija, amer. krim. komedija POLICIJSKA ZASEDA ob 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA II. Mladini do 18. let starosti ne dovolimo ogleda filma!

6. junija, amer. krim. komedija POLICIJSKA ZASEDA ob 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika

POPER IZ MIAMIJA II. Mladini do 18. let starosti ne dovolimo ogleda filma!

7. junija, angl. barv. thriller film BURNI PONEDELJEK ob 18. in 20. uri.

8. junija hongkon. barv. akcij. film VELIKA ZMEDA V HONG KONGU ob 18. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika VONJ PO GREДУ. Mladini do 18. let starosti ne dovolimo ogleda filma!

KINO DOVJE

4. junija, amer. barv. karate film 9 SMRTI NINJE ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

2. junija, amer. barv. akcij. film PEKEL V ŠOLI ob 17. uri. Ob 20. uri amer. barv. trda erotika VONJ PO GREHU. Mladini do 18. let starosti ne dovolimo ogleda filma!

Alfi Nipič in plesni orkester

V nedeljo, 4. junija, bo v gledališču še zadnja prireditev v tej sezoni v okviru abonmajskega programa, in sicer koncert Plesnega orkestra Pihalnega orkestra jeseniških železarjev, pod dirigentskim vodstvom Franca Koširja.

Plesni orkester že poznamo iz noveletnega programa, vendar pa se bo tokrat predstavil samostojno s celovečernim programom.

Precej let je že minilo od takrat, ko je na Jesenicah deloval orkester v taki zasedbi, zato je toliko bolj prijetno ponovno slišati melodije, ki so ple-nile srca v petdesetih letih in ki se po tolikih letih spet vračajo.

Program je zanimiv. Gost večera bo naš stari znanec in že kar prijatelj Alfi Nipič. Program bosta vodila Stefanija Muhar in Teo Lipicer. Ker pa je vodja orkestra Franc Košir, tudi smeha ne bo manjkalo.

Koncert je namenjen abonmentom koncertnega abonmaja in ker je zanimanje veliko, so se glasbeniki odločili, da bodo nastopili dvakrat, in sicer v nedeljo, 4. junija, ob 17. in 19.30.

Vstopnice lahko še rezervirate v pisarni gledališča (telefon 81 260).

vs

Glasbena šola Jesenice

prireja

zaključni koncert v petek, 2. junija, ob 19. uri v Gledališču Tone Čufar. Nastopili bodo učenci iz oddelkov za klavir, pihala, trobila, godala, harmoniko, kitaro... Nastopil bo tudi šolski pihalni orkester.

Vabljeni!

Vabilo na sestanek in ogled sejma

Foto klub Jesenice vabi svoje člane in druge občane na prvi sestanek, ki bo v torek, 6. junija, ob 17.30 v prostorih razstavnega salona DOLIK na Jesenicah.

Obenem obveščajo, da organizirajo ogled sejma Fotoantika v Ljubljani. Odhod z vlakom z Jesenic v nedeljo, 11. junija, ob 8.15. Prijave sprejema Franc Črv, Tavčarjeva 1, Jesenice.

Obvestilo

Za potrebe gradnje avtoceste Hrušica — Vrba so se začela pripravljati na geodetska dela, ki bodo obsegala odkrivanje poligonskih točk, zakoličenje osi in profilnih točk ter postavitev višinskih točk in njihovo niveliranje.

Ker je naloga zelo nujna v sklopu izdelave dokončnih izvedbenih načrtov avtoceste na tem delu, občane prosimo za razumevanje in pomoč in opozarjamo, naj ne odstranjujejo oz. poškodujejo profilnih točk. Istočasno ta dela pomenijo prenos oboda komasacijskega območja na delu, ki bo mejil na avtocesto.

Dela izvajajo geodeti Projektivnega podjetja Kranj in Geodetskega zavoda iz Ljubljane.

GU Jesenice
DO cestni inženiring
PP Kranj

Zahvale

Ob boleči in prerani izgubi dragega in ljubečega moža, atija, brata in strica

PAVLA SVETINE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, vaščanom Koroške bele, sodelavcem Valjarne debele pločevine, tovarišema Babiču in Šulcu, gospodinu za poslovilne besede, Gasilskemu društvu Koroška Bela in ostalim gasilskim četam iz občine Jesenice, gospodu župniku za obred, TOZD Univerzitetna klinika za infektivne bolezni in vročinska stanja Ljubljana, vsem zdravnikom in ostalemu osebju, ki so mu ob hudi in kratki bolezni stali ob strani.

Vsem se zahvaljujemo za darovano cvetje, izrečeno sožalje, denarno pomoč in vsem, ki ste ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, ter vsem, ki ste nam ob najtežji trenutkih stali ob strani.

Zaljujoci: žena Kati, hčerka Pavlika, brata in sestra z družinami ter ostalo sorodstvo

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ALOJZA BREGANTA

se zahvaljujemo za vso pomoč pri sočustvovanju vsem znancem, prijateljem, sosedom in sorodnikom. Za pozornost do pokojnika se zahvaljujemo Društvu invalidov Jesenice, sodelavcem pokojnika in Hokejskemu klubu Jesenice.

Še posebno pa se zahvaljujemo dr. Dražiču in družini Palovšnik za vso pomoč že v času dolgotrajne bolezni pokojnika. Hvala tudi duhovniku za cerkveni obred.

Še enkrat vsem skupaj, ki so nam stali ob strani, najlepša hvala.

družina Bregant

Vsem, ki so mi ob življenjskem jubileju želeli zdravja in me obdarovali, iskrena hvala. Posebna zahvala društvu upokojencev, ZZZB Jesenice ter ZB Staneta Bokala.

Franc Binder

Sodelavcem in sodelavki dnine Pogar, kateri so mi nudili denarno pomoč v času bolovanja, se iz srca zahvaljujem.

Lovro Zaveljcina

Judo

V soboto je Partizan Murska Sobota organiziral 23. memorialno tekmovanje za pokal Štefana Kovača-Marka z mednarodno udeležbo. Pokrovitelja tekmovanja sta bila občinska zveza borcev in občinski komite ZK. Učenci osnovne šole so pripravili kulturni program. Kot vsa leta doslej so se tega tekmovanja udeležili tudi jeseniški judoisti v pionirski in mladinski konkurenci.

Sodelovali so klubi iz Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Kosova in Slovenije, skupaj 25 klubov. Jesenice so zastopali pionirji Košir, Medja, Hudrič, Sitar, Branič in Makuc ter mladinci Matarugič in Krupenko.

Uspehi posameznikov so: Košir do 34 kg 5. mesto, Medja do 38 kg izpadel v III. kolu, Hudrič do 38 kg 5. mesto, Branič do 42 kg izpadel v I. kolu, Sitar do 50 kg 5. mesto, Makuc do +55 kg 1. mesto, Matarugič do 59 kg 3. mesto, Krupenko do 85 kg 3. mesto. Za pionirje je treba povedati, da so nastopili v višjih kategorijah, zato so uspehi zadovoljivi.

Judoisti bodo sezono zaključili s turnirjem v Bežigradu 17. junija. Medtem bodo Tanja Makuc, Slobodanka Matarugič in njen brat Slobodan odpotovali v Dubrovnik, kjer bodo kvalifikacije za zvezno ligo. Ker pri nas ni denarja, bodo tekmovali za judo klub iz Sombora.

Tekmovanje v Murski Soboti so si tekmovalci plačali sami. Ob tej priložnosti bi se zahvalili Vzgojnovarstvenemu zavodu Jesenice za posojeni kombi. Doslej pri

18. junija hokejska tombola na Jesenicah

Hokejski klub Jesenice prireja v nedeljo, 18. junija, ob 14. uri ob vsakem vremenu v parku Podmežakla na Jesenicah veliko hokejsko tombolo. Izžrebali bodo 20 glavnih dobitkov, med njimi 6 starih milijard dinarjev, prikolico IMV, barvni televizor, zamrzovalno skrinjo, pralni stroj, trosilnik umetnega gnoja Creina ter še 200 vrednih nagrad.

Na predvečer tombole, 17. junija, ob 18. uri bo v Podmežakli zabavni večer z bogatim srečelovom. Za ples, jedajo in pijačo bo preskrbljeno.

Tombolske karte lahko nabavite v vseh prodajalnah Tobaka na Jesenicah po 20.000 din.

nobeni šolski ustanovi nismo uspeli dobiti kombija za prevoz na tekmovanje, čeprav ga imajo štiri šole. Pri nekaterih ni priljubljen šport, čeprav so tekmovalci učenci te ali one šole, ni pa nobenega iz vrta ali male šole. Vsi pri judo sekciji upamo, da bo tudi za nas prišel trenutek, ko bodo znali ceniti naše uspehe tudi ti, ki so sedaj proti temu športu.

Brane

Namizni tenis

Članska ekipa Jesenic niza zmage

V osmem kolu I.B lige SRS je članska ekipa Jesenic gostila na Jesenicah ekipo Save iz Kranja. Z visoko zmago 8:1 nad Savo so Jeseničani utrdili svoj vodilni položaj na ligaški lestvici, kjer imajo šest točk naskoka pred drugouvrščeno ekipo.

ložaj na ligaški lestvici, kjer imajo šest točk naskoka pred drugouvrščeno ekipo.

Odlične uvrstitve lokostrelcev v Italiji

LK Terento (Italija) je 21. maja organiziral mednarodno FITA tekmo. Nastopili so Švicarji, Avstrijci, Italijani in Jugoslovani. Skupno je bilo 120 lokostrelcev, organizacija odlična.

Jeseniški lokostrelski klub je zastopal Aleš Bedič. Dosegel je izvrsten rezultat 1126 krogov. Za ta rezultat bo dobil značko FITA za 1100 krogov. Značko podeljuje mednarodna FITA organizacija za izredne lokostrelske dosežke. Vsi klubovci Alešu iskreno čestitamo ter mu želimo čimprejnovi osvojitve značke za 1200 krogov. Bedič je poleg odličnega rezultata dosegel prvo mesto v svoji skupini in prvo mesto ekipno.

Rezultati: člani prosto II. skupina: 1. Aleš Bedič, Jesenice; I. skupina: 1. Ploj, Maribor, 2. Podraž, Senčur; člani instiktivno: 1. Novak, Senčur.

Z zamudo smo dobili rezultate odprtega državnega lokostrelskega prvenstva v

disciplini Hunter and field za pokal Pivke jame.

Postojna, 14. maja: nastopilo je skoraj 120 tekmovalcev iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Avstrije. Čeprav je lokostrelce v nedeljo motil dež, so na težki in dolgi progi dosegli solidne rezultate. Valentin Prelovec, predsednik Lokostrelske zveze Jugoslavije, je dejal: »Prvenstvo je lepo uspelo. Na težki progi so naši najboljši lokostrelci pokazali, da so v dobri formi, saj trenutno sodimo v prvo tretjino svetovne elite. Zanimanje za lokostrelstvo vse skozi narašča, saj je to športna panoga, ki jo v svetu imenujejo kar ekološki šport.«

Rezultati LK Jesenice: compound — članice: 1. Cvetka Kramar; prosti slog — članice: 3. Marija Tomazin; compound unlimited — člani: 7. Stane Kramar; prosti slog — člani: 8. Aleš Bedič, 14. Peter Tomazin.

Sašo

Paraplegiki na Jesenicah

Tradicionalno košarkarsko srečanje paraplegikov Slovenije je 20. maja zopet potekalo pod pokroviteljstvom Aktiva invalidov Železarne Jesenice.

Tudi letos so srečanje vzorno pripravili in poskrbeli za vse, da smo se vsi, posebnost igralci dobro počutili. Vzdušju primerno so bile odigrane vse tekme, zadnja pa, ki je določila zmagovalca, je bila zanimiva tako po kvaliteti kot po borbenosti. Privlačna bi bila tudi za širši krog gledalcev, ki pa jih »žal« še vedno ne pritegne invalidski šport.

Prvo mesto so osvojili košarkarji gorenjske regije Kranj, drugi so bili košarkarji iz Maribora in tretji gostje iz Avstrije.

Letošnji košarkarski turnir je bil, kot že vsa leta, izveden v počastitev dneva mladosti in obenem še v počastitev 10. obletnice društev paraplegikov in 20. obletnice Zveze paraplegikov Slovenije.

Vsem, ki so kakorkoli doprinesli k našemu lepemu praznovanju in športnemu srečanju, se toplo zahvaljujemo z željo, da se te prijateljske vezi v teh težkih časih še okrepijo in se prihodnje leto zopet srečamo na železarskih Jesenicah.

Za Društvo paraplegikov gorenjske regije
Kranj
L. Jančar

Nogomet

Sava:Jesenice 0:0

V 19. kolu OČL — zahod so Jeseničani gostovali v Kranju pri moštvu Sava, ki se bori za obstanek v ligi. Jeseničani so nastopili s pomlajenim moštvom, vendar so si zastavili cilj, da osvojijo točko, kar jim je tudi uspelo.

Tekma se je začela z napadi domačinov, katerim je le zmaga pomenila obstanek v ligi, vendar so Jeseničani dobro igrali v obrambi, tako da domačini niso prišli do kakih večjih priložnosti za zadetek. Jeseničani so igrali samo z enim igralcem v napadu in z ojačano obrambo, tako da bi morali srednji igralci nositi igro v napadu, vendar tokrat igralcem v zvezi to ni uspelo.

Tako so v prvem polčasu Jeseničani imeli le dve priložnosti, in sicer Husič, ki je slabo streljal z desetih metrov, in pa Lamberger, ki je zadel vratnico iz prostega strela. Domačini so imeli tri polpriložnosti, vendar so njihovi napadalci slabo streljali, saj ni bilo nobenega strela v okvir vrat.

Zaradi poškodb Mitroviča in Sučurja so Jeseničani v drugem polčasu igrali bolj odprto in to jim je prineslo tudi nekaj več priložnosti. Tako je imel najlepšo priložnost Džombić, ko mu ni uspelo spraviti žoge v gol s treh metrov. Priložnost sta imela še Pivač in še enkrat Džombić, vendar zadetka ni bilo. Domačini so v zadnjih minutah poskušali vse, da bi dosegli zadetek in nekajkrat je bilo zelo vroče pred golom Jeseničanov, vendar je tokrat odlični Tokić odbranil vse udarce domačinov.

V 20. kolu igrajo Jeseničani doma s Postojno. Tekma bo v nedeljo, 4. junija na igrišču Podmežakla ob 17. uri. Z zmago proti Postojni bi si Jeseničani tudi teoretično zagotovili obstanek.

Nastopili so: Tokić, Radič, A.Mitrovič (Džombić), Pivač, M.Omanović, Kondić, Stanković, Lamberger, Husič, Razboršek (Catič), Sučur (I.Mitrovič).

NO

Ekipa KS ZSMS ponovila lanskeoletni uspeh

V nedeljo, 21. maja, je bil na igrišču športnega parka Podmežakla košarkarski turnir, ki ga sicer prireja OK ZSMS Jesenice, vendar je to pot prevzela organizacija in izvedbo tekmovanja mladina Železarne Jesenice. Turnir je bil drugi izmed štirih v letošnjem letu, zbralo pa se je nekaj manj ekip kot na prvem, in sicer osem.

V prvem dvoboju sta se pomerili ekipi KS ZSMS in Štrumpf. Po najbolj razbujeni igri in rahli premoči Štrumfov je ekipa KS ZSMS na koncu le zmogla toliko moč, da je tekmo dobila z rezultatom 28:25. To je bila za mnoge prisotne tudi najboljša tekma turnirja. V drugi tekmi je ekipa Harlema premagala ekipo Veselih fantov z rezultatom 26:22, vendar veliko težje, kot je bilo pričakovati. V tretji tekmi je ekipa Gustav gladko odpravila ekipo Juniorjev z izidom 31:17. V zadnji tekmi prvega kroga pa je ekipa Top gun vodila proti ekipi Gradis po prvem polčasu z 19:6, v drugem pa ekipa Gradis ni hotela igrati, zato je bila diskvalificirana.

V drugem krogu je najprej ekipa KS ZSMS gladko premagala ekipo Gustav z rezultatom 52:25, nato pa je ekipa Top gun premagala ekipo Harlem s 26:16. Vendar je po tej tekmi sledila pritožba, da je ekipa Top gun igrala kar s tremi registriranimi igralci. Ko je Komisija za šport pri KS ZSMS ugotovila, da je to res, je bila ekipa Top gun diskvalificirana. Tekme za tretje mesto zaradi diskvalifikacije ekipe Top gun ni bilo.

Sledila je samo še tekma za prvo mesto med ekipama KS ZSMS in Harlemon. V tej tekmi je bilo že v prvih minutah čutili, da ekipa KS ZSMS ekipi Harlema ne bo dovolila, da se razigra, kot se zna. Ekipa KS ZSMS je celo tekmo vodila in na koncu zaslužno slavila z rezultatom 30:25.

Na koncu naj se zahvalimo vsem tistim, ki so pomagali pri organizaciji in izvedbi tekmovanja. Končni vrstni red: 1. KS ZSMS ZJ, 2. Harlem, 3. Gustav, 4. Top gun, 5. Štrumpf, 6. Veseli fantje, 7. Juniorji, 8. Gradis. Za zmagovalno ekipo so nastopili: Šterk, Samar, Ališić, R. Vezosi, D. Vezosi, Ignjatović, Milaković, Kos in Stanojevič. S.A.

Srečanje v Železni Kapli in pohod na Golico

Planisrsko društvo Jesenice in Planinsko društvo Mojstrana organizirata v nedeljo, 11. junija, srečanje z zamejskimi Slovenci v Železni Kapli. Srečanje se bo pričelo ob 8. uri s krajšim (dve do triurnim) pohodom na enega od bližnjih vrhov. Nato bo ob 12. uri maša in ob 13. uri proslava s slavnostnim govorom.

Planince, tudi iz sosednjih planinskih društev, ki se želijo udeležiti srečanja, vabimo, da se do 8. junija prijavijo na PD Jesenice.

Polovico stroškov za člane PD Jesenice krije društvo, razliko v višini 50.000 din pa vsak udeleženec. Nečlani PD Jesenice plačajo celotne stroške v višini 100.000 din.

Avtobus bo imel odhod 11. junija ob 6. uri izpred zdravstvenega doma Jesenice.

V primeru premajhnega števila prijav ali izjemnih okoliščin si organizator pridržuje pravico odjave izleta preko radia Triglav Jesenice.

Poleg tega Koordinacijski odbor PD občine Jesenice organizira tradicionalni množični pohod na Golico 4. junija. Vodenje ni organizirano. Za varnost pohodnikov bo skrbela GRS Jesenice.

Koča na Golici je oskrbovana in vas gostoljubno pričakuje, zato vabimo vse planince Jesenic in okoliških krajev, da se pohoda na cvetočo Golico v kar največjem številu udeležijo.

Stankov memorial

Tek 400 m

1. razred: Tina Sitar OŠ Žir. in Marcel Rodman OŠ Žir., 2. razred: Faira Kaltak OŠ KB in Miha Sfiligaj OŠ Moj;

Tek 600 m

3. razred: Maja Kržišnik OŠ Žir in Črt Slivnik OŠ KB, 4. razred: Tina Hribar OŠ Žir in Tadej Simonič OŠ TC;

met žogice

1. razred: Tanja Žerjav OŠ KG in Nermir Geržić OŠ TC, 2. razred: Branka Junčič OŠ Žir. in Grega Gregorič OŠ Žir., 3. razred: Elisa Alešič OŠ KB in Aleš Pančur OŠ PV., 4. razred: Jasmina Pirič OŠ KB in Roman Rožman OŠ Moj;

skok v daljino

1. razred: Sladjana Tomović OŠ TC in Igor Pavlič OŠ KB, 2. razred: Faira Kaltak OŠ KB in Josip Leskovar OŠ TC, 3. razred: Medja Košir OŠ PV in Milorad Šakić OŠ KB, 4. razred: Alenka Malovrh OŠ Žir. in Gaber Tomazin OŠ KB.

Ekipno

1. 2. razred: 1. OŠ Tone Čufar Jesenice, 2. OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica, 3. OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, 4. OŠ 16. december Mojstrana, 5. OŠ Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska Gora in 6. OŠ Prežihov Voranc Jesenice; 3. 4. razred: 1. OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica, 2. OŠ Tone Čufar Jesenice, 3. OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, 4. OŠ Prežihov Voranc Jesenice, 5. OŠ 16. december Mojstrana, 6. OŠ Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska Gora.

V skupni uvrstitvi za prehodni pokal Stankovega memoriala je

1. mesto osvojila Osnovna šola Tone Čufar Jesenice, 2. Osnovna šola Gorenjskega odreda Žirovnica, 3. Osnovna šola Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, 4. Osnovna šola Prežihov Voranc Jesenice, 5. Osnovna šola 16. december Mojstrana in 6. mesto Osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska Gora.

Nasvidenje drugo leto.

Aktiv učiteljev telesne vzgoje
OŠ Tone Čufar Jesenice

9. Cicibanova olimpiada

Leta hitro minevajo in tako je tradicionalno majsko srečanje otrok, ki obiskujejo malo šolo v jeseniških vrtcih, doživelo že svojo deveto ponovitev.

Tokrat malce drugače kot druga leta, saj se tudi življenje spreminja. Tovarišice iz vseh jeseniških vrtcev in Žirovnice ter ZTKO Jesenice so 25. maja pešljali 397 malih solarjev na Poljane nad Jesenicami, kjer so na lepo pripravljenih poligonih tekmovali v krosu in še treh stafetnih igrah. Olimpiada je potekala v zares športnem vzdušju. Vsi udeleženci so pokazali, da se v vrtcih preko celega šolskega leta telesni vzgoji posveča veliko pozornosti.

Če je bilo potrebno v krosu pokazati nekaj vztrajnosti, pa so otroci v ostalih treh disciplinah morali pokazati tudi nekaj spretnosti in gibalnih sposobno-

sti. Živahno in veselo tekmovanje, ki pa ni izpostavilo zmagovalcev. Zmagovalci so bili vsi sodelujoči!

Po malici v naravi so vsi sodelujoči prejeli značke. Za posebno presenečenje pa so poskrbeli letalci Alpskega letalskega centra iz Lesc, ki so v pozdrav in veliko veselje otrok prikazali nekaj akrobatskih točk, na koncu pa odvrli še listke s pozdravi, med katerimi je bilo 18 takšnih, ki so najditeljem prinesli nagrade. Veselje ob iskanju lističev je bilo nepopisno. Našli so jih dvanajst.

Lepo popoldne, veliko gibanja na soncu in v naravi, zelo dobro pripravljena celotna prireditev so vtisi vseh, ki so bili na Poljanah. Zato iskrene čestitke organizatorjem VVO Jesenice in ZTKO Jesenice, z željo, da bo tudi 10. jubilejna prireditev pripravljena s takšno prizadevnostjo in ljubeznijo.

SMUČARSKI KLUB ŽD JESENICE

Prireja 3. junija s pričetkom ob 15. uri v Športnem parku pod Mežaklo

veliko VESELICO z bogatim SREČELOVOM

Za ples igra ansambel »OBVEZNA SMER«. ZA SREČELOV smo pripravili preko 600 debitkov. Glavni dobitki so: športno kolo, dva para smuči, dve letni vozovnici za žičnice v Kranjski gori itd. ZA JEDAČO in PIJAČO je poskrbljeno! Celotni izkupicek je namenjen smučarskemu podmladku.

PRIDITE, NE BO VAM ŽAL! V primeru slabega vremena je prireditev v Hali.

4000 IMETNIKOV
TEKOČEGA RAČUNA NA
GORENJSKEM SI ŽELI, DA
BI JIM BANKA ČEKOVNE
BLANKETE POŠILJALA NA
DOM

V LJUBLJANSKI BANKI
TEMELJNI BANKI
GORENJSKE SMO SE
POTRUDILI

IZOGNITE SE
VRSTAM!!!

Temeljna banka Gorenjske

Na vseh bančnih okencih, kjer izdajamo čekovne blankete, boste prejeli pismo zaupanja, na katerem označite:

— število čekovnih blanketov,
— številko vašega tekočega računa
— in naslov, na katerega želite prejeti blankete.

Izpolnjeno pismo zaupanja vložite v ovojnico in jo oddajte v najbližji poštni nabiralnik brez plačila poštnine, saj bo le-to poravnala banka.

V NEKAJ DNEH VAM BO VAŠ
PISMONOŠA DOSTAVIL ŽELENE
ČEKOVNE BLANKETE

SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE
ŽELEZARNA JESENICE

Program samoupravnih aktivnosti za junij

Osnutek

Pravilnik o inventivno inovacijski dejavnosti

Kriteriji kot sestavina določanja presežka zaposlenih

Vsebina

Program samoupravnih aktivnosti za junij	3
Predgovor k javni razpravi o osnutku pravilnika o inventivno inovacijski dejavnosti	4
Pravilnik o inventivno inovacijski dejavnosti	5
I. Splošna določila	
II. Opredelitev ustvarjalnih dosežkov	
III. Organi in strokovne službe, ki obravnavajo izume in inventivne predloge ter sprejemajo druge ukrepe v zvezi z inventivno dejavnostjo	
IV. Postopek prijave, obravnave in sprejem izumov in inventivnih predlogov	
V. Osnove in merila za določitev posebnega nadomestila izumiteljem in inovatorjem ter doba odplačevanja	
VI. Razpis problemov	
VII. Delitev inovacijskega dohodka	
VIII. Pravice in dolžnosti izumiteljev in drugih ustvarjalcev	
IX. Posebna določila	
X. Varstvo pravic	
XI. Splošna določila	
Kriteriji kot sestavina določanja presežka zaposlenih	11
Kriteriji za določanje presežka zaposlenih	
Podrobnejši prikaz postopka	
Ocenjevalne lestvice kot pripomoček	

Beležke

A. Ocena uspešnosti

USPEŠNOST		
podpovprečna	povprečna	nadpovprečna
5	15	20
izjemna		
25		

B. Zdravstveno stanje

Poslabšano zdravstveno stanje pri zaposlenem:

DA	NE
5	0

C. Socialni položaj

1. Velikost družine in število zaposlenih

	Štev. zaposlenih	
Stan/velikost družine	1	2
Samski	0	—
1 član	2	1
2 člana	3	2
3 člani	5	4
4 in več članov	8	5

Program samoupravnih aktivnosti v juniju

1. Pregled izvajanja sklepov
2. Osnutek pravilnika o inventivno-inovacijski dejavnosti
3. Predlog pravilnika o osnovah in merilih delitve osebnih dohodkov in skupne porabe in razpis referendum
4. Kriteriji kot sestavina določanje presežka zaposlenih

SDS obravnavajo vse štiri točke programa, DS pa v juniju le tretjo.

Roki:
sestanki SDS do 28. junija
seje DS do 13. junija
zapisniki in pripombe na CSI takoj

K 2. točki — obravnavajo SDS

Delavski svet Železarne je na 20. seji 26. maja dal v javno obravnavo osnutek pravilnika o inventivno-inovacijski dejavnosti v Železarni. Pred tem je osnutek obravnaval tudi odbor za samoupravne splošne akte:

- Novosti v predlaganem pravilniku so:
- povečanje posebnih nadomestil,
- natančnejša opredelitev dolžnosti različnih služb in organov v inovacijskem procesu,
- progresivni faktorji ustvaritvene sposobnosti,
- možnost delitve inovacijskega dohodka za stimuliranje celotnega kolektiva,
- definiranje pojma usmerjene tehnične inovacije itd.

Na marsikaj pomembnega pa bo verjetno opozorila tudi javna razprava. Zato se vanjo aktivno vključite, predvsem pa aktivirajte mentorje v svojih okoljih. Vse pripombe SDS bodo zbrali in uskladili delavski sveti TOZD in DSSS. Strokovna služba in delovna skupina bosta na vse pripombe odgovorili in utemeljene vključili v predlog pravilnika, ki bo prek odbora za samoupravne splošne akte in delavskega sveta Železarne dan v poprejšnjo obravnavo pred odločanjem o njem na referendumu.

Osnutek pravilnika je izšel kot priloga Železarja 1. junija.

Predlog sklepa za SDS

SDS je obravnavala osnutek pravilnika o inventivno inovacijski dejavnosti in ima naslednje pripombe:

K 3. točki — obravnavajo SDS in DS

Predlog pravilnika o osnovah in merilih delitve OD in skupne porabe je izšel kot priloga Železarja 26. januarja 1989 (hkrati s predlogom dopolnitev sporazuma in predlogom metodologije). Amandma k 7. členu je bil objavljen v 5. številu Železarja 9. februarja v programu samoupravnih aktivnosti.

Ker gre za ponovitev referendum, predlog pravilnika ni v ničemer spremenjen. Ker smo ga prvič sprejemali hkrati z metodologijo, ne bo odveč še enkrat opozoriti, da je metodologija ugotavljanja zahtevnosti del in nalog poseben akt in da jo je nemogoče zaenkrat uveljaviti drugače kot z osebnim izjavljanjem. Zato je bojazen, da se skuša skozi pravilnik uveljaviti še metodologijo, odveč.

Delavski sveti naj ocenijo, če so dani pogoji za razpis referendum. Vsak delavski svet je pri razpisu referendum za ta pravilnik samostojen in neodvisen od odločitev ostalih delavskih svetov. Pravilnik je namreč akt vsake posamezne temeljne organizacije oziroma DSSS. Tam, kjer bodo pravilnik sprejeli, bodo imeli več možnosti nagrajevanja dobrih delavcev (stimuliranje samokontrole, progresivno nagrajevanje učinka pri individualni normi, stimuliranje strokovnega razvoja, napredovanje na istih delih in nalogah...). Predlagamo, da zaradi usklajenih priprav razpišete referendum za četrtek, 29. junija. O razpisu se morajo delavski sveti odločiti najkasneje 15 dni prej, kar je določeno z zakonom, to pomeni vsaj do 13. junija.

Ker smo v teh mesecih že marsikaj pozabili, je strokovna služba (oddelek za nagrajevanje) pripravila natančnejšo informacijo:

Razprava o osnutku pravilnika je pokazala, da po TOZD ne ugovljajo večjih specifičnosti, ki bi vplivale na različnost vsebine pravilnika. Po eno izjemo imata le TOZD Okrogli program in TOZD Tehnične dejavnosti. Enoten predlog z obema izjemama je objavljen kot priloga Železarja 26. januarja 1989. Vsi smo imeli torej možnost seznanitve z vsebino pravilnika in amandmaja z dne 9. februarja 1989, po katerem se med kriterije strokovnega razvoja štejejo tudi doseženi rezultati na tekmovanjih kovinarjev.

V predlogih pravilnikov so sestavljenci zajeli večino pripomb, ki so bile dane v javni razpravi. Na ta način smo prišli do rešitev, ki so sprejemljive za večino.

Sprejem pravilnika je pogoj za uresničitev tistih osnov in meril iz samoupravnega sporazuma, ki predstavljajo pomembne novosti v delitvi osebnega dohodka. Dolga leta smo postavljali zahteve po uveljavitvi napredovanja na delovnem mestu. Že nekaj časa tarnamo, da uspešno delo na osnovi pridobljenega dodatnega znanja nima priznane prave vrednosti. Razočarani smo, če lahko dober, sposoben in marljiv delavec pridobi večji osebni dohodek le v primeru, če je moral delati nadure.

Rešitve za našete primere ponuja pravilnik. S sprejemom osnov in meril predlaganega pravilnika bomo:

- uredili področje delitve osebnega dohodka po načelih, ki smo jih sprejeli s sporazumom (vsak TOZD in DSSS mora imeti svoj pravilnik, sprejet na enak način kot sporazum). Rešitve, ki smo jih začasno sprejemali na delavskih svetih, bodo dobile polno veljavo do preklica (n.pr. stimulacija za delo v individualni normi do 30 %, za ostale delavce do 20 %),
- na področju kvalitete ne dosegamo željenih ciljev. Pravilnik daje osnovo za stimuliranje uspešnega izvajanja samokontrole. Stimulacija naj bi znašala od 0 do 16 %.

V členu 7 je opredeljena stimulacija za večjo strokovnost, ki bi naj vzpodbujala pridobivanje znanja in uspešno uveljavljanje pridobljenega znanja pri izvajanju rednih del in nalog. Po teh merilih bo dodatno vzpodbujena ustvarjalnost in uveljavljanje posameznikov tudi izven meja delovne organizacije. Pravico do osebnega dohodka na tej osnovi bo pridobil vsak član kolektiva, ki bo poleg ustrezne usposobljenosti za delo dokazal svojo ceno z boljšimi rezultati od pričakovanih. V začetni fazi je predlagano stimuliranje strokovnega razvoja od 4 do 16%, do konca tega leta pa celotna lestvica po sporazumu to je od 6 do 24 %.

— za napredovanje na delovnem mestu je bila prvotno predlagana lestvica, ki bi omogočala, da bi delavec s 30 leti zelo uspešnega dela na istem delovnem mestu pridobil do 18 % osebnega dohodka. Lestvica ni bila dovolj stimulativna. Na osnovi razprave o osnutku je v predlog vključena lestvica, po kateri lahko najuspešnejši »napredujejo« za 18% že po 15 letih dela na istem delovnem mestu.

Nihče ne trdi, da bomo s predlaganimi merili dosegli brezhibno stanje v nagrajevanju, ki ga ne bo treba nikoli več dopolnjevati. Takih rešitev enostavno ni. Soglasje na področju nagrajevanja je nedosegljivo.

Imamo pa pravico in dolžnost, da iščemo in uveljavljamo taka merila, ki nas bodo vzpodbujala k čimboljšim rezultatom, da bi skupaj s sodelavci dosegli večjo uspešnost vsake enote in celotne delovne organizacije.

Samo to nam lahko zagotovi realno rast osebnega dohodka, ki jo vsi zahtevamo in pričakujemo.

Predlog sklepa za SDS

SDS se je seznanila s predlogom pravilnika o osnovah in merilih delitve OD in skupne porabe, o katerem bodo odločali z osebnim izjavljanjem na referendumu. Na predlog pravilnika SDS nima pripomb (oziroma ima naslednje pripombe ali pomisleke):

Predlog sklepa za DS

DS TOZD (DSSS).....je skladno z določbami 438. in 444. člena ZZZ in 40., 42. in 44. člena statuta TOZD (za DSSS 33., 35. in 37. člena statuta DSSS) razpisal referendum za prejem pravilnika o osnovah in merilih delitve osebnih dohodkov in skupne porabe. Glasovanje bo potekalo 29. junija od 5. do 17. ure na stalnih glasovalnih mestih. Referendum vodi volilna komisija temeljne organizacije (DSSS), ki pripravi vse potrebno za izvedbo referendum, v naslednji sestavi: Volilne imenike pripravi komisija za volilne imenike v sestavi:..... O razpisu referendum se obvesti tudi sindikat.

(Razglas o razpisu referendum je potrebno objaviti na vseh oglasnih deskah v TOZD (DSSS).

K 4. točki — obravnavajo SDS

Delavski svet Železarne je na 20. seji 26. maja obravnaval kriterije za določanje presežka zaposlenih in se odločil, da jih posreduje v obravnavo in seznanitev vsem delavcem Železarne. Kriteriji so kot priloga Železarja izšli 1. junija (hkrati z osnutkom pravilnika o inventivno-inovacijski dejavnosti). Kriterije so pripravili strokovni delavci kadrovskega sektorja in naj bi bili osnova za čim bolj objektivno ugotavljanje presežkazaposlenih. Po končani obravnavi bo strokovna služba odgovorila na vse pripombe in utemeljene upoštevala pri pripravi dokončnega gradiva. Kriterije bo sprejmal delavski svet Železarne.

Predlog sklepa za SDS

SDS je obravnavala kriterije za določanje presežka zaposlenih in ima naslednje pripombe: (nima pripomb).

CSI — C. Martinčič

Predgovor k javni razpravi o osnutku pravilnika o inventivno inovacijski dejavnosti

Dialektika razvoja nas sili v stalno spreminjanje obstoječega. Pri tem se trudimo za vgradnjo tehničnih in vsebinskih izboljšav.

4. septembra 1987 je bila na podlagi zaključkov strokovnega kolegija imenovana delovna skupina za oblikovanje sprememb Pravilnika o inovacijah. V njej smo sodelovali predstavniki DIATI, sindikata in strokovnih služb.

Nesreča je bila v tem, da je v tem času šla železarna skozi organizacijske spremembe ter da smo pričakovali tudi spremembe zakonodaje. To in pa zaposlenost članov delovne skupine je podaljšalo čas izdelave in ustreznih vsebinskih sprememb. Toliko tudi v opravičilo tistim, ki so nas v tem obdobju pravzaprav ne čisto upravičeno kritizirali. Same tehnične spremembe bi lahko veliko hitreje opravili. Tako pa lahko ponudimo nekaj vsebinskih in razvojnih sprememb, ki so bile že dalj časa željene, vendar težje izvedljive.

Z velikim angažiranjem službe OZIL ter UO DIATI ter upoštevanjem sodnih stališč in pripomb iz kolektiva nam je uspelo izdelati osnutek pravilnika, ki je pred vami.

Prostor za konstruktivne in ustvarjalne pripombe je še odprt in prosimo, da jih posredujete, da ne bo kasnejših kritik in nesoglasij.

Sicer pa je res, da če pošteno izmerimo vse, kar osnutek ponuja, v prihodnje skoraj ni razlogov za resno oporekanje ali da jih ne bi strokovno in samoupravno potrdili. Opozoriti pa moram, da dokajšen problem predstavlja nepopolnost in nekomplementarnost ostale regulative, ki ima stične točke z našim področjem. Sprejetju tega osnutka bosta torej še obvezno sledili poprava in prilagoditev organizacijskega predpisa in pravilnikov za novatorske nagrade. Osvojitve predloženega osnutka je torej še le pol poti.

Lahko bi rekli, da bomo s sprejetjem tega osnutka vsaj tehnično rešili nekaj dolgoletnih problemov, ker pomeni vsaj štirikratno povečanje sedaj res nestimulativnih 1,5 % posebnih nadomestil, ki imajo tudi vgrajen mehanizem spremljanja inflacije.

V osnutku so tudi boljše in natančnejše opredeljene dolžnosti, ki jih mora kdo opraviti v inovacijskem procesu. S področja nagrajevanja dosežkov varstva pri delu in delovnega okolja pa je z uporabo večjega razpona točkovnega ključa zagotovljeno pravičnejše in natančnejše ocenjevanje.

Pomembno se mi zdi opozoriti na predlagane možnost delitve inovacijskega dohodka, ki naj stimulira ves kolektiv in ki je tudi strošek inovacijskega procesa.

Odrejene so tudi včasih ne tako nepomembne podrobnosti kot obrestovanje zaposlenih izplačil ali pa uvedba progresivnih faktorjev ustvaritvene sposobnosti.

Verjetno najpomembnejši dosežek osnutka novega pravilnika je definicija pojma usmerjene tehnične inovacije in s tem širša možnost vključevanja potencialno najsposobnejših delavcev t.j. raziskovalcev in tehnologov. S tem bo odpadla tudi marsikatera dilema o službeni dolžnosti.

Ceprav vsi ti in ostali spremenjeni predlogi še niso vse, kar bi bilo potrebno za modernizacijo in kompleksno združitev aktivnosti, ki jih razumemo kot industrijsko lastnino, pa mislim, da smo vsaj aktivnosti, ki morajo teči, racionalizirali in za dalj časa rešili vprašanje stimulacije novatorjem.

Zato vsem prizadetim predlagam gradivo v razumevajočo potrditev ob iskreni želji po konstruktivnih pripombah.

V imenu vseh članov skupine:
Predsednik Janez Faletič

Akcijo zbiranja informacij vodi kadrovski sektor, večina podatkov je namreč dosegljiva s pomočjo računalnika, nekatere druge pa bi lahko posredovali posamezni oddelki.

Vsak sodelujoči posameznik naj bi jamčil za resničnost in točnost podatkov.

Opredeljeni kriteriji narekujejo zbiranje predvsem naslednjih skupin podatkov:

— **osebni podatki** (izobrazba, velikost družine, število zaposlenih članov družine, dohodek na člana družine, zdravstveno stanje, samohranilstvo)

— **podatki o delovni zgodovini posameznika** (skupna delovna doba, delovni staž v ŽJ, delovni staž na zadnjem delovnem mestu)

— **značilnosti del in nalog** (zahtevana izobrazba, delovne izkušnje, posebne zahteve).

B. Kriteriji

— Osnovni kriterij uporabljamo za temeljno preverjanje dejanske strukture zaposlenih z zahtevano strukturo v skladu s programom prestrukturiranja in zato zajema primerjavo glede na:

- zahtevano izobrazbo
- zahtevana specialna znanja
- delovne izkušnje

— Izločilni kriteriji so tisti kriteriji, ki presegajo pomembnost osnovnih primarnih kriterijev, ali drugače povedano, zaposlenih, ki izpolnjujejo pogoje po teh merilih, ni mogoče uvrstiti med presežke. Torej za posameznike, ki se uvrščajo v to kategorijo zaposlenih, prekinemo postopek zbiranja podatkov in ocenjevanja.

— Korekcijske kriterije naj bi uporabljali pri presoji, ko zaposleni sicer izpolnjujejo enake osnovne pogoje.

C. Uporaba kriterijev in ocenjevalnih lestvic

Merila, ki so navedena v nadaljevanju, bodo skupaj z ocenjevalnimi lestvicami služila kot pripomoček tistim, ki bodo zbirali podatke in izvajali selekcijo zaposlenih.

Ko so pridobljeni vsi potrebni podatki o posamezniku in vpisani v obrazec, ki omogoča strnitev vseh podatkov na enem mestu in s tem večjo preglednost, naj bi s pomočjo ocenjevalnih lestvic določili število točk za vsak posamezni kriterij. Na osnovi skupnega števila točk se zaposleni šele lahko razvrstijo, in sicer od zaposlenega z najvišjim številom točk navzdol.

Merilo	Največje možno • število točk
— ustreznost izobrazbe	25
— specialna znanja	7
— obseg delovnih izkušenj	23
skupna delovna doba	9
delovni staž v ŽJ	6
delovni staž na zadnjem d. m.	8
— ocena uspešnosti	25
— socialni položaj	20
velikost družine in število zaposlenih članov družine	8
dohodek na člana družine	7
zdravstveno stanje	5

5. korak: RAZGOVOR Z ZAPOSLENIM

Ob zaključku zbiranja podatkov in vrednotenja naj bi sledil še en pogovor z vodjo, zaposleni naj bi ob tem imel možnost vpogleda ocen posameznih postavk in globalne ocene.

6. korak: (PRE)USMERJANJE ZAPOSLENIH

Ocenjevalne lestvice kot pripomoček

Osnovni kriteriji

1. Ustreznost izobrazbe

S T O P N J A		Smer izobrazbe		
		Ustrezna	Delno ustreza Sorodne smeri	Neustrezna
P	Ustrezna zahtevani ali višja	25	15	10
J	Odstopanje za 1 stopnjo	8	6	4
A	Odstopanje za 2 stopnji	4	3	2
Z	Odstopanje za več stopenj	0	0	0

Specialna znanja

SPECIALNA ZNANJA	
DA	NE
7	0

2. Obseg delovnih izkušenj

Skupna delovna doba	Število točk	Delovni staž v ŽJ	Število točk
do 5 let	5	do 5 let	3
6—10 let	6	6—10 let	4
11—15 let	7	11—15 let	5
16—20 let	8	16 let in več	6
20 let in več	9		

Delovni staž na zadnjem delovnem mestu

	Število točk
do 5 let	5
6—10 let	6
11—15 let	7
16 let in več	8

Izločilni kriteriji

A. Delovna doba zaposlenih

- zaposleni 5 let pred upokojitvijo (razen tistih, ki izpolnjujejo pogoje za predčasno upokojitvev)
- mladostniki do 18 let
- zaposleni z manj kot enim letom delovne dobe

B. Zdravstveno stanje

- invalidi in invalidne osebe
- zaposleni z ugotovljenimi poklicnimi boleznimi, ki so posledica dela v OZD

C. Starševstvo

- nosečnice
- matere na porodniškem dopustu
- samohranilci
- matere z otroki do dveh let starosti

Kriteriji za določanje presežka zaposlenih

I. Osnovni kriteriji

predstavljajo instrument za opredelitev obsega tehnološkega ali ekonomskega presežka, primerjavo dejanske strukture z zahtevano strukturo in s tem prvo selekcijo glede na zahteve delovnega procesa ter obvezno izločitev iz nadaljne presoje.

1. Usposobljenost za opravljanje dela

Ugotavljamo:

A. ustreznost izobrazbe, vključno z zahtevami po specialnih znanjih

B. obseg delovnih izkušenj

- skupna delovna doba,
- delovni staž v ŽJ;
- delovni staž na zadnjem delovnem mestu.

C. psihofizične sposobnosti

Kriterij psihofizičnih sposobnosti naj ne bo sestavni del osnovnih kriterijev. Ocena psihofizičnih sposobnosti se lahko uporablja le v odnosu do možnosti poklicne mobilnosti, usmerjanja oziroma ob posameznih primerih prerazporeditev, torej šele tedaj, ko bi na osnovi drugih meril že določili obseg zaposlenih, za katere bi bilo potrebno najti neka druga ustrezna dela in naloge. Uporaba ocen psihofizičnih sposobnosti za druge namene v okviru določanja presežkov zaposlenih skorajda ne pride v poštev.

2. Izpolnjevanje pogojev za upokožitev

Analiza kadrovske strukture omogoča identifikacijo zaposlenih, ki izpolnjujejo zakonske pogoje za upokožitev:

1. Zavarovalna doba	— moški 40 let — ženske 35 let
2. Zavarovalna doba	— moški najmanj — ženske 20 let
Starost	— moški 60 let — ženske 55 let
3. Zavarovalna doba	— najmanj 15 let
Starost	— moški 65 let — ženske 60 let

Pretehtajo se lahko tudi možnosti za predčasno upokožitev. Seveda le v primeru, če se v razgovoru izkaže, da zaposleni sprejema tako možnost, vodja ta podatek vnese v posebni zaznamek. Možnosti za predčasno upokožitev so izpolnjene v naslednjih primerih:

moški	— najmanj 35 let zavarovalne dobe — najmanj 55 let starosti
ženske	— najmanj 30 let zavarovalne dobe — najmanj 50 let starosti

II. Izločilni kriteriji

predstavljajo instrument ugotavljanja zaposlenih, ki v nobenem primeru ne morejo biti uvrščeni med ekonomske in tehnološke presežke. Delovni prispevek teh zaposlenih je zaradi objektivnih pogojev nekoliko zmanjšan, zato so manjše tudi možnosti za prezaposlitev ali prekvalifikacijo.

A. delovna doba zaposlenih

- zaposleni 5 let pred upokožitvijo (razen tistih, ki izpolnjujejo pogoje za predčasno upokožitev)
- mladoletniki do 18 let
- posamezniki z manj kot enim letom delovne dobe

B. zdravstveno stanje

- invalidi in invalidne osebe
- zaposlenih z ugotovljenimi poklicnimi boleznimi, ki so posledica dela v OZD

C. starševstvo

- nosečnice

- matere na porodniškem dopustu
- samohranilci
- matere z otroki do 2 let starosti

III. Korekcijski kriteriji

omogočajo presojo med zaposlenimi, ki sicer izpolnjujejo enake osnovne kriterije.

A. ocena uspešnosti

B. zdravstveno stanje

C. socialni položaj

- velikost družine, število zaposlenih v družini
- dohodek na člana družine

Med korekcijske kriterije se nikakor ne uvrščajo:

- kraj stalnega bivališča
- izrečeni disciplinski ukrep
- karakteristike narodnosti, spola, jezika itd.

PODROBNEJŠI PRIKAZ POSTOPKA

1. korak: ANALIZA KADROVSKE STRUKTURE

Kot je razvidno že iz uvoda, naj bi vsak program prestrukturiranja vseboval tudi analizo kadrovske strukture. Pomembno je, da analiza zajame širok krog zaposlenih, od proizvodnih, režijskih, administrativnih do strokovnih in poslovodnih in ne zgolj posameznega sektorja, delovne enote ali skupine, da bi se tako izognili diskriminacijskemu ravnanju do posamezne skupine zaposlenih.

Seveda to ne pomeni, da je treba ob vsaki manjši spremembi zjeti zaposlene celotne OZD, pač pa vse tiste, ki so glede na vsebino dela kakorkoli povezani s spremembami, ki izhajajo iz programa prestrukturiranja.

— Ta del analize mora vsebovati tudi konkretno število delovnih mest oziroma del in nalog, tako da je mogoče natančno ugotoviti presežek ali primanjkljaj zaposlenih.

— Analiza kadrovske strukture v tej fazi ne sme vsebovati nikakršne opredelitve, kdo poimensko je presežek, ker je namenjena prvemu konkretnemu seznanjanju zaposlenih s pripravljajočimi spremembami.

2. korak: INFORMIRANJE ZAPOSLENIH

Zaposleni naj bodo seznanjeni z nujnostjo prenove oziroma sprememb in seveda s potrebnimi spremljajočimi ukrepi, med katere spada tudi sprememba obsega zaposlitve ali drugačne zahteve po usposobljenosti zaposlenih. Prva informacija seže torej v področje pripravljajočih sprememb, s seboj pa prinaša tudi pojasnila o postopku izbire presežka. Ta informacija naj vključuje:

- prikaz zahtevane in bostoječe kadrovske strukture
- kriterije, ki bodo upoštevani pri izdelavi poimenskega seznama presežkov (osnovni, izločilni, korekcijski)
- Zaposleni naj bodo informirani še o:
 - okvirnih možnostih prezaposlitve
 - možnostih prekvalifikacije
 - možnostih predčasne upokožitve in nujnostjo upokožitve ob izpolnjevanju zakonskih pogojev
 - načinu reševanja njihovih materialnih in socialnih vprašanj v primeru, da ostanejo brez dela

3. korak: RAZGOVOR Z ZAPOSLENIM

Po tej informaciji je potrebno vsakemu posameznemu zaposlenemu dati možnost, da se opredeli do nastale situacije z vidika reševanja lastnega problema.

Zaposleni naj se izjasni o tem, kakšen odnos ima do lastne prekvalifikacije, kaj ga zanima, kakšno pomoč potrebuje, katere ovire za prezaposlitev vidi, kakšne so njegove socialne razmere in podobno.

Iz razgovora bo vodja lahko ocenil prisotnost kontraindikacije za selekcijo. Vodja lahko s svojim ravnanjem precej ublaži stiske, v katerih se bodo znašli zaposleni v postopku selekcije.

4. korak: ZBIRANJE PODATKOV, UPORABA KRITERIJEV IN OCENJEVALNIH LESTVIC

A. Podatki:

Za zagotovitev enotnega in pravičnega postopka za vse zaposlene naj bi priskrbeli realne podatke o vsakem posamezniku. Za izvedbo celotnega postopka so odgovorni vodje sektorjev in obratov, ki naloge delegirajo posameznim vodjem enot.

Osnutek

Na podlagi 3. odstavka 4., 10., 60. in 170 člena Zakona o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja (Ur. list SFRJ 34/81) in v skladu z določili Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev OD in dela sklada skupne porabe Železarne Jesenice so delavci TOZD in DSSS na referendumu dne..... sprejeli

Pravilnik o inventivno inovacijski dejavnosti

I. Splošna določila

1. člen

Cilj in naloga tega pravilnika je, da vzpodbuja in usmerja vse delavce k izumljanju, uvajanju novih rešitev določenih tehničnih problemov, k racionalnejši uporabi tehničnih sredstev in tehnoloških ter drugih delov postopkov v vseh fazah delovnega procesa, s katerimi se dosega povečanje dohodka in produktivnosti dela, izboljšanje kvalitete izdelkov, prihranek materiala in energije, boljše izkoriščenje proizvodne in delovne opreme, izboljšanje tehnične kontrole izdelkov in varstva pri delu, humanizacije dela ter varstva delovnega in bivalnega okolja s tem, da zagotavlja moralne in materialne pravice avtorjem s predpisi in cilji združenega dela.

2. člen

Delavci TOZD in DSSS si bodo prizadevali zagotavljati potrebne pogoje in sredstva za ustvarjalni odnos delavcev do dela, da bi se stalno izboljševala materialna osnova njihovega in celotnega družbenega dela z razvojem novih in izboljševanjem obstoječih izdelkov, delovnih sredstev in orodij, proizvodnih postopkov in organizacije dela.

3. člen

Pravilnik ureja predvsem medsebojne pravice in obveznosti, ki so z inventivnim delom vzpostavljene med TOZD, DSSS in avtorji tistih izumov, tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej, ki so oz. bodo ustvarjeni v TOZD ne glede na to, kakšne naloge avtorji opravljajo.

4. člen

- Pravilnik ureja postopek in določa:
1. opredeljevanje ustvarjalnih dosežkov
 2. postopek prijavi, obravnave in sprejema izuma in inventivnega predloga
 3. organe in strokovne službe, ki obravnavajo inventivni predlog ter sprejemajo druge ukrepe v zvezi z inventivno dejavnostjo
 4. osnove in merile za določitev posebnega nadomestila izumiteljem in inovatorjem ter dobo izplačevanja
 5. razpis problema
 6. oblikovanje in delitev inovacijskega dohodka
 7. priznanja in druge pravice in dolžnosti avtorjev
 8. varstvo pravic delavcev

II. Opredelitev ustvarjalnih dosežkov

5. člen

Izum je nova tehnična rešitev določenega problema, je rezultat ustvarjalnega dela, tehnično izvedljiv in se da uporabiti v industrijski proizvodnji ali drugi dejavnosti. Za izum se ne štejejo odkritja, ki niso tehnične narave, kot so: znanstvene teorije, matematične formule, računalniški programi in druga pravila, načrti, metode in navodila za strokovno dejavnost.

Izum se lahko zavaruje s patentom pod pogoji in na način, kot to določa zakon.

Izum je nov, če pred vložitvijo zahteve za priznanje patenta ni bil dosežen s stanjem tehnike. Šteje se, da je izum rezultat ustvarjalnega dela, če za strokovnjaka rešitev tehničnega problema ne izhaja iz znanega stanja tehnike.

6. člen

Tehnične izboljšave predstavljajo vse nove tehnične, organizacijske in ekonomske rešitve, s katerimi se ob uporabi znanih, vendar na novo ovrednotenih oziroma izboljšanih tehničnih sredstev in postopkov povečujeta dohodek in produktivnost dela, izboljša kvaliteta, prihranita material in energija, zmanjšajo stroški poslovanja in negativni vplivi na okolje ter izboljšajo pogoji dela.

1. biti mora rešitev z znanimi tehničnimi sredstvi, torej rešitev tehnične narave, opredmetena v racionalizaciji dela
2. biti mora uporabna
3. biti mora koristna in dajati pozitiven učinek
4. označevati jo mora nerutinska uporaba sicer znanih tehničnih sredstev; ne sme biti rešitev, ki bi nastala iz privajenosti, rutine
5. biti mora nova na ravni DO

7. člen

Koristen predlog je inovacijski predlog, ki glede na svojo kvaliteto, organiziranost in kreativnost ne more biti uvrščen med tehnične izboljšave.

8. člen

Koristna ideja je vsaka pobuda, ki nakazuje obstoječ problem in daje osnovne idejne elemente za njegovo razrešitev ali pa nakazuje celovito rešitev.

9. člen

O varstvu industrijske lastnine in prenosu materialnih pravic odloča poslovodni odbor DO na predlog Oddelka za gospodarjenje, plan in inovacije (OGPI), ki v imenu in za račun TOZD ali DSSS v DO opravi vse potrebne naloge za varstvo industrijske lastnine in prenos materialnih pravic doma in v tujini. O značilnosti izuma odloča Zvezni zavod za patente.

Kategorijo inventivnega predloga (tehnična izboljšava, koristen predlog, koristna ideja) določi komisija za inovacije po predhodnem mnenju vodstva TOZD, v kateri je predlog uporabljen, in OGPI, ki po potrebi priloži tudi mnenje ustreznih strokovnih služb.

III. Organi in strokovne službe, ki obravnavajo izume in inventivne predloge ter sprejemajo druge ukrepe v zvezi z inventivno dejavnostjo

10. člen

Samoupravni organi in strokovne službe, ki obravnavajo in odločajo o inventivnem predlogu (IP) so:

a) za strokovno obravnavo predlaganih IP:

- vodstvo DO, TOZD in DSSS,
- OGPI,
- strokovne službe,
- komisija za inovacije,
- komisija za inovacije na ravni DO;

- b) za sprejem ali odklonitev predlaganih IP:
- DS TOZD, DSSS,
 - odbor za gospodarstvo TOZD, DSSS.

11. člen

Delavski svet TOZD ali DSSS ima na področju inventivno inovacijske dejavnosti naslednje pristojnosti:

- odloča o uvedbi inovacij, ki so pogojene z večjimi naložbami in so povezane z določenim tveganjem,
- spremlja usmerjeno, sistematično in organizirano inventivno inovacijsko dejavnost v vseh njenih oblikah in vsaj enkrat letno obravnava aktivnosti in doseženo stanje na tem področju,
- obravnava zahteve za varstvo pravic na podlagi predhodnega mnenja komisije za inovacije na ravni DO,
- imenuje komisijo za inovacije.

12. člen

Odbor za gospodarstvo v TOZD oz. DSSS je pristojen, da:

- na osnovi ocen in ustreznih analiz strokovnih služb odloča o uporabnosti IP,
- na osnovi predloga OGOI in komisije za inovacije na ravni obrata odloča o značilnosti IP in času ter višini izplačanega posebnega nadomestila,
- razpisuje tehnične, tehnološke in organizacijske probleme in odloča o sprejemu najsmotnejših rešitev,
- v sporih ali strokovno zelo zahtevnih primerih zahteva samostojno ali na predlog komisije za inovacije na ravni obrata ali OGPI ocene in mnenja komisije za inovacije na ravni DO,
- na predlog komisije za inovacije na ravni DO imenuje zunanjega strokovnjaka ali izvedenca za rešitev posameznega problema, če je za to upravičena potreba.

13. člen

Vodstva DO, TOZD ali DSSS

- ustvarjajo pogoje in vzpodbujajo delavce Železarne k ustvarjalnemu reševanju proizvodnih in ostalih problemov in dajanju inventivnih predlogov,
- organizirajo sodelovanja med avtorji IP in strokovnimi službami pri obravnavi in prenosu inovacij v proizvodnjo,
- dajejo pobude za razpise za reševanje določenih tehničnih, tehnoloških in drugih problemov, če jih odgovorne službe niso uspele rešiti pred tem,
- komisiji za inovacije in OGPI dajejo predloge in mnenja o opredelitvi delovne obveznosti avtorja inventivnega prodloga,
- po potrebi imenujejo strokovne skupine za reševanje inventivnega predloga oziroma za uresničitev ideje,
- skrbijo za usposabljanje in organiziranje delavcev za vse oblike ustvarjalnega dela,
- na zahtevo OGPI dajejo pismo izjavo, da je IP pred prijavo že preizkušen in izveden v praksi z njihovo vrednostjo,
- skrbijo za uvajanje izumov in inovacij v poslovni oziroma produkcijski proces,
- skrbijo za izdelavo kvalitetne strokovne ocene v roku 30 dni,

- skupaj s komisijo za inovacije določajo razmejitve med tehnično izboljšavo in koristnim predlogom,
- od komisij za inovacije zahtevajo polletna in letna poročila o inovacijski dejavnosti in jih vnesejo v poslovna poročila DO, TOZD in DSSS,
- skupno s komisijami za inovacije predlagajo inventivno dejavnost v naslednjem letu; te usmeritve so sestavni del gospodarskega načrta,
- enkrat letno morajo poročati odboru za gospodarstvo o izvršenih inovacijah.

14. člen

Oddelek za gospodarjenje, plan in inovacije (OGPI) opravlja naslednje naloge:

- organizira usposabljanje delavcev za ustvarjalno delo na vseh področjih,
- propagira in vzpodbuja vse oblike ustvarjalnega dela,
- spremlja razvoj inventivno inovacijske dejavnosti doma

in v svetu ter uvaja ustrezne metode in načine vzpodbujanja ter obdelave te dejavnosti v DO,

- novosprejete delavce seznanja z inventivno inovacijskim procesom,
- opozarja na kvalitetno in hitro uvedbo uspešnih inovacij,
- sodeluje z avtorji IP in ostalimi strokovnimi službami pri izdelavi ocen o IP,
- v sodelovanju z ustreznimi strokovnimi službami obravnava posamezen IP ter terminsko usklajuje izvedbo obravnave,
- zbira vso potrebno dokumentacijo in jo posreduje samoupravnim organom,
- vodi evidenco vseh prijavljenih IP,
- enkrat letno poroča delavskemu svetu DO, TOZD in DSSS ter poslovodnemu odboru o dosežkih in problematiki inventivno inovacijske dejavnosti,
- direktorje TOZD, vodjo DSSS in poslovodni odbor tekoče obvešča o prekoračenih rokih, ki so določeni s tem pravilnikom, in o morebitnih nepravilnostih,
- med uporabo IP spremlja njihovo učinkovitost,
- s pomočjo finančno-računovodskih služb in na osnovi zbranih podatkov ugotavlja vse ekonomsko-finančne učinke uvedenih IP ter višino posebnega nadomestila ali nagrade avtorjem,
- daje pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zaradi kršitve delovnih obveznosti s področja inventivno inovacijske dejavnosti,
- obvešča predlagatelje o poteku obravnave njihovih IP ustno, pisмено ali s pomočjo internega glasila,
- pripravlja gradivo, organizira, izvaja in vodi seminarje s področja inventivno inovacijske dejavnosti na ravni DO,
- sodeluje z DIATI in drugimi društvi na vseh ravneh,
- v internem glasilu in ostalih sredstvih javnega obveščanja poroča o aktivnostih in rezultatih inventivno inovacijske dejavnosti (IID),
- sodeluje na posvetovanjih, razstavah in sejnih s področja IID doma in v tujini,
- sodeluje z vsemi TOZD in DSSS v okviru DO, SOZD in drugimi OZD z namenom izmenjave izkušenj na področju IID,
- v sodelovanju z ostalimi strokovnimi službami pripravlja in izvaja v posameznih TOZD in DSSS posebne akcije za reševanje tehničnih, tehnoloških, organizacijskih in drugih problemov,
- sodeluje pri pripravi sistema za vzpodbujanje ustvarjalnega dela,
- pripravlja predloge za podelitev priznanj inovatorjem in ostalim strokovnim delavcem v inovacijskem procesu,
- opozarja na realizacijo in uvedbo IP v prakso,
- preverja izvajanje sklepov samoupravnih organov s področja IID,
- pripravlja predloge in daje pobude za spremembo tega pravilnika,
- skrbi za plačilo taks za varstvo industrijske lastnine doma in v tujini,
- sodeluje in soustvarja pri delovanju patentno-informacijskega sistema.

15. člen

- Odgovorna oseba v službah (RO, TIDN, IR, OVDVO, PP, ERC, marketing, inženiring, energetska gospodarstvo...)
- daje strokovne ocene, podatke in mnenja o posredovanih IP v roku enega meseca,
- računovodstva podajajo vse dosežene oziroma predvidene ekonomske učinke v roku enega meseca.

16. člen

- Komisija za inovacije je pristojna, da:
- strokovno pregleduje posredovane IP, ocenjuje njihovo uporabnost in kvaliteto,
- v sodelovanju z vodstvom TOZD opravi razmejitve med tehnično izboljšavo in koristnim predlogom,
- proučuje evidentiranje ideje ter jih razvršča glede na aktualnost in izvedljivost,
- spremlja uporabo izvedenih koristnih predlogov in tehničnih izboljšav,
- predlaga izdajo ustreznih naročil za izvedbo idej in spremlja njihovo izvedbo,
- odboru za gospodarstvo predlaga višino posebnih nadomestil in nagrad,

Kriteriji

kot sestavina določanja presežka zaposlenih

Vsak program prestrukturiranja v OZD naj bi vseboval tudi kadrovska komponento, torej oceno potrebnih kadrov ob primerjavi z dejansko kadrovsko strukturo. Iz sindikalnih smernic neposredno izhaja, da pojem program prestrukturiranja vključuje vse programe, ki kakorkoli posegajo oziroma povzročajo spremembo v delovnem procesu, organizaciji ali organiziranosti, torej kadar gre za prenovu ali modernizacijo, spremembo proizvodnega programa, spremembo organizacije dela, spremembo samoupravne organiziranosti ali za sanacijske oziroma predsanacijske programe. V okviru programa so torej predvidene tudi dejavnosti za zagotovitev potrebnih kadrov oziroma določitev presežka zaposlenih.

Postopki ugotavljanja presežkov zaposlenih naj bi bili čim bolj objektivni, upoštevajo naj se različne možnosti, ki jih ima posameznik za reševanje lastnih problemov, upoštevajo možnosti poklicne mobilnosti itd. Bistvena vloga pričujočih kriterijev je v namenu, da bi tako v največji možni meri zaščitili posameznega zaposlenega.

Uporaba kriterijev in enoten postopek za vse zaposlene zagotavljata identifikacijo najprimernejših zaposlenih za opravljanje določenih del in nalog oziroma izbor presežka zaposlenih, za katere naj bi našli neko drugo ustrezno rešitev.

Društvo mora letno poročati samoupravnim organom o svojem delu in porabi sredstev. Sredstva sme društvo uporabiti le za vzpodbujanje inventivno inovacijske dejavnosti in dejavnosti društva.

58. člen

Računovodstva TOZD in DSSS ter knjigovodstvo osnovnih sredstev morajo z ozirom na obstoječe predpise voditi evidenco o vseh stroških, ki nastanejo z uvedbo izuma in tehnične izboljšave. Izume in večje tehnične izboljšave je treba voditi kot osnovna sredstva.

Amortizacijska stopnja je 20 %. Amortizirajo se samo izumi in tehnične izboljšave, pri katerih je bila vsota stroškov za izvedbo in izplačana denarna nadomestila enaka znesku, ki je določen s finančnimi sredstvi.

59. člen

V primeru avtorjeve smrti se vse njegove pravice glede posebnih nadomestil za prijavljene in sprejete inovacije prenesejo na njegove zakonite dediče.

X. Varstvo pravic

60. člen

Avtor inventivnega predloga ima v roku 15 dni po prejemu sklepa odbora za gospodarstvo pravico vložiti zahtevo na delavski svet TOZD oz. DSSS. Zahtevek za varstvo pravic zadrži izvršitev odločbe. O zahtevku je delavski svet dolžan odločiti v 30 dneh, ko je bila zahteva vložena.

61. člen

Sklep delavskega sveta je dokončen. Če avtor IP s sklepom ni zadovoljen, oziroma delavski svet o zahtevku ne odloča v 30 dneh, lahko avtor vloži predlog neposredno na pristojno sodišče združenega dela.

62. člen

Zahtevek za varstvo pravic avtorjev IP ne zadrži pravice TOZD in DSSS, da inovacijo uvede in uporablja.

XI. Splošna določila

63. člen

Ta pravilnik sprejemajo delavci na referendumu in prične veljati osmi dan po objavi na oglasnih deskah TOZD in DSSS.

64. člen

Spremembe in dopolnitve tega pravilnika se uvedejo na način in po postopku, ki je določen za njegov sprejem.

65. člen

Z dnem veljavnosti tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja z dne 12. 4. 1984.

**Predsednik
delavskega sveta
Železarne Jesenice**

— skrbi, da se izvedejo vse spremembe konstrukcijske in tehnološke dokumentacije v zvezi z inventivnim predlogom, ker je to pogoj za odobritev izplačila posebnega nadomestila,
— predlaga oceno IP, če izračun prihranka ni možen.

17. člen

Komisija za inovacije na ravni DO (imenuje jo delavski svet delovne organizacije):

- programira, vodi in usmerja ustvarjalno in inovacijsko delovanje v DO,
- posreduje odboru za gospodarstvo svoje stališče v zvezi z IP, ki so sporni s strokovnih in ostalih vidikov,
- obravnava in daje mnenje za vse predloge za izume,
- posreduje delavskemu svetu svoje strokovno mnenje v zvezi s spornim IP.

IV. Postopek prijave, obravnave in sprejem izumov in inventivnih predlogov

18. člen

Glede postopkov pri prijavi patenta, pravice in dolžnosti, ki iz tega izvirajo, veljajo v celoti določbe Zakona o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja.

Glede postopkov pri prijavi tehnične izboljšave veljajo določbe tega pravilnika in določbe Zakona o izumih. Isti zakon ureja tudi pravice in dolžnosti avtorjev ter OZD pri nadaljnji obdelavi in uporabi tehničnih izboljšav.

19. člen

Avtorji IP prijavljajo svoje predloge pismeno OGPI na predpisanem obrazcu. Inventivni predlog je zavarovan z dnem, ko je prijava prispela na OGPI.

IP lahko vložijo tudi osebe izven DO, če s svojim IP želijo izboljšati delo in poslovanje TOZD ali DSSS.

OGPI vpiše IP v matično knjigo predlogov pod zaporedno številko z datumom.

20. člen

Za inovacije, ki niso bile prijavljene kot ideja in o katerih ni bilo obveščeno vodstvo TOZD in ni dalo soglasja, delavec ne more več uveljavljati avtorskih pravic.

21. člen

Avtor oz. avtorji IP morajo obrazec prijave IP izpolniti z naslednjimi podatki:

- opis obstoječega stanja z navedbo pomanjkljivosti,
- opis predloga (predvidenega novega stanja) z navedbo prednosti,
- skice, načrti in ostalo potrebno dokumentacijo za izdelavo in uvedbo IP ter podatki o uporabnosti in namembnosti,
- predvideni oziroma doseženi ekonomski in tehnični pokazatelji,
- predvideni oziroma porabljeni stroški za izvedbo IP,
- viri, ki so uporabljeni pri snovanju IP,
- podpisana izjava, da je predlog izveden z vednostjo in soglasjem vodstva TOZD, DSSS, uporabnika.

Opis in dokumentacija morata biti pregledna in razumljiva. V primeru pomanjkljivo izpolnjene prijave se avtorja obvesti, da v roku 30 dni pomanjkljivosti odpravi.

Če avtor iz kateregakoli vzroka sam ne more sestaviti prijave, so mu dolžni pomagati vodstvo organizacijske enote, v kateri združuje delo, in ostale strokovne službe, razen v primeru, ko je očitno, da IP ni izvedljiv.

22. člen

Postopek za priznanje IP se prične, ko OGPI prejme izpolnjeno prijavo IP. OGPI mora avtorju pismeno potrditi prejem prijave najkasneje v 3 dneh. OGPI ima pravico in dolžnost zahtevati vse potrebne podatke, ki se nanašajo na IP.

23. člen

Ko OGPI pridobi oceno od vodstva TOZD, jo skupaj z zbrano dokumentacijo posreduje komisiji za inovacije, ki o predlogu razpravlja in sklepa.

Ko OGPI pridobi sklep komisije za inovacije, ga skupaj z zbrano dokumentacijo posreduje odboru za gospodarstvo, ki o predlogu razpravlja in odloča.

24. člen

V primerih, ko odbor za gospodarstvo odloči drugače, kot je predlog komisije za inovacije, mora pred svojo končno odločitvijo o razlogih obvestiti komisijo za inovacije na ravni DO in samoupravno delavsko kontrolo TOZD oziroma Železarne. Komisija za inovacije na ravni DO je dolžna po prejemu obvestila odboru za gospodarstvo posredovati svoja stališča v 30 dneh.

25. člen

Prvenstvo do avtorstva ima tisti, ki prvi prijavi predlog. V primeru, ko je več avtorjev, se morajo pred prijavo predloga med seboj dogovoriti o odstotku udeležbe in se poleg navedbe v prijavi podpisati.

26. člen

Avtorji imajo pravico, da so prisotni na sejah, na katerih se obravnavajo njihovi predlogi, in sodelujejo v vseh fazah postopka za uresničitev svojih predlogov. Nimajo pa pravice biti navzoči pri glasovanju o priznanju in vrednotenju svojega predloga.

27. člen

Če odbor za gospodarstvo predvideva, da bo predlog ali ideja izvedljiva in koristna, predlaga vodstvu TOZD ali DSSS izstavitve delovnega naloga.

Če predlagatelj sam ne more uresničiti ideje, je vodstvo TOZD ali DSSS dolžno izdelati vsa ustrezna naročila in zadolžiti posamezne sodelavce iz vodstev TOZD in DSSS za izvedbo naloge. Predlagatelj ima pravico sodelovati pri izvedbi naloge, dolžan pa je sodelovati pri morebitnih spremembah in dopolnitvah.

V. Osnove in merila za določitev posebnega nadomestila izumiteljem in inovatorjem ter doba plačevanja

28. člen

K izračunu prihrankov od izumov in tehničnih izboljšav pristopimo po preteku enega leta od dokončne uvedbe.

Izračun prihrankov od izumov in tehničnih izboljšav je treba izdelati za eno leto; če je priznano večletno nadomestilo, za vsako leto posebej. Predlog izračuna najprej izdela avtor ali ustrezna strokovna služba in ga dostavi OGPI v strokovno potrditev.

Korist ali prihranek je razlika med prejšnjim stanjem in novim stanjem po uvedbi izuma ali tehnične izboljšave, zmanjšan za stroške izvedbe.

Upravičenost avtorjev do posebnega nadomestila:
— enkratno posebno nadomestilo, izračunano na osnovi enkratnega prihranka;
— za izume in tehnične izboljšave, ki so dalj časa v uporabi, se določi posebno nadomestilo:

a) prvo posebno nadomestilo po prvem letu uporabe izuma oz. tehnične izboljšave se določi na osnovi letnega ugotovljenega prihranka;

b) naslednja leta uporabe izuma oz. tehnične izboljšave se posebno nadomestilo obračuna vsako leto posebej;

— pavšalno posebno nadomestilo avtorjem tehničnih izboljšav oz. izumov, pri katerih ni smotno ugotavljati prihranka. Osnova za izračun pavšalnega posebnega nadomestila je za prvo leto in za naslednja leta uporabe inovacije povprečni mesečni neto OD na zaposlenega v Železarni iz zadnjih treh mesecev pred izplačilom nadomestila, s tem da se število odstotkov ne spreminja,

— enkratno pavšalno posebno nadomestilo avtorjem koristnih predlogov.

29. člen

Avtor je upravičen do posebnega nadomestila za uporabo njegovega predloga za:

- izum — za čas uporabe, vendar ne več, kot določa zakon,

- tehnično izboljšavo — za čas uporabe, vendar ne več, kot določa zakon,
- koristen predlog — enkratno posebno nadomestilo,
- idejo — pavšalna nagrada.

30. člen

Višina prihranka se izračuna na osnovi veljavnih cen v času obdelave oziroma v času ugotavljanja prihranka. Tako izračuna višina prihranka je osnova za izračun posebnega nadomestila. Posebno nadomestilo se izplača avtorju najkasneje v 30 dneh po prejemu odločbe. Po tem roku se posebno nadomestilo obre-
stuje v višini zakonskih zamudnih obresti.

31. člen

Če se ugotovi, da se med trajanjem zavarovalnih pravic IP ne uporablja več, oziroma se ne ustvarja prihranek, avtorjeva pravica do posebnega nadomestila preneha.

O prenehanju pravice do posebnega nadomestila odloča od-
bor za gospodarstvo.

32. člen

Posebno nadomestilo, ki se izplača avtorju IP, se izračuna po naslednji lestvici:

Višina prihranka v povprečnih OD	Posebno nadomestilo v %
do 100	9 %
od 100—200	9 % za 100 povprečnih OD + 3 % za razliko nad 100 povprečnih OD
nad 200	9 % za 100 povprečnih OD + 3 % za razliko nad 100 do 200 povprečnih OD + 1,5 % za razliko na 200 povprečnih OD

Posebno nadomestilo iz tega člena se pomnoži še s faktor-
jem ustvaritvene sposobnosti (fu), in sicer:
fu = 2,0 za izum
fu = 1,2 za tehnično izboljšavo
fu = 1,0 za koristen predlog

Če se z inovacijo prihranijo konvertibilna devizna sredstva, se nadomestilo poveča za odstotek iz 33. člena.

Predloge, za katere nadomestilo presega 12 zadnjih povpre-
čnih OD na delavca v Železarni Jesenice, obravnava in preverja komisija za inovacije na ravni DO.

33. člen

Za koristne predloge in za tehnične izboljšave, pri katerih prihranek ni izračunljiv, oziroma ni smotno ugotavljati pri-
hranka, se avtorjem določi pavšalno posebno nadomestilo. Po-
dročje, na katerega ima inovacija vpliv, ocenimo z odstotki glede na pomembnost:

— **10 %: majhna pomembnost** — inovacije, ki neznatno vpli-
vajo na rezultete poslovanja, in inovacije, ki vplivajo le na ožjem področju,

— **20 %: srednja pomembnost** — inovacije, ki znatneje vpli-
vajo na rezultate poslovanja, in inovacije, ki vplivajo širše (na področje TOZD, DO),

— **30 %: velika pomembnost** — inovacije, ki zelo vplivajo na rezultate poslovanja, ki vplivajo širše (na nivoju DO, izven DO).

Posebno nadomestilo iz tega člena se pomnoži še s faktor-
jem ustvarjalnosti (fu) iz člena 32.

Če se z inovacijo poveča izvoz oz. nadomesti uvoz (konverti-
bilno področje), se oceni devizni učinek inovacije z odstotkom.

Odstotek za devizni učinek inovacije:

- 10 % inovacija z delnim konvertibilnim deviznim učin-
kom
- 20 % inovacija s celotnim konvertibilnim deviznim učin-
kom

Vsota vseh odstotkov se pomnoži z osnovo (mesečni neto OD na zaposlenega v Železarni iz zadnjih treh mesecev pred iz-
računom posebnega nadomestila), ki predstavlja izračun poseb-
nega nadomestila.

Posamezni inventivni predlog vrednoti in ocenjuje komisija za inovacije skupaj z vodjem TOZD (DSSS) in OGPI in za to spe-
cializiranimi in odgovornimi službami.

34. člen

Vsi vodilni, vodstveni in strokovni delavci, ki imajo inovacij-
sko dejavnost vključeno v svoje redno delo, ki je vrednoteno z najmanj 15. kategorijo, se enakovredno vključujejo v inovacij-
ske procese z usmerjenimi inovacijami.

35. člen

Usmerjena tehnična inovacija je vsaka raziskovalna naloga ali projekt, katerega rezultat oziroma cilj je vnaprej določen. Pri tem pa niso opredeljene poti oziroma načini, kako priti do tega cilja. Torej se službena dolžnost neločljivo prepleta z inovacij-
skim delom in obratno.

36. člen

Izračun posebnega nadomestila za usmerjene inovacije se izvede po merilih pravilnika s tem, da se izračunano posebno nadomestilo pomnoži z izravnalnim faktorjem 0,65.

Določanje nagrad za ideje

37. člen

Vsaka koristna in izvedljiva ideja se pavšalno nagradi s 5 % povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v Železarni iz zadnjih treh mesecev pred določitvijo nagrade.

38. člen

Koristne in izvedljive ideje, ki jih iz objektivnih razlogov ni možno uresničiti, se pavšalno nagradi z 2 % povprečnega mese-
čnega OD na zaposlenega v Železarni iz zadnjih treh mesecev pred določitvijo nagrade.

39. člen

Koristne ideje, ki se bodo izvedle in prerasle v tehnične iz-
boljšave, se vrednotijo po določilih tega pravilnika.

Nagrajevanje dosežkov na področju varstva pri delu

40. člen

Za določanje nagrad za dosežke na področju varstva pri de-
lu, humanizacije dela in varstva delovnega in bivalnega okolja se uporabljajo za vrednotenje naslednja merila:

1. Nezgode in poškodbe pri delu

	št. točk
— odprava ali zmanjšanje vzrokov nezgode	5—10
— odprava ali zmanjšanje vzrokov za poškodbe	5—10
— odprava ali zmanjšanje potencialnih nevarnosti za nezgode in poškodbe	1—5
— drugi ukrepi v zvezi s to problematiko	1—5

2. Zdravstvene okvare in poklicne bolezni

- zmanjšanje ali odprava kemijskih škodljivosti na delovnem mestu ali v delovnem prostoru (prah, plini, pare in hlapi nevarnih in strupenih snovi)
- zmanjšanje ali odprava fizikalnih škodljivosti (temperatura, vlažnost in gibanje zraka, hrup in vibracije, razsvetljava . . .)
- zamenjava nevarnih in strupenih snovi z manj nevarnimi ali strupenimi snovmi
- drugi ukrepi za izboljšanje ekoloških razmer in zdravstvenega varstva pri delu

3. Humanizacija dela

- uvedba mehanizacije ali avtomatizacije in odprava težkega fizičnega dela
- prilagoditev delovnih priprav in naprav za delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo (invalidi, ženske in mladoletniki)

4. Varstvo širšega (zunanjega) bivalnega okolja

- zmanjšanje emisij iz proizvodnih agregatov Železarne, ki onesnažujejo zrak v bivalnem okolju (či-
stilne in lovilne naprave . . .)
- zmanjšanje hrupa, ki ga naprave in tehnološki pro-
cesi Železarne povzročajo v bivalnem okolju
- izboljšave, ki zmanjšujejo onesnaževanje reke Save in njenih pritokov (čistilne naprave, nevtralizacije, zbiralniki . . .)
- zbiranje in predelava odpadkov (sekundarnih suro-
vin)

41. člen

Če so izpolnjeni pogoji kateregakoli odstavka iz prejšnjega člena, se tako dobljeno število točk, ki jih določi služba za var-
stvo pri delu in varstvo okolja, sešteje in pomnoži z 1,0 % od viši-
ne povprečnega mesečnega neto OD na zaposlenega v Železarni iz zadnjih treh mesecev pred določitvijo nagrade.

VI. Razpis problemov

42. člen

Enkrat letno OGPI izvede akcijo za razpis nerešenih tehnoloških, tehničnih in drugih problemov.

Postopek razpisa je opredeljen v organizacijskem predpisu.

VII. Delitev inovacijskega dohodka

43. člen

Ugotovljeni in potrjeni inovacijski dohodek delimo na:

- nadomestila avtorjem,
 - nadomestila za vse zaposlene,
 - zmanjšanje materialnih stroškov DO,
 - stimulacija verige, razvoj sistema in službe ter kritje stroškov zaščite in poslovanja z industrijsko lastnino,
 - amortizacija industrijske lastnine,
 - sredstva za DIATI.
- Deleže za alinee, ki niso določene s tem pravilnikom, določi za vsako leto posebej delavski svet DO.

VIII. Pravice in dolžnosti izumiteljev in drugih ustvarjalcev

44. Člen

TOZD in DSSS morajo nenehno spodbujati ustvarjalni od-
nos delavcev do dela, da bi stalno izboljševali materialno osnovo svojega in celotnega družbenega dela z razvojem novih in izbolj-
šanjem obstoječih proizvodnih postopkov v TOZD in DSSS.

Če je inovacija nastala pri delu z družbenimi sredstvi na enega izmed načinov, ki jih določajo zakon, ta pravilnik in drugi samoupravni splošni akti, postanejo nosilec pravice izkoriščanja in razpolaganja TOZD in DSSS, v katerih oziroma za katero je inovacija nastala, ustvarjalec pa ima pravico do posebnega na-
domestila oz. nagrade in do moralnih pravic, ki jih določajo za-
kon, ta pravilnik in drugi samoupravni splošni akti.

45. člen

Izumitelji in drugi ustvarjalci, katerih storitve so zavarova-
ne na podlagi zakona, tega pravilnika in drugih samoupravnih splošnih aktov, imajo določene moralne in materialne pravice do svojih stvaritev.

Za soustvarjalca se ne šteje, kdor je samo fizično, brez ustvarjalnega prispevka, pomagal pri nastajanju stvaritve.

46. člen

Moralna pravica ustvarjalca je, da je kot tak označen v pri-
javi in v vseh listinah, ki se nanašajo na patente, tehnične iz-
boljšave in druge oblike ustvarjanja.

47. člen

Materialna pravica ustvarjalca do stvaritve obsega njegovo pravico, da uveljavlja pravico do posebnega nadomestila in dru-
gih priznanj na način in v primerih, ki so določeni z zakonom, tem pravilnikom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

48. člen

Nične so določbe samoupravnega splošnega akta, pogodbe ali izjave, s katerimi se delavec v združenem delu vnaprej odpo-
ve moralnim in materialnim pravicam, ki mu gre do ustvar-
jalcu na podlagi zakona ali tega pravilnika.

49. člen

Avtorji imajo pravico in dolžnost sodelovati na razstavah. Razstavo organizira in vodi OGPI ob pomoči vodstva TOZD, DSSS, avtorjev inovacij in strokovnih služb.

50. člen

Za spodbujanje vseh delavcev k izumljanju, odkrivanju ter uvajanju novih tehničnih izboljšav lahko delavski svet Železar-
ne vsako leto razpiše eno ali več nagrad za najboljše dosežke v TOZD, DSSS ali Železarni.

51. člen

Vsem avtorjem izumov, tehničnih izboljšav oziroma korist-
nih predlogov se za prvi izvedeni in potrjeni predlog dodeli pi-
smeno priznanje v obliki diplome.

Avtorjem izumov in tehničnih izboljšav se dodeli tudi nova-
torska plaketa, in sicer:
za 3 izvedene izboljšave — bronasta plaketa,
za 7 izvedenih izboljšav — srebrna plaketa,
za 10 izvedenih izboljšav — zlata plaketa.

Diplomo in bronasto plaketo podeljuje predsednik odbora za gospodarstvo na seji delavskega sveta TOZD ali delovne skupnosti.

Srebrno in zlato plaketo podeli član poslovnodnega odbora na slavnostni seji delavskega sveta delovne organizacije.

52. člen

Poleg posebnih nadomestil in nagrad lahko odbor za gospo-
darstvo predlaga, da se posebno uspešnim avtorjem nudijo v skladu z drugimi samoupravnimi splošnimi akti še naslednje ugodnosti:

- Odobritev službenega potovanja v domovini ali tujini z določeno nalogo izpopolnjevanja v stroki
- Podelitev štipendije za reden študij, študij ob delu ali štu-
dij iz delovnega razmerja.

IX. Posebna določila

53. člen

Sredstva za financiranje novih izumov in tehničnih izbolj-
šav se zagotavljajo z letnimi gospodarskimi načrti TOZD, DSSS in Železarne.

54. člen

Z dnem dokončnega priznanja tehnične izboljšave ali ko-
ristnega predloga v TOZD se ta lahko uporablja v vseh TOZD in delovni skupnosti. V primerih, ko se tehnična izboljšava upora-
blja v več TOZD oz. DSSS, se pri izračunu posebnih nadomestil avtorju upošteva korist in prihranek v vseh teh TOZD oz. DSSS.

Materialne pravice avtorja tehnične izboljšave prenehajo po petih letih, šteto od dneva prve uporabe, ne glede na nadalj-
nji obseg uporabe v drugih TOZD in DSSS delovne organizacije.

Materialne pravice avtorja koristnega predloga prenehajo z izplačilom enkratne nagrade, ne glede na nadaljnji obseg upora-
be v drugih TOZD oz. DSSS.

55. člen

V primerih, ko se tehnična izboljšava uporablja v drugih OZD, se materialne pravice avtorja in TOZD uredijo z dogovo-
rom.

56. člen

Izplačana posebna nadomestila in nagrade se knjižijo po fi-
nančnih predpisih.

57. člen

Delavci TOZD in DSSS prispevajo sredstva v višini 1 % od letnega inovacijskega dohodka, potrjenega od samoupravnih or-
ganov, društvu DIATI Jesenice.